

Přílohy

Podrobné výsledky KONB – respondent Petr

Varianta A

Učení seznamu slov:

Křivka učení má rostoucí tendenci, na začátku si zapamatoval 4 slova a na konci 6 slov. Tři slova (křeslo, budík, ruka), si vybavil v každém pokusu. Ostatní slova vybavoval více méně náhodně. Neměl problém s vyjádřením slov. Schopnost učit se novým informacím, vštípit je a bezprostředně vybavit, je v porovnání s běžnou populací menší než 2 percentily.

Oddálené vybavení: V porovnání s běžnou populací je Petrův výkon nižší než 2 percentily. Petr si dokázal vybavit 3 slova. Slova, která si vybavil bylo “křeslo”, “ruka” a “bota”. Slova “křeslo” a “ruka” si vybavil v učební fázi v každém pokusu. Množství položek, které si dokázal vybavit je nízké. Zajímavé je, že si vzpomněl na položku bota, přestože ji při „učení“ ani v jednom pokusu nevybavil. To lze interpretovat jako pomalé zpracování informací.

Rekognice: Petr dokázal rozpoznat slova, která v seznamu slov byla a která ne. V porovnání s běžnou populací dosáhl 10. percentil. Z 20 slov rozpoznal 18. To znamená, že slova ze seznamu uchoval, ale nedokázal je vybavit. Je zajímavé, že při rekognici nerozpoznal slovo ruka – při „učení“ ho dokázal vybavit ve všech čtyřech pokusech. Při oddáleném vybavení také slovo vybavil, ale při rekognici ho nerozpoznal.

Učení příběhu

V prvním pokusu si Petr zapamatoval pouze základní údaje, že Lucie s kamarádkou jedou na výlet do Itálie. Chvilí přemýšlel, kam jedou, nejdřív řekl do Francie, následně se opravil, že do Paříže. Nakonec se mu podařilo vybavit, že do Itálie. V druhém pokusu se zlepšil o 2 body, uchoval v paměti, informaci o autě (i když konfabuloval a řekl, že si jede vypůjčit auto) a na jak dlouho dívky odjely. Dosáhl celkem 10 bodů z 24, což je v porovnání s běžnou populací méně než 2 percentily. To znamená, že kapacita bezprostřední verbální paměti je nízká. Línii (logickou posloupnost) příběhu dodržel, ale informace, které si vybavil jsou povrchní. Zdá se, že detaily příběhu vůbec nevštípil.

Oddálené vybavení: Petr si dokázal vybavit linii příběhu bez detailů. Nevybavil si jméno dívky zmíněné ve vyprávění, shrnul příběh jako „dvě kamarádky jely autem na 3 týdny do Itálie“. To může znamenat, že si detaily ve fázi “učení” vůbec nevštípil. V porovnání s běžnou populací je jeho výkon nižší než 2 percentily. Zhodnotím-li jeho výkon při oddáleném vybavení kvalitativně, skóroval v souvislosti s „učením“ v normě. Většinu informací, které si dokázal

vybavit bezprostředně při „učení“, dokázal totiž vyvolat z paměti i při oddáleném vybavení. To může znamenat, že uchování informací v čase a její vybavení je relativně dobré, ale bezprostřední verbální paměť má nízkou kapacitu. To může také souviset s pozorností, která ovlivňuje, do jaké míry Petr dokáže přesně vnímat auditivní informace.

Překreslování figury

Kopie: Petr obkresloval figuru systematicky nejprve obrys a velké prvky figury, vnější komponenty, které se napojují na obdélník a nakonec vnitřní detaily figury. Přestože jsem Petra instruovala, aby byl co nejpřesnější, příliš mu na tom nezáleželo. Překresloval zbytečně rychle a byl nepozorný. Obdélník překreslil jako čtverec a tak si tento tvar uchoval v paměti, protože při oddáleném vybavení také nakreslil tvar připomínající spíš čtverec než obdélník. Při vyhodnocování jsem přihlížela k poruše motoriky – Petr je původně pravák. Pravou ruku má od úrazu zasaženou hemiparézou, musel se tedy naučit psát levou rukou. Proto jsem byla tolerantnější k nerovným čarám. Nepřesnosti, které se nedaly připsat poruše motoriky, ale nedbalosti, jsem bodem nezhodnotila. Zhodnocením přesnosti provedení a správnosti umístění získal Petr 18 bodů z 24. Za umístění komponent figury získal plný počet bodů, 6 bodů ztratil kvůli nepřesnostem a nepozornosti. V porovnání s běžnou populací se jeho výkon pohybuje mezi 2. a 5. percentilem. Zhodnotím-li Petrův výkon kvalitativně, je při zohlednění poruchy motoriky průměrný. Další nepřesnosti, které vznikly z nedbalosti je možné zhodnotit jako důsledek nedbalého pracovního způsobu a poruchy pozornosti. Petrovo vizuo-konstruktivní dovednosti jsou podle mého subjektivního zhodnocení dobré. Při překreslování postupoval strategicky – od obrysu a velkých prvků k malým.

Oddálené vybavení: Petr získal 15 bodů z 24. Vybavil si obrys figury, horní oblouk, postranní obdélník, velký kříž i úhlopříčku. Dále si vybavil detaily – vlnovku, elipsu, tečky, čtverec a trojúhelník. Vůbec si nevybavil 2 vnitřní prvky figury a 3 vnitřní prvky umístil nesprávně. Jeden vnitřní prvek nakreslil jako obdélník místo čtverce a umístil nesprávně. Figuru nakreslil nepřesně, kreslil rychle a roztržitě. Všechny nepřesnosti, které udělal a za které mu nebyly přičteny body, byly vyhodnoceny jako chyby z nedbalosti. Uchování vizuální informace v čase a její vybavení je ve srovnání s běžnou populací mezi 2. a 5. percentilem. To, že si dokázal vybavit a správně umístit velké prvky figury, koresponduje s jeho strategií při překreslování figury – obrys, velké prvky, detaily. Přičemž detaily si už nevybavil.

Doplňování vzorů (30 perc.)

Vizuo-prostorové vnímání je v porovnání s běžnou populací na 30. percentilu. Selhal u posledních dvou položek. To může být způsobeno kolísáním pozornosti, protože substest

obsahuje 10 úkolů, které jsou náročné na soustředění. Obtížnost položek se stupňuje. Poslední dvě položky zpracovával nejdéle – nevešel se do limitu 40 vteřin na položku. To může znamenat, že podíl na chybném zpracování měla složitost položek a nutnost vynaložit velké množství pozornosti. Rychlost zpracování všech položek byla normální (vešel u všech splněných položek do časového limitu).

Pojmenování

Petr splnil 9 z 10 položek. V porovnání s běžnou populací je jeho výkon mezi 2. a 5. percentilem. Do respondentova výkonu v tomto subtestu se výrazně promítala jeho expresivní porucha řeči. V porozumění řeči neměl problém, nemusela jsem položky opakovat, znal správnou odpověď, ale měl problém s pojmenováním, hledal správné slovo. V jiných případech slovo dokázal pojmenovat, ale zadržával se a opakoval slabiky.

Verbální fluence

Petrovo verbální schopnosti jsou vlivem afázie špatné, ve testu byl jeho výkon oproti běžné populaci nižší než 2 percentily. Měl potíže s úkolem začít, uběhlo zhruba 20 vteřin, než byl schopný reagovat. To může značit potíže s iniciací činnosti. Některá slova deformoval, ale stále jim bylo rozumět, protože vynechával hlásky, např. „mysvec“ měl být myslivec, „biografá“ měl být biograf (fonemická parafázie¹). Za 1 minutu vyprodukoval 5 slov, v druhém pokusu s písmenem „B“ vyprodukoval 6 slov. Dokázal inhibovat slova, která daným písmenem nezačínala. Dokázal inhibovat i slova, která nebyla ze zadání povolena (vlastní jména, slova, která se liší pouze koncovkami). To značí dobrou koncentraci pozornosti, přestože verbální produkce byla obecně velmi špatná.

Číselný rozsah

Petr dokázal bezprostředně zopakovat bez problému 4 čísla. Oproti běžné populaci byl jeho výkon nižší než 2 percentily. To ukazuje na nízkou kapacitu pozornosti.

Číselný rozsah pozpátku

Petr hned pochopil co má dělat, dokázal pozpátku zopakovat maximálně 3 čísla. Oproti běžné populaci byl jeho výkon nižší než 2 percentily. Číselný rozsah pozpátku dělal Petrovi mnohem větší potíže než popředu. Ukazuje to na potíže s pracovní pamětí.

Číselný čtverec

V tomto subtestu byl Petrův výkon oproti běžné populaci nižší než 2 percentily. Vizuo-prostorové vyhledávání bylo v normě, ale komplikace nastaly, když měl Petr kromě ukázání

¹Fonemická parafázie – komolení slov, tvar slova je deformovaný. Některé hlásky jsou přidány, vynechány nebo změněny (Obereignerů in Kulišťák, 2017).

číslo ještě pojmenovat. To významně komplikovalo provedení úkolu. Petr našel číslo relativně rychle (prostorová paměť se ukázala být v normě), ale dlouho trvalo pojmenování čísla. Petr se u pojmenování často zadržoval. Bylo zjevné, že když je vyvíjen nátlak, např. v podobě měření času, projevy afázie se zvýrazňovaly. Výsledky ukazují snížené psychomotorické tempo, mentální flexibilitu a pozornost.

Vyřazování

V porovnání s běžnou populací byl Petrův výsledek relativně v normě. Splnění vyžadovalo využití logického myšlení, schopnost abstrakce a sémantickou paměť (hlavně vědomosti, význam pojmů). Chyby, které Petr udělal, byly na základě nedostatečného vyvození logických souvislostí mezi pojmy.

Spojování čísel a písmen

Petrův výsledek ve srovnání s běžnou populací byl nižší než 2 percentily. Zácvik zvládl bez problémů, ale samotný úkol byl pro Petra náročnější. Písmena a číslice rozmístěné po celém papíře dělaly Petrovy potíže v koncentraci. Střídání číslic a písmen bylo pro Petrovu pozornost a exekutivní funkce velkou zátěží. Musel si od písmena „D“ vyjmenovávat abecedu od začátku, nedokázal bez toho uhodnout správné písmeno. V úkolu udělal jednu chybu, které si nevšiml a musela jsem ho upozornit. Dělal mu potom problém vrátit se o krok zpátky, zorientovat se a pokračovat dál. Subtest ukázal, že Petr sice byl schopný spojovat kombinace čísel a písmen, ale dalo mu to hodně práce, to značí zhoršenou schopnost koncentrace, sníženou mentální flexibilitu a psychomotorické tempo. Vizuo-motorické problémy neměl, když našel číslo nebo písmeno, dokázal je celkem obratně spojit.

Varianta B

Učení seznamu slov

Petr si v prvním pokusu vybavil 5 slov a v posledním pokusu pouze 4. Seznam slov komentuje jako „to nemá logiku“. Je tedy pravděpodobné, že se pokoušel vytvořit si strategii aby si slova zapamatoval, ale nepodařilo se mu to. Ve všech čtyřech pokusech si zapamatoval pouze 1 slovo, „ručník“. Ve třech pokusech si vybavil slovo „papír“, ale ve čtvrtém pokusu ho již nevybavil. Petr měl v posledním pokusu 1 opakování slova „věšák“. Toto slovo vybavil v prvním, třetím a čtvrtém pokusu. Ostatní slova si vybavoval více méně náhodně. Vybavoval pouze slova, která v seznamu byla, nekonfabuloval. V porovnání s běžnou populací byl Petrův výkon nižší než 2 percentily.

Oddálené vybavení: Petr dokázal z dlouhodobé paměti vybavit 1 slovo, „chleba“, které ve fázi „učení“ vybavil pouze 2x, a to v posledních dvou pokusech. Kapacita krátkodobé paměti i

vybavení informací z dlouhodobé paměti jsou nízké, Petrův výkon je v porovnání s běžnou populací nižší než 2 percentily.

Rekognice: Z 20 položek Petr rozpoznal na 19. Slova ze seznamu tedy dokázal uchovat v dlouhodobé paměti, ale nedokázal je vybavit. Je zajímavé, že právě slovo „ručník“, které ve fázi „učení“ ve všech případech vybavil, v rekognici nerozpoznal. To může souviset s kolísáním pozornosti při čtení dlouhého seznamu. V porovnání s běžnou populací je Petrův výkon na 30. percentilu.

Učení příběhu

Petr v prvním pokusu získal 5 bodů, ve druhém 7. Křivka učení tedy měla vzrůstající tendenci a Petr si dokázal vybavit i některé detaily příběhu. V prvním pokusu vybavil informace, popisující hlavní dějovou linii příběhu „Petr jel k babičce na prázdniny“, s minimem detailů. Ve druhém pokusu dokázal kromě základní dějové linie vybavit i detaily. To ukazuje na možné zlepšení v kapacitě krátkodobé auditivní paměti. Petr dokázal vštípit, uchovat a vybavit z paměti smysluplné informace lépe než informace, které postrádaly význam nebo nebyly zjevně logicky propojené. Petr zaměnil název města Třeboň za město které znělo podobně – Třebíč. V porovnání s běžnou populací je Petrův výkon mezi 2. a 5. percentilem.

Oddálené vybavení: Petr dokázal vybavit z dlouhodobé paměti většinu informací, které uchoval při „učení“. Při oddáleném vybavení zaměnil položku „srpen“ za „léto“ a že „budou bydlet u babičky“ zaměnil za „šel za babičkou“. Opět zaměnil město Třeboň za Třebíč, i když si přitom uvědomoval, že říká špatný název. Dokázal správně vybavit příběh i jeho průběh, vybavil i detaily. V porovnání s běžnou populací byl jeho výkon nižší než 2 percentily.

Figura

Kopie: Petr získal 17 bodů z 24. Figuru obkresloval systematicky od největších částí – velký obdélník, úhlopříčky a vertikální čáru, malý obdélník s elipsou. Na to navázal překreslením vnitřních detailů obdélníku a vnější komponenty připojené k obdélníku. Volil tedy strategii postupu od celku k částem. Průběh překreslování byl podobný jako při prvním testování. Petr překresloval zbytečně rychle a byl nepozorný. Velký obdélník překreslil nedbale, napojení čar bylo nepřesné, zaoblené rohy. Mnoho bodů ztratil za nepřesnosti, které nebyly způsobené poruchou motoriky. Umístění komponent figury bylo správné. V porovnání s běžnou populací byl jeho výkon mezi 2. a 5. percentilem. Další nepřesnosti, které vznikly z nedbalosti, lze zhodnotit jako důsledek nedbalého pracovního způsobu a poruchy pozornosti. Petrovo vizuokonstrukční dovednosti jsou dobré.

Oddálené vybavení: Petr získal 14 bodů z 24. Vybavil si obrys figury, boční oblouk, postranní

obdélník, vertikální rovnou čáru, která obdélník půlí. Vybavil i dvě úhlopříčky, které nesprávně umístil, a navíc špatně odhadl jejich velikost. Správně vybavil umístění malého obdélníku a elipsy, i vnější komponentu, připojenou k velkému obdélníku zprava nahoře. Vnitřní komponenty figury si nevybavil všechny. Ty, které vybavil, navíc umístil nesprávně. Dvě vnitřní komponenty úplně vynechal. Přidal horizontální čáru, která protíná velký obdélník. Uchování vizuální informace v čase a prostoru a její vybavení je ve srovnání s běžnou populací mezi 2. a 5. percentilem. To, že si dokázal vybavit a správně umístit velké prvky figury odráželo strategii zvolenou při překreslování figury – obrys, velké prvky, detaily. Detaily nevybavil, některé z velkých komponent také ne. Když si nemohl vzpomenout, je pravděpodobné, že si část figury domýšlel. Takže na výsledek měla vliv také strategie pokus – omyl. Lze uvažovat i nad tím, že se Petr špatně soustředil, nebo ztratil při plnění úkolu motivaci a na výsledku mu tedy příliš nezáleželo.

Doplňování vzorů

Petr získal 8 bodů z 10. Pohyboval se v mezích limitu 40 vteřin na položku. Chyby mohly vzniknout špatnou koncentrací, protože chyboval v položkách, které byly oproti ostatním položkám v subtestu jednoduché. Dále lze uvažovat nad nedbalostí a ztrátou motivace vyřešit úkol správně. V porovnání s běžnou populací byl Petrův výkon na 30. percentilu.

Pojmenování

Petr získal 9 bodů z 10. Výkon byl ovlivněn fatickou poruchou. Petr porozuměl otázce, ale nedokázal vybavit správné pojmenování. Například hledal slovo „rodný list“, ale napadala ho pouze slova „rodokmen, úmrtní list, narozeniny list“. Uvědomoval si, že nejde o správné slovo, ale to správné nedokázal vybavit. Nebo ho napadala slova v angličtině a v němčině. Dokázal vybavit významově podobná slova nebo slova, která zněla podobně jako slovo, které hledal. V porovnání s běžnou populací byl jeho výkon mezi 2. a 5. percentilem. Petrův výkon potvrdil obtíže v pojmenování. S pochopením významu potíže neměl.

Verbální fluence

Petrovy verbální schopnosti byly vlivem afázie špatné, jeho výkon v testu verbální fluence byl oproti běžné populaci nižší než 2 percentily. Za minutu verbalizoval slova, které odvozoval od slova „dudlík“. Nedokázal odvozená slova inhibovat. Často zadržával a opakoval slabiku „du“. Při produkci slov od písmene „s“ rezignoval, nedokázal se koncentrovat a řekl jen jedno slovo – „sex“, další slova přečetl na tabuli, která byla v místnosti.

Číselný rozsah

Petr dokázal bezprostředně zopakovat bez problému 4 čísla. Oproti běžné populaci byl jeho

výkon nižší než 2 percentily. Test ukázal, nízkou kapacitu pozornosti.

Číselný rozsah pozpátku

Petr dokázal pozpátku zopakovat maximálně 3 čísla. Oproti běžné populaci byl jeho výkon nižší než 2 percentily. Výsledek ukázal nízkou kapacitu pozornosti a potíže mentálně operovat s čísly v pracovní paměti.

Číselný čtverec

Petrův výkon byl oproti běžné populaci nižší než 2 percentily. Vizuo-prostorové vyhledávání bylo dobré, ale rychlost vyhledávání čísel ovlivňovaly potíže s pojmenováním čísel. Petr našel číslo relativně rychle, v dalších pokusech ještě rychleji, ale dlouho trvalo pojmenování čísla. Petr se u pojmenování často zadržoval. Efekt učení nelze hodnotit, protože rychlost zpracování byla omezena řečovými schopnostmi.

Vyřazování

V porovnání s běžnou populací byl Petrův výsledek na 5. percentilu. Chyby, které Petr udělal, se zakládaly především na nedostatečném vyvození logických souvislostí zmíněných pojmů. V případě, že Petr neznal význam některého slova, nechal se tím ovlivnit a zvolil ho jako správnou odpověď, aniž by se zamyslel nad logickou souvislostí ostatních slov.

Spojování písmen a čísel

Petr se oproti prvnímu testování zlepšil. V porovnání s běžnou populací byl jeho výkon mezi 10. a 20. percentilem. V intraindividuálním porovnání, tedy s výkonem v testování před účastí v programu, kdy měl výkon nižší než 2 percentily, ke zlepšení došlo. To může souviset se zlepšením exekutivních funkcí a rychlejší mentální flexibilitou. Při spojování udělal jednu chybu, ale dokázal ji samostatně identifikovat a opravit.

Podrobné výsledky KONB – respondent Matěj

Varianta A

Učení seznamu slov

Křivka učení má vzrůstající tendenci. Matěj v prvním pokusu vybavil 5 slov, v posledním 7. V každém pokusu si vybavil 3 slova – kočka, budík, křeslo. Ve třech pokusech ze čtyř si vybavil slova „ruka“ a „socha“. Ve čtvrtém pokusu si vybavil tři slova, která ani v jenom pokusu nevybavil – láhev, mýdlo, bota. V testu se projevila expresivní fatická porucha, Matěj měl potíž s pojmenováním výrazů. Nedokázal si vzpomenout na „mýdlo“, místo toho řekl „Fa“ (sémantická parafázie²) a pantomimicky ukazoval tvar mýdla. V testu měl velké množství

² Sémantická parafázie – jedinec si nemůže vzpomenout na slovo a nahrazuje ho významově podobným slovem

opakování slov (perseverace) a produkoval sémantické parafázie, např. „noha“ a fabuloval „dřevo, světlo“. Tato nová slova v dalších pokusech zopakoval. To může ukazovat na zhoršenou schopnost inhibice. Matějův celkový výkon ukazuje na sníženou kapacitu auditivní pracovní paměti. V porovnání s běžnou populací je jeho výkon nízký – méně než 2 percentily.

Oddálené vybavení: Matěj dokázal s časovým odstupem vybavit 2 slova – kočka a bota. Slovo „kočka“ ve fázi „učení“ vybavil ve všech pokusech. Slovo „bota“ ve fázi „učení“ vybavil pouze jednou. Množství vybavených slov při oddáleném vybavení poukazuje na sníženou schopnost uchovat a vybavit informace z dlouhodobé paměti. Matěj produkoval konfabulace, které neprodukoval ani v „učební fázi“ – metro, vlak. V porovnání s běžnou populací je Matějův výkon nízký – méně než 2 percentily.

Rekognice: Matěj rozpoznal 16 slov z 20. Nerozpoznal slovo „křeslo“, přestože v „učební“ fázi slovo vybavil ve všech pokusech. V porovnání s běžnou populací je Matějova schopnost rozpoznat známou informaci nízká – méně než 2 percentily. To značí, že po delší časové prodlevě uchová malé množství informací v dlouhodobé paměti.

Učení příběhu

V prvním pokusu dokázal Matěj reprodukovat velmi málo informací, příběh shrnul takto: „Tři ženský na výlet u moře, teplý a chlast“. Nedokázal reprodukovat slova z příběhu, použil výrazy, které jsou pravděpodobně v jeho slovníku frekventovanější – místo „dovolená“ použil „výlet“. V prvním pokusu nedokázal zopakovat ani jedno použité slovo. Informace produkoval nesouvisle, jak ho napadaly, což může znamenat sníženou schopnost inhibice. Při reprodukci do příběhu vkládal konfabulace, např. „chlast“, o kterém nebylo řečeno nic. Když si vybavil výrazy, které v příběhu byly, dával je do nesprávných souvislostí – vzpomněl si na „tři“, které však dal do souvislosti s „ženami“, nikoli s „týdny“. Nebo místo „teplé počasí“ řekl „teplé moře“. To může souviset s nepřesným vnímáním slyšeného, s malou kapacitou pracovní paměti a s neschopností logicky propojovat získané informace. V druhém pokusu se Matěj zlepšil. Dokázal vybavit několik přesných informací z příběhu. Matějovy verbální schopnosti jsou velmi špatné, nedokáže se vyjadřovat ve větách (parafrázie). Při druhém pokusu reprodukoval příběh heslovitě „žena na výlet, počasí, na výlet, u moře, Itálie, pěkné počasí“. Přidával do příběhu konfabulace „chlapi, chlast“. V porovnání s běžnou populací je jeho výkon menší než 2 percentily. Získal 4 body z 24.

Oddálené vybavení: Matěj nedokázal vybavit žádnou přesnou informaci. Jediné, co si vybavil bylo „žena, vlak“. To naznačuje, že nebyl schopen v paměti uchovat smysluplný celek příběhu,

pouze útržkovité informace. V porovnání s Petrem a Romanem, informace, které dávaly smysl a daly se logicky propojit, Romanovi i Petrovi pomáhalo informace uchovat a oddáleně vybavit. V porovnání s běžnou populací získal Matěj méně než 2 percentily.

Figura

Kopie: Při překreslování byl Matěj, přestože trpí poruchou motoriky (je přeucený levák, protože pravou ruku má zasaženou parézou), pečlivý a snažil se o přesnost. Získal 21 bodů z 24. Ztratil body za nepřesné vnímání při překreslování detailů figury. V porovnání s běžnou populací je jeho výkon mezi 5. až 10. percentilem. Při překreslování figury postupoval podle strategie od celku k částem – od velkých obrazců k detailům. Místo dvou vlnovek, které se připojují k velkému obdélníku zprava, překreslil dvě kolečka. To může ukazovat problémy ve zpracování zrakového vjemu nebo nepřesné zrakové vnímání. Při závěrečné kontrole překreslené figury, si chyby nevšiml.

Oddálené vybavení: Matěj získal 14 bodů z 24. Při vybavování figury z dlouhodobé paměti se ukázalo, že si vizuální informace uchoval v paměti nepřesně. Dokázal správně vybavit obrys figury a velké komponenty. Vynechal 2 detaily, podobu ostatních detailů si vybavil špatně, ale umístil je správně. Ve vizuo-prostorové paměti nejsou potíže, ale uchování a vybavení informace z dlouhodobé paměti je špatné, vizuální informace jsou při vybavení nepřesné a pozměněné. Je možné, že vizuální informace byla nesprávně zpracovaná už ve fázi překreslování. V porovnání s běžnou populací je Matějův výkon v oddáleném vybavení menší než 2 percentily.

Doplňování vzorů

Matěj získal 8 bodů z 10. V porovnání s běžnou populací je jeho výkon na 30. percentilu. Vizuo-prostorové vnímání je podle testu neporušené, Matěj selhal jen u posledních dvou položek. To může být způsobeno kolísáním pozornosti, protože subtest obsahuje 10 úkolů, které jsou náročné na soustředění. Nebo to může souviset s obtížností poledních dvou položek. Obtížnost položek se totiž stupňuje. Úkol č. 9. Matěj zpracovával minutu a půl. To znamená, že bylo pro Matěje náročné vybrat vhodnou variantu. Poslední položku vyplnil pouze za 23 vteřin. Je možné, že se při položce č. 9 vyčerpal a poslední úkol už dokončoval aniž by se dokázal soustředit. Celkově jeho výkon mohl být ovlivněn složitostí položek a nutností vynaložit velké množství pozornosti. Rychlost zpracování všech položek byla v časovém limitu.

Pojmenování

Matěj získal 8 bodů z 10. Výkon byl komplikován expresivní poruchou řeči. Největší potíže

měl Matěj s pojmenováním. Dlouhou dobu vyhledával slova v mentálním slovníku. 2 body ztratil kvůli tomu, že si nedokázal vybavit správné slovo. Pokoušel se opsat slovo výstižnou pantomimou, či se jej snažil nakreslit, což ukazuje, že správnou odpověď uložil. V porovnání s běžnou populací dosáhl Matěj méně než 2 percentily.

Verbální fluence

Matěj za minutu vyjmenoval 5 slov od písmena „m“ a 6 slov od písmena „b“. Poprvé byl zaskočený a slova v mentálním slovníku hledal zhruba 15 vteřin, než začal vyjmenovávat. Zpočátku se mu vybavovala pouze vlastní jména, které dokázal posléze inhibovat. Výsledky ukazují, že spontánní produkce slov je komplikovaná expresivní poruchou řeči. Úkol byl pro Matěje velmi náročný na soustředění a kognitivní flexibilitu. V porovnání s běžnou populací je Matějův výkon nízký – méně než 2 percentily.

Číselný rozsah

Petr dokázal bezprostředně zopakovat bez problému 4 čísla. Oproti běžné populaci byl jeho výkon nižší než 2 percentily. Test ukázal, že Matějova pracovní paměť a koncentrace pozornosti má nízkou kapacitu.

Číselný rozsah pozpátku

Matěj hned pochopil instrukci. Dokázal pozpátku zopakovat maximálně 4 čísla. Oproti běžné populaci byl jeho výkon na 5. percentilu. Matějův výkon v opakování čísel pozpátku byl srovnatelný s opakováním čísel popředu. Výsledek ukázal nízkou kapacitu pozornosti a potíže mentálně operovat s čísly v pracovní paměti.

Číselný čtverec

Matěj měl potíže s pojmenováním čísel. Začal vyjmenovávat čísla od jedné, ale nezvládal je zároveň ukazovat. Když se soustředil na to, že musí najít číslo a pojmenovat ho, míval potíže s nalezením správného názvu. Vyslovil jiné číslo, než ukázal, což si posléze uvědomil, navázal pak hledáním správného pojmenování čísla). Když číslo pojmenovat dokázal, trvalo delší dobu, než našel další. Nedokázal si zapamatovat polohu čísel. Byla to velká zátěž na Matějovu pozornost a mentální flexibilitu. Čas vyhledávání a pojmenování čísel se každým pokusem prodlužoval. Z toho plyne, selhání Matějovo vizuo-prostorové paměti. V porovnání s běžnou populací je Matějův výkon menší než 2 percentily.

Vyřazování

Matěj získal 6 bodů z 10. V porovnání s běžnou populací je jeho výsledek menší než 2 percentily. Splnění úkolu kladlo nároky na využití logického myšlení, schopnost abstrakce a sémantickou paměť, kde jsou uloženy získané vědomosti a význam pojmů. Chyby, které Matěj

udělal, vyplývaly z nedostatečného vyvození logických souvislostí mezi pojmy.

Spojování písmen a čísel

Matějův výkon byl ve srovnání s běžnou populací nízký, méně než 2 percentily. Zácvik zvládl bez problémů, ale úkol samotný kladl na Matěje větší nároky. Písmena a číslice rozmístěné po celém papíře dělaly Matějovy potíže v soustředění, trvalo dlouho, než se zorientoval a našel to, co hledal. Střídání číslic a písmen bylo pro Matěje náročné na koncentraci a na schopnost změnit strategii. Udělal dvě chyby, jedné si všiml, druhé ne. Potom se složitě vracel o krok zpátky a pokračoval dál. Subtest ukázal, že Petr sice byl schopný spojovat kombinace čísel a písmen, ale dalo mu to hodně práce, to značí zhoršenou schopnost koncentrace, sníženou mentální flexibilitu a psychomotorické tempo.

Varianta B

Učení seznamu slov

Křivka učení má vzrůstající tendenci, v prvním pokusu Matěj vybavil 3 slova, v posledním 6 slov. V každém pokusu si vybavil 3 slova – okno, talíř, věšák. Ve třech pokusech ze čtyř si vybavil slova „noha“ a „králík“. Ve čtvrtém pokusu si jednou vybavil slovo „ručník“. To může znamenat pomalé zpracování informací. V testu měl velké množství opakování slov (perseverance), většinu slov v jednom pokusu 2x opakoval, jednou dokonce třikrát. 2 slova fabuloval – auto, zrcadlo. Slovo „miska“ může být zařazena jako sémantická parafázie slova „talíř“, které v seznamu bylo. Matějův celkový výkon ukazuje na sníženou kapacitu auditivní pracovní paměti. V porovnání s běžnou populací je jeho výkon nízký – méně než 2 percentily.

Oddálené vybavení: Matěj dokázal s časovým odstupem vybavit 1 slovo – talíř. Slovo „talíř“ si vybavil ve fázi „učení“ ve všech pokusech. Množství vybavených slov při oddáleném vybavení ukazuje na omezenou schopnost uchovat a vybavit informace z dlouhodobé paměti. Matěj produkoval slova, která v seznamu slov nebyla a která neprodukoval ani v „učební“ fázi – květina, duha. V porovnání s běžnou populací je Matějův výkon nízký – méně než 2 percentily.

Rekognice: Matěj rozpoznal 15 slov z 20. Subjektivně jsem měla pocit, že Matěj tipuje. Nerozpoznal slova „věšák“ a „okno“, přestože v „učební“ fázi slova vybavil ve všech pokusech. V porovnání s běžnou populací je Matějova schopnost rozpoznat známou informaci nízká – méně než 2 percentily. To značí, že slova v dlouhodobé paměti neuchoval.

Učení příběhu

Matěj v prvním pokusu dokázal reprodukovat stejné množství informací, jako ve druhém pokusu (5 bodů). Dokázal si vybavit pojmy, které byly použity v příběhu. Verbální schopnosti

jsou na stejné úrovni jako při prvním testování, nedokáže se vyjádřit ve větě (parafrázie). Dokázal si vybavit jméno postavy v příběhu. Stále do příběhu přidává informace, které ho napadají, bez ohledu na to, co bylo v příběhu, např. „těší se na grilování a chlastání“. Vystává otázka, jestli vybavení většího množství informací než při prvním testování, není ovlivněno tématem příběhu. Příběh je podobný tomu, jak tráví léto Matěj – tráví prázdniny se sestrou na chalupě, grilují, popíjejí. Motivace k zapamatování příběhu mohla vzrůst, což mohlo mít vliv na vybavení informací. V porovnání s běžnou populací je kapacita krátkodobé paměti nízká (méně než 2. percentil), Matěj nedokázal vybavit víc detailů.

Oddálené vybavení: S odstupem času si Matěj nedokázal vybavit žádnou přesnou informaci. Jediné, co si vybavil bylo „kluk“. Potom hádal, ale přiznal, že opravdu víc vybavit nedokáže. To znamená, že si neuchoval v dlouhodobé paměti žádné informace z příběhu. V porovnání s běžnou populací získal Matěj méně než 2 percentily.

Figura

Kopie: Při překreslování byl Matěj pečlivý a snažil se o přesnost. K překreslení měl Matěj k dispozici pouze zvýrazňovač a fixu. Tahy byly sice přesnější, ale detaily kresby byly zastřeny tlustými čarami zvýrazňovače. Také při skórování figury bylo nutné brát ohled na to, čím byla figura překreslena (čtverec nebylo možné přesně změřit, dotýkal-li se jiné čáry, nemohlo se to počítat jako chyba). Získal 20 bodů z 24. V porovnání s běžnou populací byl Matějův výkon mezi 5. a 10. percentilem. Při překreslování figury postupoval podle strategie od celku k částem – obrys, velké obrazce, posléze komponenty napojující se ke obrysu figury, vnitřní detaily figury. Chyby, které Matěj udělal, spočívaly v nepřesném provedení obrazců a v otočení spirály špatným směrem. Chybné otočení spirály by mohlo být způsobeno nedostatečnou pozorností, nepřesné provedení mohlo být ovlivněno překreslováním zvýrazňovačem.

Oddálené vybavení: Matěj získal 12 bodů z 24. Při vybavování figury z dlouhodobé paměti se ukázalo, že si vizuální informace uchoval v paměti nepřesně. Dokázal správně vybavit obrys figury, velké komponenty, umístění detailů připojených k figuře, které však byly chybně provedené. Spirálu chybně umístil a vybavil nesprávně otočenou (tak, jak ji překreslil v „kopii“). Vynechal 4 detaily, fabuloval a sám přiznal, že si vymýšlí, protože si nevzpomíná. Ve umístění komponent figury bylo správné, ale uchování a vybavení informace z dlouhodobé paměti je špatné, vizuální informace jsou nepřesné. V porovnání s běžnou populací je Matějův výkon v oddáleném vybavení menší než 2 percentily.

Doplňování vzorů

Matěj získal 8 bodů z 10. V porovnání s běžnou populací je jeho výkon na 30. percentilu.

Vizuo-prostorové vnímání je podle testu zůstává dobré, Matěj selhal u 7. a 10. položky. To může být způsobeno kolísáním pozornosti nebo složitostí položek. Rychlost zpracování všech položek byla normální, u všech splněných položek se vešel do časového limitu.

Pojmenování

Matěj získal 4 body z 10. V porovnání s běžnou populací je jeho výkon menší než 2 percentily. Při druhém testování měl velký problém s pojmenováním. Musela jsem několikrát opakovat zadání, protože Matěj zadání nerozuměl. Ujišťoval se, jestli slyšel správně některá slova v zadání. Odpovídal slovy, která zněla podobně jako v zadání, např. v zadání slovo „plaz“ a Matěj odpovídal „pes“. Překvapilo mě, že neznal odpověď na otázku č. 4 „Ostrý nástroj na šití.“ Odpověď by měl jako student oboru Švadleny znát. Je možné, že otázce neporozuměl, nebo nedokázal vybavit správné slovo. Odpovídal s pauzami, ve kterých se snažil vybavit slovo, když jej nevybavil, opisoval slovo jinak, nebo ukazoval pantomimou. Test ukazuje potíže v porozumění řeči a v pojmenování.

Verbální fluence

Matěj za minutu vyjmenoval 7 slov od písmena „d“ a 5 slov od písmena „s“. V prvním pokusu začal hned vyjmenovávat slova, v průběhu minuty dělal pauzy, ve kterých hledal slova. Dokázal vyjmenovávat slova od zadaných písmen, do verbální produkce se mu nepletla jiná slova – dokázal zaměřit a udržet pozornost na zadanou činnost. Výsledky ukazují, že spontánní produkce slov je komplikovaná expresivní poruchou řeči. Úkol byl pro Matěje velmi náročný na soustředění. V porovnání s běžnou populací je Matějův výkon špatný – méně než 2 percentily.

Číselný rozsah

Matěj dokázal bezprostředně zopakovat bez problému 4 čísla. Oproti běžné populaci byl jeho výkon menší než 2 percentily. Test ukázal, že Matějova auditivní krátkodobá paměť má nízkou kapacitu.

Číselný rozsah pozpátku

Dokázal pozpátku zopakovat maximálně 2 čísla. Oproti běžné populaci byl jeho výkon menší než 2 percentily. Matějův výkon v opakování čísel pozpátku byl horší než opakování čísel popředu. Opakování pozpátku klade mnohem větší nároky na pracovní paměť než opakování popředu. Pletl do série čísel z čísla z předchozí položky. Pozpátku řekl jen jedno číslo, zbytek zopakoval popředu (např. čísla „8-2-5“ pozpátku zopakoval jako „5-8-2“). To ukazuje na

nízkou kapacitu pracovní paměti a nízkou schopnost auditivního řazení v pracovní paměti.

Číselný čtverec

Výsledek testu je podobný, jako při prvním vyšetření, i když se ve druhém vyšetření mírně zlepšil. V porovnání s běžnou populací je jeho výkon na 5. percentilu. Vyhledávání čísel stále komplikovalo pojmenování čísel. Ve třetím pokusu byl nejrychlejší. Byla to velká zátěž na Matějovu pozornost a zpracování informací. Přestože zrychlil tempo, bylo zřejmé, že zaměření pozornosti souběžně na 2 činnosti (set shifting, změna nastavení) – vyhledávání a pojmenování, bylo pro Matěje náročné.

Vyřazování

Matěj získal 8 bodů z 10. Úkoly řešil relativně rychle, dokázal odvodit logickou souvislost mezi pojmy. To by mohlo znamenat, že se zlepšilo logické myšlení. Dokázal se zorientovat v úkolu a postupovat podle dílčích kroků, aby dosáhl řešení – to ukazuje na zlepšení exekutivních funkcí. V položkách, které vyplnil chybně, neznal význam slov, proto je označil jako správnou odpověď. Nechal se slovem zmást a nehledal už logickou souvislost mezi zbylými pojmy, které znal – stejně jako při druhém testování Petr. V porovnání s běžnou populací je Matějův výkon na 30. percentilu.

Spojování písmen a čísel

Matějův výsledek se ve srovnání s běžnou populací pohybuje mezi 2. a 5. percentilem. V porovnání s výsledky z prvního testování se Matěj zlepšil. Byl skoro o 1 minutu lepší. Dokázal se soustředit, zorientovat se na stránce, dokázal rychle přepínat mezi čísly a písmeny. V testu neudělal žádnou chybu. Subtest ukázal zlepšení v exekutivních funkcích a v rychlosti zpracování informací.

Podrobné výsledky KONB – respondent Roman

Varianta A

Učení seznamu slov

V prvním pokusu Roman vybavil 5 slov, v posledním 6. Ve druhém i ve třetím pokusu 7 slov. Křivka učení má kolísavý průběh. V porovnání s běžnou populací byl Romanův výkon mezi 5. a 10. percentilem. Ve všech pokusech si vybavil slova – střecha, láhev, křeslo. Ve třech pokusech si vybavil slova – kočka a budík. Ve všech čtyřech pokusech měl jen jedno opakování, ale zároveň fabuloval slova, která v seznamu slov nebyla – umyvadlo, ručník a fixa. Slova „ručník“ a „umyvadlo“ významově souvisí se slovem ze seznamu „mýdlo jde tedy o sémantické parafázie.

Oddálené vybavení: Roman vybavil pouze jedno slovo ze seznamu („střecha“) a další slova,

včetně zmíněných sémantických parafází („umyvadlo, kartáček, dům“) a konfabulací („fixa, pravítko, batoh“). Slova „pravítko“, „dům“, „kartáček“, „batoh“ produkoval až při oddáleném vybavení. Nadměrná produkce náhodných slov může znamenat sníženou schopnost inhibice. V porovnání s běžnou populací byl Romanův výkon nižší než 2 percentily.

Rekognice: Roman z 20 položek rozpoznal 17. Nerozpoznal slovo „křeslo“, i když ve fázi „učení“ ho vybavil ve všech čtyřech pokusech. V porovnání s běžnou populací odpovídá Romanův výkon pásmu mezi 2. a 5. percentilem.

Učení příběhu

Roman v prvním pokusu získal 7 bodů a v druhém 6. V prvním pokusu doplnil kromě reálně řečených informací konfabulace – „budou se slunit a opalovat“. Ve druhém pokusu si vybavil o jednu informaci méně a zopakoval stejné konfabulace. V porovnání s běžnou populací je Romanův výkon na 10. percentilu.

Oddálené vybavení: Roman získal 5 bodů z 12. Roman dokázal příběh plynule převyprávět, sice pomalým tempem a se špatnou artikulací, ale srozumitelně. Příběh doplnil konfabulacemi „předtím, než odjeli na dovolenou, se Lucka s kamarádkou potkaly a domlouvaly se“. Příběh pokračoval dál, když „kamarádky vlezly na pláž, vyvalily špeky a hezky se slunily a opalovaly“. V porovnání s běžnou populací byl jeho výkon nižší než 2 percentily.

Figura

Kopie: Roman získal 14 bodů z 24. V porovnání s běžnou populací je Romanův výkon nižší než 2 percentily. Při překreslování se projevila porucha motoriky. Figuru překreslil nepřesně, umístění prvků bylo však správné. Použil strategii překreslování od celku k částem – obrazce tvořící obrys figury, vnitřní detaily, postranní komponenty. Překreslení figury trvalo dlouho, dával si záležet.

Oddálené vybavení: Roman získal 17 bodů z 24. Dokázal z dlouhodobé paměti vybavit prvky, tvořící obrys figury, připojující se komponenty. Z vnitřních detailů si vybavil spirálu, elipsu, malý čtverec a rovnoběžné čáry. Všechny vybavené prvky byly překresleny nepřesně (ale s tolerancí při skórování), ale správně umístěny. Vizuo-prostorová paměť byla relativně dobrá. V porovnání s běžnou populací se Romanův výkon pohyboval mezi 2. a 5. percentilem.

Doplňování vzorů

Roman získal 5 bodů z 10. Rozmístění nesplněných položek bylo nerovnoměrné. Roman zvládl většinu položek vyplnit v horní hranici limitu 40 vteřin. Dvě položky vyhodnocoval déle (cca 1 minutu). Roman mohl mít potíže ve vizuo-prostorovém vyhledávání. V porovnání s běžnou

populací se Romanův výkon pohybuje mezi 2. a 5. percentilem.

Pojmenování

Petr získal 10 bodů z 10. V porovnání s běžnou populací se Romanův výkon pohybuje mezi 10. a 100. percentilem. Na jednotlivé položky odpovídal rychle, ihned, co jsem otázku dočetla. U poslední otázky jsem nestihla ani větu dočíst. To znamená, že sémantická paměť, schopnost pojmenovávat objekty a porozumění řeči jsou na dobré úrovni.

Verbální fluence

V prvním pokusu Roman spontánně vybavil 13 slov a ve druhém pokusu 10. V prvním pokusu se nevyskytovala opakování ani odvozená slova. Ve druhém pokusu se objevilo jedno opakování a jedno odvozené slovo. V porovnání s běžnou populací je Romanův výkon na 20. percentilu. Přestože Roman trpí dysartrií, slova vyslovoval srozumitelně. Vyslovování mu trvalo, vzhledem k poruše motoriky, delší dobu. Roman ukázal, že dokáže dobře reagovat pod časovým tlakem. Nenechal se časovým limitem znervóznit, začal ihned po spuštění limitu produkovat slova. Dokázal zaměřit pozornost a inhibovat nežádoucí slova. Počet vybavených slov byl nízký. Příčinou může být snížená mentální flexibilita (ustavení a udržení kognitivního nastavení) a snížené přesouvání mentálního nastavení (set shifting). Schopnost iniciace a inhibice činnosti byla na dobré úrovni. Romanova slovní zásoba také.

Číselný rozsah

Roman dokázal bezprostředně zopakovat 5 čísel. V porovnání s běžnou populací byl jeho výkon na 20. percentilu. To ukazuje sníženou schopnost koncentrace a kapacitu pracovní paměti.

Číselný rozsah pozpátku

Dokázal pozpátku zopakovat maximálně 3 čísla. V porovnání s běžnou populací je Romanův výkon nižší než 2 percentily. Subtest Opakování čísel pozpátku klade mnohem větší nároky na pracovní paměť, hlavně na operování s mentálními představami než subtest Opakování popředu, ve kterém je zatížena hlavně auditivní zaměřená pozornost. Začal opakovat od posledního čísla a zbytek série zopakoval popředu (např. 8-4-6 zopakoval pozpátku 6-8-4). To ukazuje sníženou schopnost operovat s informacemi v pracovní paměti.

Číselný čtverec

V subtestu byl Romanův výkon oproti běžné populaci nízký, méně než 2 percentily. Roman dokázal čísla pojmenovat, problém pro něj představovalo spíše vyhledávání čísel. To ukazuje na sníženou schopnost vizuo-prostorového vyhledávání a slabou prostorovou paměť. V prvních dvou pokusech měl stejný čas, ve třetím pokusu se zhoršil. Romanovo psychomotorické tempo

a mentální flexibilita jsou snižené.

Vyřazování

Roman získal 8 bodů z 10. V porovnání s běžnou populací byl Romanův výkon na 30. percentilu. Roman znal význam všech pojmů. Chyby, které udělal, se zakládaly především na nedostatečném vyvození logických souvislostí zmíněných pojmů. Sémantickou paměť Roman poškozenou neměl, lze uvažovat nad tím, že je snižené logické myšlení a schopnost abstrakce.

Spojování písmen a čísel

Romanův výkon byl ve srovnání s běžnou populací pomalý, méně než 2 percentily. Roman udělal chybu už při nácviku (místo 1-A spojil 1-B). V samotném úkolu udělal jednu chybu (místo 4-D spojil 4-E). Projevily se potíže v přesouvání mentálního nastavení (set shifting; mezi čísla a písmeny), snížená rychlost zpracování informací a snížená mentální flexibilita – obecně exekutivní funkce. Délka plnění úkolu mohla souviset se zhoršenou schopností vizuo-prostorového vyhledávání.

Varianta B

Učení seznamu slov

Romanův výkon v testu byl nerovnoměrný. V prvním pokusu Roman vybavil 2 slova, v posledním 4. Ve druhém pokusu vybavil 7 slov a ve třetím pokusu 6 slov. V žádném z čtyř pokusů nebyla vybavená shodná slova. Vybavoval navíc sémantické parafázie – sako, obchod, myšák, dveře. V porovnání s běžnou populací byl Romanův výkon nižší než 2 percentily.

Oddálené vybavení: S časovým odstupem si Roman nevybavil žádné slovo, ani slova podobného významu, která si vybavil ve fázi „učení“. V porovnání s běžnou populací byl Romanův výkon nižší než 2 percentily.

Rekognice: Z 20 položek Roman rozpoznal 17. V porovnání s běžnou populací je rozpoznání známé informace nízké, mezi 2. a 5. percentilem. To znamená, že má Roman sníženou schopnost uchovat informace v dlouhodobé paměti.

Učení příběhu

Roman v prvním pokusu získal 5 bodů a v druhém 8. Ve druhém pokusu vybavil všechny informace z prvního pokusu a vybavil další. Při administraci druhého pokusu skákal administrátorovi do řeči. Komentoval, co zapomněl říct v prvním pokusu. I když byl několikrát upozorněn, aby to nedělal a poslouchal, nedokázal své chování inhibovat. Přesto dokázal v krátkodobé paměti informace uchovat a vybavit. V porovnání s běžnou populací je Romanův výkon na 10. percentilu.

Oddálené vybavení: Roman získal 6 bodů z 12. V porovnání s běžnou populací je Romanův

výkon na 10. percentilu. Uchované informace doplňoval konfabulacemi „těší se na pohodičku a na jídlo“ a vlastními komentáři „do Třeboně, kde mají dobré kapry, mimochodem“. Roman se snažil zlehčovat testovou situaci a nedokázal inhibovat nepatřičné chování.

Figura

Kopie: Roman získal 13 bodů z 24. V porovnání s běžnou populací je Romanův výkon je nižší než 2 percentily. Projevovala se porucha motoriky, Roman překresloval s velkými nepřesnostmi, umístění částí figury bylo však přesné. Strategie překreslování figury opět postupovala od celku k částem – nejprve prvky, které tvoří obrys, vnitřní detaily figury, nakonec doplnil vnější komponenty, které se připojují k figuře. Než začal překreslovat, pečlivě si figuru prohlížel a počítal kolečka. Překreslování Romanovi trvalo dlouho, bylo znát, že ho stojí mnoho úsilí.

Oddálené vybavení: Roman získal 11 bodů z 24. Dokázal vybavit prvky, tvořící obrys figury, připojující se komponenty a některé vnitřní detaily. Kolečka, která při překreslování přepočítal, z dlouhodobé paměti vybavil. Vynechal 3 detaily vnitřní části figury. Spirálu vybavil správně, i přesto, že při kopii ji překreslil obráceně. Kříž úhlopříček umístil nesprávně. Ostatní prvky figury vybavil a umístil s nepřesně, ale ještě v tolerovatelném rozmezí. V porovnání s běžnou populací je Romanův výkon nižší než 2 percentily.

Doplňování vzorů

Roman získal 5 bodů z 10. Rozmístění nesplněných položek bylo nerovnoměrné. V Romanově výkonu se pravděpodobně projevují obtíže ve vizuo-prostorovém vnímání. Délka vyplňování položek se pohybovala kolem 40 vteřin, některé položky vyplňoval déle než 60 vteřin. Tyto položky na Romanovu vizuo-motorickou koordinaci a schopnost porovnávání vzoru s variantami pravděpodobně kladly velké nároky. V porovnání s běžnou populací se Romanův výkon pohybuje mezi 2. a 5. percentilem.

Pojmenování

Subtest ukázal, že se u Romana neprojevují obtíže s pojmenováváním. Získal 10 bodů z 10. V porovnání s běžnou populací se Romanův výkon pohybuje mezi 10. a 100. percentilem. Na jednotlivé položky odpovídal rychle, neměl potíže s vybavením správných slov. Sémantická paměť, schopnost pojmenovávat objekty a porozumění řeči jsou neporušené.

Verbální fluence

V prvním pokusu Roman spontánně vybavil 6 slov a ve druhém pokusu 9. V prvním pokusu spontánně produkoval 1 název („Dunaj“), 2 odvozená slova (od slov „dům“ a „dupot“). Spontánně vybavil i jeden vulgarismus („debil“). Ve druhém pokusu, produkce slov od písmene

„s“, využil vyjmenovaná slova. Všechna vyjmenovaná slova začínala písmenem „s“, byla tedy uznána. V porovnání s běžnou populací je Romanův výkon na 20. percentilu. Počet produkováných slov je nižší, ukazuje na sníženou kognitivní flexibilitu a zhoršené přesouvání mentálního nastavení (set shifting). Schopnost iniciace a inhibice činnosti je na dobré úrovni. Romanova slovní zásoba také.

Číselný rozsah

Roman dokázal bezprostředně zopakovat 5 čísel. V porovnání s běžnou populací byl jeho výkon na 20. percentilu. Kapacita pozornosti je snižená.

Číselný rozsah pozpátku

Dokázal pozpátku zopakovat maximálně 3 čísla. V porovnání s běžnou populací je Romanův výkon nižší než 2 percentily. Začal opakovat od posledního čísla a zbytek série zopakoval popředu. To ukazuje sníženou schopnost operovat s informacemi v pracovní paměti.

Číselný čtverec

Při subtestu Roman uvedl, že je unavený. První pokus byl velkou zátěží na Romanovo pozornost, druhý pokus již nechtěl začínat. Druhý pokus Roman zvládl ve stejném čase jako první, ve třetím pokusu byl rychlejší než v předchozích pokusech. Ve třetím pokusu od čísla 21 již čísla nepojmenoval, pokus dokončil jen ukazováním čísel. Kombinace pojmenování a ukazování čísel byla pro Romana složitá. Kromě únavy Romanův výkon ovlivňovala i snížená kognitivní flexibilita a zpomalené psychomotorické tempo. V porovnání s běžnou populací byl Romanův výkon nižší než 2 percentily.

Vyřazování

Roman získal 7 bodů z 10. Romanův výkon ovlivňovala únava. Přesto se snažil soustředit a test dokončit. Vlivem špatného soustředění se objevovaly obtíže s přečtením slov. V porovnání s běžnou populací je Romanův výkon na 5. percentilu. Chyby, které Roman udělal, vycházely především z nedostatečného vyvození logických souvislostí mezi pojmy.

Spojování písmen a čísel

Přestože při plnění úkolu Roman verbalizoval únavu, úkol dokončil. Závěk zvládl bezchybně. Chybu neudělal v samotném testu žádnou, ale úkol sotva dokončil. Únava se projevovala i v motorice – při spojování položek. Obtížné bylo pro Romana vizuo-prostorové vyhledávání. Roman dokázal přesouvat pozornost mezi čísla a písmena a samotné řazení zvládal bez chyb. Přestože byl unavený, projevil vůli a úkol dokončil. Ve srovnání s běžnou populací byl

Romanův výkon nižší než 2 percentily.

Přepis rozhovorů

Respondent Petr

Dětství? V lednu 31. a nic mě, em, bylo to v pohodě. Nějaký nemoci v dětství jsi měl? Ee, žádný, to nevím. Takhle, úraz, ne, jak se to jmenuje...hlavy...otřes mozku, když jsem byl malej. MÁŠ NĚJAKÝ PORUCHY UČENÍ? Mam dysgrafii a dys, dys, dyskalkulii nemam, dysgrafii a ..DYSLEXII? Dyslexii, od dětství. Kdy jsi začal chodit do školky? Mam, takže, mam prostě, jak se to jmenuje, mam okno ne, mam amnézii. TAKŽE SI NEPAMATUJEŠ NA NIC? Na nic ano, ale více méně opar, mžitky. MOHL BYS ŘÍCT NA CO SI PAMATUJEŠ? Já nevím....jo...eeee...Honza a Kuba jsme se kamarádili a po tom úraze jsem nemluvil samozřejmě, ale vtipný je..nemam plastiku, neměl jsem plastiku lebky, takže opatrně. Honza se byl úplně dobře ušně vzal to obráceně, plášť nebo, sterilní plášť. SI VZAL OBRÁCENĚ. Což je blbý, ale prostě na to si pamatuju. NA TO SI PAMATUJEŠ HNED PO TOM ÚRAZE? Ano. A PŘEDTIM SI NIC NEPAMATUJEŠ? Jen takový mžitky. KAM JSI CHODIL NA ZÁKLADKU? To jo to jo. Základní škola „XY“ a pak třetí ročník jsem na „XY“. Pak jsem šel na střední elektrotechnickou. TO JSI DODĚLAL? Právě že ne, na konci, NA KONCI SE TO STALO? Ano. S KYM BYDLÍŠ? S mámou. To je, no to je těžký. Byl jsem cholerik a hodně. PŘED TOU NEHODOU? Celý život. Ale teď už je to míň. JAK SE TO PROJEVOVALO? Bušil jsem do ledničky, v patnácti. VYRŮSTAL JSI S MÁMOU? Celej život jenom s mámou. JAKÝ JSTE MĚLI VZTAH? No v pubertě... no prostě...v pubertě jsem se zamykal v pokoji ...já nevím proč..asi před mámou..miloval jsem Daniela Landu..jsem ho hltal. V partě jsem nebyl díky bohu, ale měl takový kamarády. VZTAHY? Já jsem introvert, intro, introvert jsem byl, takže jsem měl málo kamarádů. Jeden, dva lidi. Tak to bylo vždycky. JAK TĚ BRALI SPOLUŽÁCI? Já, já nevím. BYL JSI NORMÁLNÍ ŽÁK NEBO SPÍŠ PROBLÉMOVEJ ŽÁK? Problémovej. V první třídě..já to vim..sorry..vobraceně doleva. Všichni lidi prváci šli doleva, jenom já jsem doprava. COS DĚLAL VE VOLNYM ČASE?fotil jsem jo a programoval jsem...teď už nemůžu programovat. Mam tak trošku afázii takže, já to vim, ale neumím to říct. Ano, pracuju s počítačem, ale, jak to říct, jakoby přes internet, nejsem schopnej to udělat i když to vim. PLÁNY DO BUDOUCNA? Teďka? PŘEDTIM. Byl jsem programátor anebo elektrotechnik. TAK JSI CHTĚL JÍT PO MATUŘE HNED PRACOVAT? Ano. JAKOU MÁŠ POVAHU? Cholerik ano, ale už prostě míň, jsem společenský, empatický a no prostě, nevím. I přesto že jsem introvert, jsem společenský. No prostě jsem uzavřenej, ale bavim se. Opravdu jenom známejma. SOUKROMÝ VĚCI ŘEKNEŠ JEN ČLOVĚKU, KTERÝHO ZNÁŠ? Ano. NA CO

SI PAMATUJEŠ Z ÚRAZU? Ne, omlouvám se, ne. KOMA? Ano. Jeden, jeden, jeden, jeden, týden. Mam afázii, epilepsii. Nevim. CO SI PAMATUJEŠ PO PROBUZENÍ? To, jak přišel Kuba a Honza. Nic souvislýho, jen mžitky. Jenom křeče. Jíst, pít a nic. KDE SES LÉČIL? To bude těžký vyjmenovat si. Nepamatuju si, co všechno. JAK DLOUHO JSI CHODIL PO REHABILITACÍCH? Já nevim. Cca rok a čtvrt? PAMATUJEŠ SI, CO S TEBOU DĚLALI? Vojtovu metodu, doposud to cvičíme, já cvičim. Doted' chodim na logopedii. Ergoaktiv, intenzivní rehabilitace. Tam jsem chodil asi rok. 5 dní v týdně. TRÉNINK KOGNITIVNÍCH FUNKCÍ? Ano, tam taky. JAK DLOUHO V JÚŠ? No, 8 let, ne, 5. knihařství a teďka sociální činnost. Minority, romové a tak. TO JE ŠKOLA NA KTEROU BUDEŠ CHODIT DÁLKOVĚ? Ano. BYLA REHABILITACE PŘÍNOSNÁ? Uplně neuvěřitelný, uplně, no prostě úžasný lidi. JAK JSI NA TOM BYL PO ÚRAZE? Jako nemluvil sem, to už dávno, před operací hlavy, před kranioplastikou. Mam hemiparézu. Psychický problémy nemam. Pozornost ne, s tou problém nemam, ale paměť. Chybí mi soustředění. S pamětí, vždycky si to, konkrétně, já nevim, půjdu nakoupit a v mobilu to mam taky. Jako mamka se ptá můžeš teďka koupit? Ano. Dál epilepsie. Je to strašně divný, to je těžký, můžeme popojít? JAK SES VYROVŇÁVAL SE SITUACÍ PO ÚRAZE? No měl jsem deprese. To je jasný. Ne prášky jsem nebral. Prostě jsem si říkal, bude lepší. Musel jsem se do jazyku. A více méně se to zlepšilo. Orofaciální gymnastika. Sám sem si to řešil. Porucha rovnováhy, ta noha se mi zlepšila. Ta noha taky hemiparéza. PROBLÉMY S PAMĚTÍ? Myslim že je to lepší s pamětí. Mám problém, že mi nenaskočí třeba čísla, fakta si pamatuju. Musím si psát kdy kam musím jít, to si nepamatuju. Dlouhodobá paměť – vzpomínky se mi totálně vykouřily, jen kdy jsem chodil do školy a takový fakta si pamatuju. Myslim, že to je dobře že si to nepamatuju. Byl jsem sketa. NÁVRAT DO BĚŽNÝHO ŽIVOTA? Uplně úžasný. Šťastný lidi na tý rehabilitaci, byl jsem nadšenej, oni taky byli nadšený. Hodně. Nevěděl jsem, co budu dělat, tápal jsem. Neměl ten život kam navázat. Ani s kamarády. Nemluvil jsem. VYHLEDÁVAL JSI KAMARÁDY? Spíš jsem se stranil. MUSEL SES NAUČIT ZNOVU MLUVIT? Ano. Trvalo to 2 měsíce asi. ČÍST A PSÁT SES NEMUSEL UČIT ZNOVA? Já si, asi ne, fakt nevim. PARTNERSKÝ VZTAHY? Ano. Skončilo to už před úrazem. A TEĎ PO ÚRAZE? Měl jsem holku a uplně zářila, ale rodiče, máma, to nezvládala. Vyhledávám holky. Teď je to intenzivnější než předtim ta potřeba najít si holku. ZMĚNIL SES PO ÚRAZE? Hodně sociální, než jsem byl předtim. PŘÁTELSTVÍ? Ano, teď mám kamarády. Ale já jsem introvert, takže hrstka kamarádů. JAK HODNOTÍŠ SVŮJ SOUČASNEJ ŽIVOT? Velice dobře. No prostě jsem empatickej, dřív jsem nebyl empatickej. Akorát já slyším hodně špatně, nenosím naslouchátko a nechci ho nosit. Já na tohle ucho slyším uplně nejlíp, na tohle špatně. JAKÉ MÁŠ KONÍČKY? Posloucham hudbu, punkrock, Totální nasazení. Fotim, ale 2 školy, to,

nemam na to čas. Miluju filmy. Jsem aktivní, chodím na přednášky, chodím na akce hatefree. Teď nemam moc čas na koníčky. V jako Vendeta úplně nejvíc. Butterfly efekt. Multi kulty, ne všechno černý a bílý. SLABÝ STRÁNKY? Prostě chodim 5 km a konec, nevydržim to, mám chabou kondičku. Používám trekingovou hůlku.

Rozhovor s Petrovo matkou

porod byl spontánní, záhlavím, Petr po porodu křičel, takže byl zdravej, apgar skóre měl asi 8, takže dobrý, myslim si, že tam nebylo nic negativního, to je asi všechno.

JEHO VÝVOJ PROBÍHAL NORMÁLNĚ?

Vývoj probíhal v pořádku, Petr byl docela bystřej kluk, chodil do školky od 3 let až do těch 6, pak teda tam bylo podezření vlastně od paní učitelky, že Petr nezvládá úplně některý věci pohybově, takže nás poslali na vyšetření, takže jsme byli na neurologii, ale to podezření na myopatii se naštěstí nepotvrdilo. Takže to bylo v pořádku, potom byl Petr v pedagogickopsychologický poradně, protože ve školce doporučovali odklad a naopak teda paní psycholožka řekla, že Petr je naprosto v pořádku, takže jak si hraje, jak si člení hru, jak navazujou jednotlivý kroky, že to je v pořádku a že by ten jeden rok navíc nic neřešil, takže aby šel do školy, takže jsme byli před školou v pedagog poradně, no a začátek školy, tam teda já jsem docela pečlivě vybírala, kam ho dam a asi jsem udělala chybu, paní učitelka s klukama v té třídě nevycházela, nevím proč, tak Petr chodil od třetí třídy na „xy“, nejdřív chodil vlastně na „xy“, asi škola „xy“, pak chodil na „xy“ a tam byl spokojený a tam dochodil celou docházku. Docela si vyčítám, že jsem ho nedala na gymnázium, protože si myslim, že se na tom druhém stupni trošku nudil a myslim si, že nevyužil úplně celej potenciál. Takže celkem prospíval Petr, byl dysgrafik, takže měl problém se psaním, ale nechodil do zvláštní třídy, dokázal to dobře kompenzovat, byly tam příznaky lehký mozkový dysfunkce, protože Petr nedodržoval jistý pravidla, dával si tašku do uličky, tak vím, že o tom pořad paní učitelka mluvila, ale myslim si, že žádný problémy na základce neměl. A potom nastoupil na učební obor s maturitou elektrotechnik, chtěl to dělat, ale rozhodoval se ještě mezi jedním učebním oborem a chtěli s kamarádem jít do „xy“, no ale já jsem mu to rozmluvila, možná jsem asi udělala tenkrát chybu no. „xy“ je učební obor taky zaměřený elektronicky, učební obor zaměřený na veškerý osvětlení, tam šel ten jeho kamarád, a to si myslim, že jsem mu měla dát možnost aby se tam vyučil, protože ta škola tady mu nevyhovovala. A v 4. ročníku se mu stal ten úraz, což mu nabouralo jeho život a musel začínat vlastně úplně od začátku. Byl to úraz hlavy. Ve čtvrtém ročníku byl plnoletý, bylo mu 18.

JAKÉ MĚL VZTAHY VE ŠKOLE?

Myslím si, že měl normální kamarádké vztahy, měl tam jednoho spolužáka, se kterým trošku

experimentoval i s takovýma nebezpečnýma věcmi, nechci se tím nějak zaobírat, ale drogy to nebyly. Nevím, jestli se chytil špatného kluka, tak už v té době měl mít svůj rozum, takže takhle to nechci říct, ale ten kluk nebyl tak špatnej, ale jeho tatínek ho v tom podporoval. Co se týká Petrovy povahy, tak byl takový spíše uzavřenější, to se teďka po tom úrazu paradoxně změnilo, je takový extrovert a otevřený člověk, takže on se po tom úrazu hodně změnil. Petr byl před úrazem vždycky svobodomyšlný, to mu zůstalo i doteď, otevřeněj je spíš až teď po tom úrazu, ale možná že je to daný věkem, protože v té pubertě byl spíš uzavřenější, zamykal se v pokoji, musela jsem klepat, když jsem vstupovala, moc se nesvěřoval, ale to v té pubertě, když byl malý tak byl normální, milý přítulný, nechci říct, jako zvíře, ale takový mazlivý, ale on byl trošku jako had, když si ho člověk posadil na klín, tak se vysmekl jako had, nevydržel. Ale Petr byl spíš uzavřenější, to se tam změnilo. Jako byl inteligentní, nadprůměrně inteligentní, nebyl přecitlivělejší, co se týká úkolů, tak byl trochu flink, ale to byl celý život prostě, vyklopil si někde věci, a co si pak z toho něco, co potřeboval vytáhnout zrovna že by to byl kluk, který by měl komínky, tak to teda neměl.

No vztahy s vrstevníky, Petr měl kamarády, se kterými se stýkal do úrazu celkem pravidelně, chodili ze základky, měl dva kamarády, chodili do hospody na „xy“, potom teda ten jeden kluk byl věřící, tak ten za ním ještě chvíli chodil, ale v podstatě to utichlo, takže ty vztahy vlastně přerušil, ale jinak měl dobré vztahy, jak na základce, tak na střední škole, ale po tom úrazu, on po té základce udržoval vztahy se dvěma kamarádama, ale to potom ustalo, tak to šlo do ztracena

JAKÉ MĚL ZÁJMY?

On moc nesportoval, to moc nechtěl, chodil programovat na pc jako od mala, ale pak toho nechal a vyčítal mi to, že toho nechal a vyčítal mi to, že jsem ho měla zmlátit, donutit ho, aby tam chodil dál. To byl jeho zájmový koníček. Hodně věcí s počítačem. Vlastně já jsem ho vychovávala sama, měl úzce navázaný vztah na dědu, nebyl to jeho vlastní děda, ale dědu miloval vlastně celý život a s tátou se schází pořád, asi od druhé třídy se s ním začal scházet, s přestávkama, podle toho, jak ho táta v té pubertě moc ho štvál nebo neštvál, ale teď se schází pořád dál, udržují spolu vztahy.

JAKÉ MĚL PETR PLÁNY DO BUDOUCNA PŘED ÚRAZEM?

Já nevím, nevím proč, ale Petr myslím jeden čas měl na škole problémy, on se myslím neuměl učit a nechal si vždycky ty věci nakupit, ale to je i teď, jak začal dělat tu další školu, tak má před sebou takovou hromadu, ale baví ho to, má k tomu úplně jiný vztah, takže neuměl se Petr učit, takže v tom byl velký problém, a nenechal si ani poradit v tu dobu, když jsem ho někam poslala tak to vůbec, nechtěl se se mnou bavit. Myslím si, že to doteď neumí, ale to je zase

daný, on by to teď, on každěj dozrává jinak, on by dozrál později, jenže se mu stal ten úraz, ale až by dozrál, tak by pochopil, co má dělat, ale v tu dobu byl dětštější než jeho vrstevníci, nevím, možná to bylo tím, že jsem kolem něj stavěla trošku takovou bublinu, že jsem ho chránila, bylo to jediný dítě, takže to asi taky nebylo dobře.

JAKÝ JSTE SPOLU MĚLI VZTAH?

Do puberty úplně ideální, v tý pubertě byl dost uzavřenej a nemusel mě, protože jsem ho opečovávala. On se třeba ve 3 v noci vracel z koncertu a já jediná jsem mu volala kde je, řekl že je někde v polích tak jsem z toho šílela, nebo šli ve 2 v noci těsně po záplavách vytopeným městem, sami, takže občas jsem o něj měla strach, třeba někdy hledali nějakej koncert a nenašli ho a vraceli se pozdě v noci domů. Já jsem mu volala, asi jako jediná z těch spolužáků. Za tohle mě moc rád neměl, takže proto si asi chtěl udělat odstup, proto se zamykal v pokoji a chtěl abych klepala, takže si doopravdy chránil to svoje soukromí.

JAKÉ MÁTE ZKUŠENOSTI SE ZDRAVOTNICKOU PÉČÍ PO ÚRAZU?

O úrazu, zdravotnická péče. Chodila jsem za Petrem denně, z počátku to vypadalo špatně, dlouhou dobu v bezvědomí, téměř 3 týdny. Oni se ho snažili vzbudit, ale začal mu otok mozku, takže ho museli znovu zase uspat. No a pak začal zase od začátku. Petr má porušený řečový centrum, takže ho to hodně ovlivnilo. Začal mluvit asi po půl roce, ale ne proto, že by nemohl mluvit, on měl teda tracheostomii udělanou, ale nevím no, byl tam nějakej blok. Takže Petrovi se stal ten úraz v dubnu, půl roku ne, to bych přeháněla, ale začal mluvit asi v polovině srpna a bylo to díky tomu, že tam chodily dvě moje známý paní doktorky, který dělaly akupunkturu a zabývaly se alternativní medicínou, tak ta jedna doktorka, tak nevěřila tomu, oni si mysleli, že je Petr na takový úrovni, že nemyslí a že nikdy nebude mluvit. A začínaly jsme s tím, že jsem mu nosila jeho knížky, on měl rád technický encyklopedie, takže jsem mu je nosila, a to jsem vždycky viděla, že to prolistoval, knížku zavřel a odložil. Měl problémy s jídlem, byl dlouho krmený sondou, začátkem června začal trošku jíst, třeba lžičku něčeho, nějakýho pyré nebo tak a co se týká toho mluvení, tak jedna paní doktorka, která pracovala na ORL mi zprostředkovala, že za ním přišla foniatřička a Petr vlastně řekl první slovo „jupiter“ a opakoval ho celý odpoledne, takže jsem si myslela, že je blázen, ale on měl radost, že řekl slovo „jupiter“. Takže začal trošku mluvit, přinesli jsme mu tam během když byl ještě v bezvědomí, tak podvědomě poslouchal svý oblíbený písničky, chodila jsem mu dělat baby masáž, prostě pořád jsme ho hladili, dotýkali jsme se ho, chodila za ním celá rodina, takže si myslím, že to taky mělo nějaký vliv. No a pak jsem mu přinesla mandaly a ty mandaly se měnily a já jsem si myslela, že je mění sestry a on je každý den měnil Petr. Takže jsme si to vysvětlili, takže jsem poznala, že začíná, že mu to myslí, protože ti doktoři byli hodně skeptický.

JAKÁ BYLA PROGNÓZA?

Prognóza byla, že bude asi někde na LDN, nebo že si ho vezmu domů a budu ho krmit sondou, tak se ptali, jestli si ho vezmu domů a budu ho krmit sondou, tak jsem říkala, že jo, že si ho vezmu domů. Ze začátku jsem tvrdila že jo, že si ho vezmu, byla jsem o tom přesvědčená, ale teďka když to vidím zpětně, kdy by se to tak stalo, tak asi bych ho časem asi dala do nějakého ústavu. Ale díky bohu se to teda nestalo a Petr se pomaličku rozmluvil a já jsem si ho vztala potom ke konci srpna na reverz domů. Mě to teda nechtěli povolit, já jsem chtěla nějakou rehabilitaci, jo vzali ho potom na rehabilitaci Pod Petřín, z nemocnice Královský vinohrady. A pak ho tam přijali zase zpátky na tu neurologii, on nejdřív ležel na ÁRU, potom na neurochirurgii, na neurologii, pak se vrátil z té rehabilitace zpátky a nabízeli mu LDN, to já jsem nechtěla tak jsem si ho vzala na revers domů a Petr se potom doma začal zlepšovat, začal víc chodit, víc mluvit, no ale ten stav když byl doma, tak se začal přechodně zhoršovat, protože byl uvězněnej doma a on byl strašně těžko, těžký uhodnout, začali jsme chodit na logopedii, tady do tety pravidelně, cvičila jsem s ním, docházel na fyzioterapii, pak jsme po tom úrazu v polovině září odjeli do Velkých Losin do lázní. Já jsem tam s ním byla 3 týdny, pak tam byl sám 2 týdny, takže to mu strašně moc po sociální stránce pomohlo. Tam prostě rozkvetl. Zaprvé se spravil, protože byl hodně hubenej takže to tenkrát, ono se to tam teď hodně změnilo, takže tam Petr nerad jezdí, ale dokud to tam bylo postaru, tak jsme tam byli asi 3x, potom jsme si to platili sami. No a Petr tam byl vlastně v těch lázních, pak začal chodit do Dílen tvořivosti, to byla součást JÚŠ, to mu docela prospělo, tam chodil necelý dva roky a pak se dostal, protože on nebyl spokojenej tady s, nebo on měl hodnou paní logopedku, ale ona neměla smysl pro humor, takže on jí chtěl změnit. Ona se s ním hodně nadřela, hodně ho naučila, co jí řeknem, že chceš pryč? Pak měl paní logopedku na Karláku a ta se mu nevěnovala, ale přesměrovala ho do Ergoaktivu. Tam mu taky strašně moc pomohli. Tam trénovali všechno, byli výborní na fyzioterapii. Petr má cvičit, moc dobře ví, co má dělat, hodně dlouho jsme chodili na rehabilitaci na Albertov, teď tam taky chodí, hodně ho ovlivnil Ergoaktiv, rehabilitace v rámci Karláku 1. LF, Dílny tvořivosti taky, ale ne tolik. V Ergoaktivu se učili vařit, chodili na procházky, měli společný aktivity, logopedie tam byla, všechno dohromady a tam Petr úplně rozkvet. Tam chodil 3 měsíce. A pak si Petr dal přihlášku na sociální činnost na JÚŠ, tam se nedostal, pan ředitel mu nabídl praktickou školu, tak chodil 3 roky do praktický školy, kde byl spokojenej, měl skvělou učitelku, otevřenou, hodně naučila, hodně chodili na různý společný akce, Petr tam má kamarády doteď. Jsou v kontaktu se spolužáky doteď. Ty 3 roky byly úžasný, pak paní učitelka říkala, co by pro Petra bylo dobrý dál, tak navrhla tu knihařinu, to mě ani nenapadlo, já jsem si říkala, knihař, jak může pracovat jednou rukou, Petr má hemiparézu vlivem toho postižení,

takže jsem si to nedokázala moc představit, ale protože jsem měla k ní jako k člověku absolutní důvěru tak jsem to brala a Petr to chtěl dělat, připravoval se i na zkoušky, zkoušky udělal.

JAK SE ZMĚNIL INTELEKT? Intelekt se změnil, bylo to devastující poranění, Petrovi převažuje pravá hemisféra protože na tý levý straně Petr měl ten úraz, tzn. tam je soustředěný spíš to logický myšlení, takže teď u něj spíš převládá ta pravá hemisféra, nicméně vzhledem k tomu, že se to Petrovi stalo takhle v mládí a mluví se o tzv. plasticitě mozku, že některý části mozku jsou schopný převzít vlastně nějaký ty funkce, tak si myslím, že se to stalo i u Petra, díky tomu, že jsme se mu tak věnovali po úrazu, že jsme za ním chodili, povídali si s ním, každý den jsme s Petrem něco dělali, bez toho by na tom byl Petr mnohem hůř. Logoped na Vinohradech mi řekl, že Petr nikdy mluvit nebude, takže jako člověk nemůže úplně vždy věřit lékařům. Je to strašně složitý no. Moje zkušenost je, když se těm lidem člověk věnuje po úrazu mozku, když se jim člověk intenzivně věnuje, je to hrozně znát. Protože Petr podle nich měl mít spíš vegetativní stav, možná by žil a něco by vnímal, ale ten logoped mi řekl, že nebude mluvit. A Petr vlastně neměl odvalu nějak mluvit, měl nějaký blok, ale Petr si nepamatuje ani okolnosti úrazu, něco málo si pamatuje, třeba toho jupitera si pamatuje, z toho měl strašně velkou radost, že to řek. Od té doby, co se mu stal ten úraz, tak on i o sobě říká, že by z něj byl parchant, kdyby se mu nestal ten úraz, že by byl rozmazlenej, že teď daleko víc přemýšlí o různých věcech, daleko víc věcí si váží, ale k tomu si myslím že by dospěl i normálně, ale později. On, jak byl jedináček, tak byl trochu sebestřednej a to je asi prostě tak normální, no nevim. Co se týká toho úrazu, Petr je omezenej, ta inteligence je si myslím v takovym lehkym podprůměru až průměru, ono se to strašně těžce odhaduje, on byl i na vyšetření. No on Petr v něčem, něco chápe daleko víc než já, některý technický věci, on se mi to snaží vysvětlit, ale nemůže mi to vysvětlit že jo, protože právě ta slovní zásoba, tak u toho já se strašně vztekám, jsem nervózní, když se mi snaží něco vysvětlit, ale některý věci mu zase třeba nejdou, prostě ty jeho schopnosti kolísaj, není každý den posvícení. Takže jeden deň je úplně úžasnej a jeden den je úplně na odpis. Takže to kolísání těch jeho kognitivních funkcí jede v takových vlnách, ale jinak Petr má v sobě takovej motor vnitřní, takže ho něco žene dopředu, o strašně moc věcí se zajímá, je tolerantní, zajímá se o multikulturu, což v rámci rodiny, jsme se domluvili že se o tom bavit nebudeme, protože to dělá zlou krev, zajímá se o umění o fotografování. To fotil i dřív, jako dítě fotil. Ale myslím si že spíš tam převažuje ta pravá hemisféra. Ale Petr celkem slušně počítá, měl nějaký logický myšlení, když má něco spočítat, on to spočítá, z hlavy a napíše výsledek, tak říkám, ale Petře, tohle není matematický zápis, ty to musíš zapsat tak, aby tady na škole, kam teď chodí, poznali jak jsi k tomu došel. Takže tam je třeba problém, to se bude muset asi naučit.

Petr čte, čte i knihy, teď četl o prokrastinaci, to se mu líbilo, toho se chtěla zbavit kamarádka, tak po tom Petr skočil. Teď měli za úkol přečíst nějakou knížku a Petrovi se líbila knížka Muž, který sázel stromy, tak jsem mu jí vypůjčila a Petr jí přečetl, ona není tak dlouhá a on o tom měl napsat vlastně recenzi. Napsali jsme to v bodech a potom jsem to v podstatě já napsala, já sice nejsem žádný spisovatel a pak ještě měl napsat esej teďka do školy.

JAKÉ JSOU NÁSLEDKY ÚRAZU?

Asi Petrovi zůstaly nějaký úzkosti, to ho hodně znevýhodňuje, přetrvaly nebo následkem úrazu? Myslím si, že následkem úrazu vznikly. To nazval poprvé dobře jeden pan doktor. My jsme byli v divadle s Petrem a Petrovi tam nebylo dobře, to byl mladej kluk ten jeden pan doktor, no ale to není záchvat epilepsie, on má panickou ataku, já to dokážu poznat, protože já jsem tím trpěl taky. Takže Petr fakt má ty úzkosti, kdy on úplně zmrtví a je potřeba s ním právě v tu chvíli pracovat. Já jsem mu říkala ať zkusí meditovat, no ale on Petr na tohle zrovna moc není. Má ty ataky, úzkosti má, takovej nevyrovnanej výkon, to znamená že někdy pracuje na sto procent, hodně ho ovlivňuje vlastně i ty vztahový věci. On, když měl dívku, chodil vlastně s nevidomou dívkou, tak Petr fungoval jak dospělej chlap. On se o ní postaral, všechno, má velkou potřebu intimního vztahu. On si pořád někoho shání, ale já jsem mu říkala, tenhle rok, nevím, jak to všechno zvládne, když chce ty dvě školy, tak jsem říkala, my i plánujeme, že si najde nějaký bydlení aby se trochu osamostatnil, aby pořád nebyl závislej na mě. Myslím že chce být sám a s někým žít, ale teď tenhle rok, ty dvě školy jsou na něj moc, on potřebuje pomoc a bez pomoci to nezvládne. On potřebuje fakt asistenta, říkám mu že mu dělám takovou sekretářkou.

JAK SE VYROVNÁVAL SE SITUACÍ PO ÚRAZU?

Vzhledem k tomu, že ho to potkalo, když byl mladej a prošel si vlastně tou JUŠ a měl tu paní učitelku, tak se s tím jako vyrovnal dobře. Protože kdyby se mu to stalo později, myslím si, že by měl velký sklony k depresím, což teď taky občas má, ale tím že si prošel tou JUŠ a pak poznal paní učitelku, která pro něj udělala strašně moc, tak si myslím, že mu to strašně moc pomohlo.

PROBLÉMY V KOGNICI?

Paměť, pozornost, učení, on se dokáže naučit, když mu teče do bot, s tou pamětí, ono je to podmíněno taky tím zájmem, takže tady na tý škole si věci nahrává, a já se ho se ptám a jakého měli učitele, on si učitele pamatuje i třeba když ho měli jednou, takže je tam vidět, že ho to baví, a on tam nemá ani tolik úzkostí, ale bohužel ale tady na tom oboru ty úzkosti má. Ono to tam je netvůrčí, tam dělaj stereotypně nějaký věci, my jsme byli s Petrem v muzeu knihařství, na výstavě, ještě před tou školou jsme byli v knihařský dílně, ve středočeském kraji a oni nebyli nikdy v dílně, že byli v antikvariátu asi pět minut a pak se otočili a šli. Tam se prostě nic neděje,

oni jenom chodí do školy, je to tam stereotyp a nuda. Dril, aby měl připravený ty pomůcky, aby to dobře slepil, no nevim, není tam nic tvůrčího. Ale paní učitelka z praktické školy, tak oni pořád dělali nějaký tvůrčí věci, Petr má prezentaci, co si dělal jako závěrečný, má keramiku, kobereček, na kterým sedíme, v každé dílně něco vytvořil, co si sám vymyslel. V této dílně není žádná svoboda, Petr tvrdí, že je vazal. Teď mu říkám, lidi jsou různý, tady máš docela školu života, nikdy nevíš, na koho narazíš a teď jsi bohužel narazil tady na člověka, se kterým třeba nevycházíš, ale prostě tak to je. Takže snažim se, aby to Petr dotáhl do konce i kvůli němu, aby něco dokončil. Nedokončil školu, tak aby aspoň ukončil ten učební obor a jestli dokončí tu Evangelickou akademii, tak to bude na něm. Jo, já jsem si myslela, že dokončí tady ten učňák a bude fotografovat. Že bude dělat kurzy, že ho to baví, ale on má v tý fotografii trošku nereálný představy, protože těch fotografií je strašně moc. A teď byla výstava a Petr tam měl 2 fotky a ty se dohromady prodaly asi za 15 tisíc a Petr si myslel, tak teď to může prodávat, ale říkala jsem mu Petře, to koupili, protože jsi žák JUŠ, stuj na zemi. A on to vzal špatně, ale ono to tak je, ale já mu nebudu...myslim si, že to tak je, i ten nápad že tam bude ta koláž nevim, jestli to byl nápad Petra nebo toho fotografa, Petr fotí, některý fotky jsou povedený, některý jsou úžasný, ale to je i u fotografií, je to otázka náhody a okamžiku.

KDE SE PETR VIDÍ V BUDOUCNOSTI?

Zatím se viděl jako ten člověk, který bude dělat fotky, nebo rozhodně by chtěl mít partnerský vztah dítě možná, to nevim, tak já bych chtěla být babičkou že jo, no a rozhodně by nechtěl zůstat úplně sedět doma, protože to by ho dovedlo do těžkejch depresí, on by nedokázal sedět doma, jako člověk on se změnil, nebo asi to v něm bylo, v tý pubertě, to je takový období kdy člověk o sobě pochybuje, myslim si, že asi neměl možná sebevědomí tehdy, teď si myslim, že se vidí dobře, docela realisticky, občas sklouzne do těch depresí a do těch úzkostí a toho se bojím. Jenže já jsem odpůrcem toho, aby se Petr krmil práškama, on říkal tak mi zařid' at' mi daj nějaký prášky, já říkám Petře, to nemá smysl.

Respondent Matěj

Rozhovor s Matějem se kvůli poruše řeči neuskutečnil. Nedokázal odpovídat jinak než v jednom nebo dvou slovech.

Rozhovor s Matějovo matkou

Já dopovím jenom to, co jsem říkala. Kdybych mu řekla napiš mi třeba co cejtíš, nebo jakej máš den, tak to tam není. On vám to třeba jako řekne ale nedá to ten mozek do té ruky, aby to napsala. Takže on dopíše diktát, přečte, dobrý, ale to, co by chtěl říct, není schopný napsat, ale je schopný to říct. Matějovi se to stalo v patnácti a já, kdybych to dítě měla postižený od

narození, tak v tom asi umím chodit, že bych věděla, který organizace, ale nevěděla jsem vůbec nic, takže chodil do Cerebra, Ergoaktivu, začínal na Rehabilitační klinice na Albertově, když jsme se vrátili z těch Kladrub a z těch Slap a prostě po těch letech rehabilitačákách, jsem ráda za JÚŠ. Ten tam chodil v roce 2010 když začalo to Cerebrum, jemu se to stalo v roce 2008, tak myslím 2 roky po tom úrazu. Chvilíčku to fungovalo, 2-3 měsíce, zjistila jsem, že něco takovýho je, to bylo ještě v začátcích. Chodil tam 3 měsíce, 4, takže to ještě neměli tak vychytaný. Chodil tam na počítačovej program, měli tam 4-5 pc, ergoterapie, logopedie, fyzioterapie. Ale jak to vylo nový, neměli to ještě asi vymakaný, ale já jsem byla ráda že aspoň něco. Ergoaktiv je ještě, to znáte, na Olšance to funguje, tam Matěj taky chodil, ale co se týče rehabilitace, ale všeho, jak fyziio, ergo, kognitivní funkce, nic, je to špatný. A když, tak je to platící, ty služby jsou, ale reha hodinová s Matějem stojí třeba 1200. zas na to člověk nemá v týchle situaci. Špatný no, pro tyhle lidi. Hlavně třeba co dál? Ty chráněný dílny, nebo začlenění do normálního života, provozu, mluví se o tom, ale praxe je úplně jiná.

KDY DOŠLO K ÚRAZU?

Matěj chodil na ZŠ, měl spoustu koníčků, zájmů, dobře se učil, vyšel 9.se 2 dvojkama. Po prázdninách se mu stal úraz na motorce. On chtěl studovat architekturu, líbilo se mu projektovat domy. Tak jsem mu říkala ať jde na gympl, že bude mít lepší přípravu na vysokou a on že ne, že chce jít rovnou na stavebku, tak jsem říkala že ne, že bude stejně muset jít na vejšku když se budeš tomuhle chtít věnovat. Gympl když se bude chtít tomuhle věnovat. A on ne, tak si vybral stavební průmyslovku, dostal se tam bez přijímaček. O prázdninách jel na chalupě na motorce 2 km do další vesnice za holkama a takhle šíleně se rozsekal. Já už taky nevím co bylo v těch lékařských zprávách, no a jak se to stalo mimo Prahu, tak ho odvezli jinam, tam ho operovali řekli mi že to je stav neslučitelný se životem, že to nepřežije. A když se dal Matěj nějakým způsobem dohromady po roce a půl, tak jsem se vrátila na dialýzu asi na čtvrt úvazku, abych mohla Matěje pošéfovat, tak jsme tam spolu dělaly a ona až tenkrát mi řekla, že mam hrozný štěstí, že se zrovna měnily šichty, a že ho operoval tenhle tým a ne tamten tým, že už ho chtěli dát na orgány, že už měl mozek v háji. No nebylo to hezký. Ale nějakým způsobem se z toho zaplat' pánbůh dostal. Byl v komatu 10 dní a pak byl v umělým spánku a pak ho za 3 neděle začali probírat.

Jak to vypadalo, když ho probírali? Nic, nereagoval vůbec, měl jen otevřený oči. Jak otevřel oči, tak sestřičky nadšený, já jsem zatím bydlela na chalupě, přestala jsem pracovat, abych za ním mohla každý den chodit. Věnovala jsem se mu od rána do večera a jak jsem zdravotní sestra, tak jsem ho odsávala, domluvila jsem se se setrama, bazální stimulaci jsem mu dělala,

vim jak to ve špitále chodí, tak vim kolik toho holky mají. Vim, že jsem tam ráno přišla, myslela jsem, že budu mít radost, že má otevřené oči, ale ty oči byly takový prázdný, jak to bejvá po těch úrazech, tak jsem si říkala ježiš snad bylo lepší, když jsi měl ty oči zavřené, protože mi přišlo že spíš. Na tebe koukam a ty koukáš skrze mě a takhle plaveš a nevíš vůbec že jsem tady. To bylo hrozně nepříjemný. A když začal fixovat a vnímat, a to bylo asi za týden, 14 dnů, bylo to dlouho. Jel tím prostorem očima, najednou zachytil mě a pak jel zase dál tím prostorem očima. A jak ty dny šly, tak jsem najednou viděla úsměv, Matěji poznáváš mě? Já jsem tvoje máma. Ségra tam jeho chodila. Takže začal aspoň úsměv nebo prostě něco. A pohyb byl žádnéj, to až za dlouho, byl placka. Jak ležel v tom ústí, na té neurochirurgické JIP, tam stabilizovali jeho zdravotní stav, a to byl ještě v bezvědomí. A protože mu bylo 15, tak ho přeložili na dětskou JIP, protože potřebovali místo na té dospělé. Tam taky ještě žádná rehabilitace nebyla, na JIP se probral, začal za hrozně dlouhou dobu chodit, a cvičilo se s ním jen v posteli, protože on nebyl aktivně vůbec ničeho schopnej. A primář z dětský JIP mi říkal, že by potřeboval hyperbarickou komoru, co se týče toho mozku, že by mu to mohlo pomoct. Ale on měl ještě zlomenej obratel a propíchnutou plíci, pneumotorax tak se báli tý komory a nechtěli do toho jít a že by byl schopnej překladau ale letecky, tak jsem sháněla špitál tady v Praze, kde by byla ta komora k dispozici, sehnala jsem místo na kladně na neurologii, že tam mají hyperbarickou komoru a tam mi řekl primář, že ho v Praze nechtěli vzít na tu hyperbarickou komoru kvůli té plíci, že by se mu mohla roztrhnout, ale na tom kladně říkal, že by to zkusil, protože k čemu mu budou plíce když nebude mít mozek. Tak to zkusíme kvůli tomu mozku a převáželi ho do Kladna, kde byl skoro 4 měsíce, každý den chodil do komory a chodila tam rehabilitační co se týče fyzio. Ale logopede, ergo to bylo až v Kladrubech nebo Slapech. Pak šel ještě na Malvazinky, protože jsem si naivně myslela, že je to intenzivní, že to bude mít efekt, když je tak mladej. Ale u nás to není ještě tak propracovaný, já jsem byla ráda že něco je, ale oni s ním cvičili třeba hodinu a půl denně, rozkouskovaně, 10 min, 20 min, měl tam logo a fyzio, ale hodinu a půl denně. Já jsem očekávala něco intenzivnějšího za ty strašný peníze. 3 měsíce byl na Malvazinkách. Vše bylo asi po čtvrt roce. A hrozný je, že se člověk snaží získat informace, ale jsou nedostupný, já jsem nevěděla kam se obrátit, ti doktoři taky nevěděli, není to propojení. O stavu jsem info věděla, ale co se týče informací pro ty lidi co dál, to vůbec. Byl na těch malvazinkách a já jsem říkala že bych chtěla Kladruby, protože ta rehabilitace je fajn, je intenzivnější, protože jsem slyšela že ty Kladruby jsou na ty úrazy dobrý a chtěla jsem něco nejintenzivnějšího, tak jsem zařídila Kladruby a v Kladrubech mi řekli, proč ho nepřivezli hned sem, moh by na tom bejt mnohem líp, my bereme zaintubovaný, v bezvědomí, moh tu bejt, proč ho sem nepřivezli. Vy tady budete moct bejt jen 3 měsíce, kdybyste ho přivezli hned, moh by tady bejt mnohem dýl,

klidně půl roku i dýl, to je v rámci pojišťovny brány jinak. Jo? jak jsem to mohla vědět? A ty Kladruby byly supr, nedam na ně dopustit, tak bych si to představovala. Staraj se o ně, šlapou po nich. Psychologie, lingvistika, speciální pedagogika, bazén, všechno. Došlo k zlepšení? Ke zlepšení v řeči, v pohybu. On do Kladrub jel pomalu jako ležák, jen neměli místo v sanitce, tak ho dali na sedačku a snad to vydrží. Říkali, že všechno se vším souvisí, když bude líp hejbat s tou rukou, s tou rukou nebude nikdy už tak hýbat, ale aspoň něco, tak se bude i líp vyjadřovat, naskočí mu ty písmena, vysvětlovali mi jak na něj. Já jsem se vůbec neptala, jakej Matěj asi bude po úrazu, na prognózu, na to jsem se neptala, to jsem nechtěla vědět, protože jsem si myslela, že Matěj bude zdravěj, dostane se z toho. Měla jsem v sobě naději, tak jsem se neptala. Bránila jsem se tomu.

JAK JSTE SE VYROVNÁVALA S TÍM?

Já to mám do dneška, že to člověk musí brát jaký to je, a od toho se odrazit. Když se to s Matějem stalo, tak strašný, psychiatra, psychologa, já se z toho zblázním. To bylo asi až za půl roku, já nevím jestli to dam jsem si říkala, tak jsem si našla psychiatra, psychologa, no strašný. Říkala jsem si nikdy víc, to je mi líp s kamarádkou u kafe, kde si pobřečim. Já jsem neměla ani nikoho známýho, kterej by mi někoho doporučil, tak jsem si našla sama a takhle blbě. Já to mam asi jinak, já bych nemohla sedět s někym a povídat si o tom ve skupince lidí, který zažili něco podobnýho. I ta tragédie co se nám stala, možná jsem přišla o ty informace, tam bych se je možná dozvěděla, ale po tom co se to stalo, jsem potřebovala pomoc a neměla jsem čas na to chodit někam na skupinu, to jsem měla jiný věci na řešení, postarat se o Matěje. Po Kladrubech byly Slapy. To mi doporučili v Kladrubech, že by něco mělo následovat, že u nich můžu zažádat zase za rok za dva, ale teď by doporučili něco dalšího. Ve Slapech byl necelý 3 měsíce a to nebylo tak intenzivní jako Kladruby. Ve slapech byl profesor Kulišťák a ten měl základnu v Thomayerce, 3x týdně dojížděl na Slapy a dělal tam biofeedback, to byla novinka v té době. To je počítačovej program, vypadá to jako EEG jako kdyby vám to dali na hlavu a u toho je počítač a ovládáte ho jakoby těma myšlenkama. Zajímavý to bylo. Takže todleto na těch Slapech a pan profesor měl Matěje asi rád, hodně se mu tam věnoval a řek mi co budeme dělat dál? Já říkám že vůbec nevím jaký jsou možnosti, on říkal Kladruby, tam říkám že jsme tam byly, tak Albertov, ať začneme tam. Tam jsme chodili už ambulantně. Tam měl všechno, kognitivní funkce, logopedii, speciální pedagogiku (sppg), rehabilitaci. Třeba v pondělí ve 3 logo, ve čtvrtek ergo, v pondělí v 9 sppg, ve středu. Bylo to roztahaný a tím to nemělo až takový efekt pro toho člověka. Jak chodil na sppg, tak ta pani mi říkala, Matěj tady dělal testy u psychologa, on má IQ 130, to by chtělo nějak uchopit. Co je mi to platný že má 130 v nějakých testech, pro život, no že by mohl být vzdělavatelnej. No já bych vám doporučila JÚŠ, dam vám žádost,

podklady a odnese to tam, takže tak jsme se tady ocitly. Nevím, jestli jsem spokojená, ale to samý co jsem prožívala ve Slapech, v Kladrubech, prožívám i tady. Ono je to až zruďný, protože tady všechno jde, není problém. Funguje to, je to nějak nastavený, dělá se moc. A co dál? Kéž by tohle mohlo být celoživotní, ale vždycky to skončí a do dál s těma lidma, kde najít uplatnění, aby se o ně takhle starali, to neexistuje. Mám obavy z budoucnosti, co bude dál. Byla jsem se podívat v chráněnejch dílnách, v Dílnách tvořivosti, tam Matěj chodil a nebyl s nima spokojenej. Jak Matěj mluví nemluví, tak říkal, že na něj byli i zlí. Já nevím jak dneska, ale když chodil sem do JÚŠ do Tvořivých dílen, když to tady ještě bylo, tak to bylo tak, že to bylo o ničem, tam kulatej stůl a ty lidi tam seděli a navlíkali (podle toho jak dlouho jste se domluvila) korálky. To bylo strašný. Nebo druhej den z moduritu něco. Říkám, Matěj se občas postaví, on nevydrží tak dlouho sedět, bolejš ho záda, já jsem myslela že to bude víc kreativní a oni mi řekli, tak sedí u toho stolu a navlíká, buďte ráda, že aspoň něco dělá. Pak mi řekl že ne. A pak Albertov fungoval, bylo mi strašně líto Matěje, že ho v JÚŠ vezmou a on měl zrovna tu praktickou školu v tý místnosti, přesně za tím kulatým stolem, kde navlíkal. Tak to viděl a říkal že ne, tak jsem mu musela vysvětlit, že to byla organizace nějaká, že teď tam je škola normálně. Tak mi nevěřil. Musela jsem vysvětlit jeho třídnímu, že má Matěj tenhle blok, ale doufám, že ho to přejde. Pak to poznal sám, že to je něco jinýho. Do JÚŠ chodí 5 let, on měl 2letou praktickou, a dělal velký pokroky, v porozumění řeči, vnímání, soustředění. Protože já jsem mu řekla Matěji, ukaž mi, kde je kytká? A on Kytka? Já jsem ho musela úplně od začátku učit číst a psát, až na tom Albertově to začalo trošku naskakovat. A až tady byl pokrok v porozumění čtení, psaní. No a po té praktické co dál? Jestli nějakej učňák? Tak mi učitel řekl ať přestoupí do té druhé praktické, znalostní na rok. Měli paní učitelku, ta to umí s těma lidma a bylo to supr. No a pak nějakej učňák, a to byly švadleny a knihaři. Tak jsem nevěděla, co z toho, vybral si spíš švadlenky. Tak chodí na ty švadlenky. Má hrozně špatnou krátkodobou, tu dlouhodobou měl taky špatnou a teď mi přijde, že se mu ty obrazy ze života vrací a vzpomíná si na události ze života. Po tom úrazu se mnou komunikoval pohledem, grimasou, asi stejný jako když se narodí dítě, tak úplně stejně, na stejný úrovni. Vy dva víte. Takhle to bylo. I obrázky jsem měla, takovou knihu s obrázkama rozstříhat a nabídnout mu obrázky, aby z toho složil, co chce říct. Pak jsme se spíš dorozumívali pantomimou a teď už na sebe normálně mluvíme, ale kolikrát taky nevím, on mi něco chce říct, nedokáže to vyjádřit. Tak to zkusí namalovat, když mu už vůbec nerozumím.

PAMATUJE SI NA SVŮJ ŽIVOT PŘED ÚRAZEM, NA ÚRAZ? Nepamatuje si z úrazu nic, jak se mu to stalo, ptal se na to. Na minulej život si postupně rozvzpomínal.

Když se do toho těla vrátil ten starej Matěj, tak jsme se všichni drželi společně. My 3 jsme si

byli psychoterapeuti navzájem. Nás drží humor, v těch největších sračkách si prostě dokážeme udělat srandu, naštěstí Matěj, Matějova sestra i já, nám tohle pomohlo přežít. Ale jak? Já doufám, že dobře. Tim že vlastně zdravý dítě a najednou prostě tohle se stane..je to blbý..a nejhorší jsou ty vzpomínky, co všechno chtěl dělat, jak sportoval, závodně tancoval, lyžoval, na snowboardu, fakt bomba. A ještě hodnej kluk! Já jsem rozvedená a Matějovi byl rok a půl. Jeho osobnost zůstala zaplat' pánbůh nezměněná. Po tý zkušenosti, co jsem viděla na těch rehabilitacích, to byli úplně jiní lidi, agresivní, sexuálně agresivní, ale Matěj naštěstí zůstal stejný. Takže se snažím takhle nějak a zaplat'pánbůh, je tam ten starej Matěj.

Má trochu poškozený frontální lalok, on má levou hemisféru strašně poškozenou, má tam zbytkovou tkáň ve velikosti vlašského ořechu. Ten mozek je úplně na hadry a je zázrak že ten Matěj je takovej jaký je. Pravou má v pohodě a v levý má zbytkovou tkáň ve velikosti vlašského ořechu. Já jsem proto chtěla nazačátku toho všeho hrozně intenzivně pracovat, ale nesmí se to samozřejmě přešvihnout. Oni ty lékaři maj pravdu že na začátku je to hojení nejintenzivnější, ale v srpnu to bude 8 let co se rozbil a já stejně pořád pozoruju malinký zlepšení. A já vim že to není zázrak a že to nepřinese nic, ale teď zase ty Kladruby, teď nevím jestli 2 nebo 3 roky od úrazu už Matěj nemá nárok. Ten koloběh rehabilitací skončil v roce 2009. 10 měsíců byl Malvazinky, Kladruby, Slapy, takže takhle nějak.

JAKÉ PROBLÉMY PŘETRVALY? Řeč špatná, to si myslím, že je u Matěje největší průser. Protože se to týká začlenění do života, seznámení se, to fyzicky mi nepřijde jako takový průser, ale spíš ta řeč. On má expresivní afázii, nejdív nerozuměl a teď už rozumí. Krátkodobá paměť, on má notýsek kde si vše píše, jaký má program, občas si to zapomene zapsat, ale nikdy se nezapomene podívat. Já všechno nosím v hlavě, když mu řeknu ať si to napíše, tak si to napíše do notýsku. Ono je to s ním zvláštní. To, o co mu hodně jde, tak to nezapomene. Když má tu motivaci, toho zájmu v tom, tak si to prostě pamatuje. Toho Petra, se kterým chodí na pivo, tak toho nezapomene nikdy, to si nemusí ani zapsat. Ale když řeknu zítra si půjdem koupit knížku, tak to zapomene.

On má problém se soustředěním. Já se ho na něco ptám, Matěji vnímáš mě? Jo hele mami. On je hrozně nepozornej. Rozrušují ho hlasy, nebo lidi, je hele mami toho znam.

ZMĚNA OSOBNOSTI? JAKÝ BYL PŘED ÚRAZEM, JAKÝ BYL TEĎ?

Naštěstí Matěj je v tomhle stejný jako před úrazem, je s ním legrace, je společenskej, je hrozně citlivej, spoustu věcí vnímá, aniž byste věděla, že je vnímá. Poznává, jak jste naladěná, ale to měl i před tím úrazem. Byl hrozně citlivej, empatickej. On měl bejt Klára a Klára měla bejt Matěj. Ona je taková tvrdá, Matěj je a byl citlivej. Nastoupí dědeček, babička do tramvaje a on si automaticky zvedá. Je jedno v jakým je stavu. Rád se seznamuje s nověma lidma, nový věci

zkouší, ale to je asi taky tím že je mladej.

DĚTSTVÍ?

Měl běžný dětství, normální průběh porodu, normální běžný dětský nemoci. Trpěl od malička astmatem. Matěje jsem měla v 26, má ségru o 5 let starší, tu jsem měla v 21 letech. Když bylo Matějovi rok a 8 měsíců, pak jsem byla sama, nejsme v kontaktu, on udělal tlustou čarou, neviděl se s nima, neplatil alimenty. Pak jsem se seznámila s mirkem, žili jsme spolu 10 nebo 11 let, stýkáme se dodneška, sice spolu už nejsme, ale jsme kamarádi i když už spolu nebydlíme a Kláru a Matěje má jako své děti, hrozně dobře s nima vychází. Mmožná ho budete tady vídat, protože on bude Matěje kolikrát vyzvedávat, on si tady sehnal podnájem, kousek odtud, aby mu mohl být na blízku, mohl ho občas vyzvedávat. Žít se s ním nedá, ale v tomhle směru je fakt hodnej, Matěj ho má moc rád. Školka normálně v termínu, odklad neměl, do devítky chodil, měl vyznamenání. Dostal se na tu střední a nenastoupil už.

ZÁLIBY?

Sport, v zimě lyžování, snowboard, závodně tancoval, hrál tenis, fotbal, plaval. Zlobil, byl zvíře, ale dalo se s ním vyjít. Byl akční, hlavně nesmí být nuda. Holky tak normálně. Se sestrou mají skvělý vztah, Kláře je 29, doma už nebydlí. Strašně mi chybí, když se to stalo, jak už byli oba velký, obyčejná věc, vařit u sporáku být v kuchyni a slyšet je jak se dohadují, to byla ohromná legrace, takovej normální život, jak oni mezi sebou, Matěj byl bystřejší, Klára pomalejší, jí trvalo než něco pochopila. To byla sranda poslouchat. Dneska už to maj jinak, už jsou velký, Klára nebydlí už doma. Je s nima pořád sranda, ale už to není tak jako když byli mladší a doma.

PARTNERKY?

Já jsem měla hrozně ráda s obouma že jsme měli takovej hezkej vztah. Bydlíme v „xy“ a před tou dialýzou jsem dělala na dětskym, od 8, kdy jsem je v klidu vybavila, ideální pracovní doba. A Matěj si oblíbil jednu holku Mirku, ze sídliště, která vystřídala hodně kluků a vědělo se to o ní a on si oblíbil právě jí. Takže do ní byl zamilovanej, říkám Matěji, vždyť je to největší štetka z „xy“, neblbni. Ale pořád říkal, jak jí má rád, přišel a brečel, že jí s někym viděl. Pak jeli na tábor a řekl mami, sedni si, musim ti něco říct. Protože on věděl, že mi může říct všechno, jakýkoli průser, ale nesměl lhát. No a sedli jsme si a on, mami, já se ti to strašně bojím říct, ale já jsem se vyspal s Mirkou. A fakt jsem smekala, 14 mu bylo, ona 13, no strašný to bylo, no to ne teda. Já jsem mu rekla že jsem mu vděčná že mi to řekl. A pak když se to s Matějem stalo, tak říkám, aspoň sis užil. A teď žádný holky nemá, ale hrozně by chtěl. Teď se mu přihlásila z toho Ergoaktivu že dělaj seznamovací večer odpoledne, tak jsem ho do toho přihlásila, jestli by se nějaká holka nenašla. Tim, jak jsme byli vždy otevření i co se týče sexu, nic nebylo tabu, tak teď zaplaťpánbůh má Matěj ventil, že má počítač, že si najde nějaký porno, udělá si svojí

potřebu. Já mu říkám, už ti nepomůže žádný doktor, žádná operace, teď už si musíš pomoci sám, jak se budeš vyvíjet. Jestli ustrneš v tomhle, budeš krypl do konce života, ale nemusíš, musíš nějakou práci na sobě udělat. Já bych si nedovedla představit, aspoň tenhle ventil má, co kdyby vošahával holky, to bych se zbláznila.

CO HO BAVÍ TEĎ? To je hrozně těžký, on dělá rád všechno a nic. Mě přijde, že se po tom úrazu ještě nenašel. Baví ho chodit, chodí strašně rád na procházky. Chodí třeba 20 km. Sudoku rád luští. Epilepsii nemá, tak může chodit sám. Má rád lidi. Ale je to těžký s tou krátkodobou pamětí. Astronomie ho hrozně baví, ale ono to tam nezůstane. Dřív četl, moc rád, teď už to tak nejde a když se ho ptám, o čem četl, tak si nedokáže vybavit o čem četl. Nebo něco klikne na počítači a za hodinu, jak jsi viděl na počítači, co to bylo, tak vůbec neví že se na něco díval. To jsou takový smutný chvílky.

PLÁNY DO BUDOUCNA? Touží hrozně po rodině, jestli někdy sežene partnerku, když vidí miminko, tak se ptá „já, kdy?“. To že chtěl dělat architekturu, mu nepřijde líto, častější myšlenky má na vztah a budoucnost v partnerství. To u něj převažuje. Já nevím, asi jsem si to přivodila sama, ten osobní život jsem měla na hovno, ale říkala jsem si, že jsem to zvládla, mám zdravý děti, a pak tohle. Člověk furt hledá vysvětlení.

Jak jsem to tady vypožorovala, on chce někoho zdravýho. Říkám Matěji, musíš trošičku slevit, měj trošku hlavu na krku. Taky si říkám, jestli jsem ho nezahrnula tím normálním světem, jestli jsem to neudělala já. Že nevyhledáváme ten svět těch postiženejch. Protože je škola v přírodě a on je nasranej, že jede. O prázdninách to byl minulej rok s asistencí na kempu, že teda pojede a pak řekl že už tam nepojede. On jim neublíží, on jim pomůže, ale nechce s nima trávit čas, jemu zůstali naštěstí kamarádi, se kterými se může stýkat. On miluje ty normální lidi, jít do hospody, na výstavu. Taky je blbý, že oni maj 3x týdně do půl 5, tak už není pomalu prostor na osobní život, koníčky. Matěj je strašně unavený když přijde domů, tak už nemá ani energii na ty ostatní věci.

Respondent Roman

JAKÉ JSI MĚL DĚTSTVÍ?

Měl jsem astma a dyslexii.

MÁŠ NĚJAKÉ SOUROZENCE?

Mám dva bráchy a jeden je nejstarší a ten mladší je ...a tomu je asi 43 a to bude, ten se narodil „xy“ a ten nejstarší se narodil na Vánoce. Takovej vánoční dárek. Jo měli jsme dá se říct, já mám oba rád takový, jaký jsou i když já si myslím, že ten prostřední, jmenuje se „xy“, je takovej trošku nepořádný člověk, jak se říká, je to flink. To jsem zjistil až postupem času. Normálně

jsem šel do školky, já nevim já si myslím že do školky se chodí ve 3 letech nebo v 5ti. Já měl školku i školu kousek od baráku, asi tak 100 metrů. Obecně jsem měl dětství dá se říct že klasický, mě vychovala máma a máma je doslova drsná, mám jí rád, to jo, ale ona už má taky hodně zkušeností, takže od těch 2 bráchů už ví jaký to je, tak hned věděla co má dělat. To si nepamatuju jestli jsem byl hodný nebo zlobivý dítě, ale spíš hodný, hodně živý, hyperaktivní. Takže já jsem brzo začal chodit a brzo už chodil. Taky jsem se kvůli tomu léčil že jsem byl hyperaktivní. Ve škole jsem měl výborný známky, to jsem měl do 6. třídy vyznamenání a pak už to bylo 2 trojky nebo 5 trojek, ale vždycky to bylo dobrý, nikdy jsem neměl 4 nebo 5, zase takovej lempl nejsem. Na střední školu jsem chodil do „xy“, akorát se to přestěhovalo a teď to byla soukromá škola a rodiče platili nějaký peníze a ta škola pak už neměla peníze a zkrachovala. Střední jsem dodělal, mam maturitu. Chodil jsem na obchodní akademii v těch „xy“. Střední školu jsem ukončil asi tak ve 20. Pak jsem pracoval všude možně, já si nepamatuju, kde přesně jsem pracoval, ale nejlepší to bylo v „xy“ dopracoval jsem to až do kanceláře. Dělal jsem asistenta logistiky. Tu práci jsem dělal 5 let, do 25. Pak se mi stal ten úraz, ve 25 a potom jsem nemohl chodit a musel jsem rehabilitovat, abych se z toho dostal. Já jsem byl asi rok v komatu a pak jsem se probudil až doma, protože odtamtud si všechno pamatuju, od té doby co jsem byl doma. Předtím si to nepamatuju, protože to by bylo hodně špatný.

JAKÉ JSI MĚL KAMARÁDSKÉ VZTAHY PŘED ÚRAZEM?

Měl jsem hodně kamarádů, protože jsem dá se říct hloupý, protože všichni kamarádi se na mě teď vykašlali, co se mi to stalo a jenom dobrý lidi, jako jsi třeba ty, se mnou jsou furt. Já jsem komunikoval dobře a se všema. Já jsem nebyl nikdy takovej že bych někoho šikanoval, já jsem mírumilovný člověk. Mimo školu jsem taky měl kamarády, ale to mě pak dovedlo k jiným věcem. K hodně špatnejm. Na škole i když jsem pracoval a když jsem pracoval tak jsem si vydělával dobrý peníze tak jsem si mohl dovolit hodně věcí jako..hodně jsem experimentoval, s drogama, alkoholem. Alkohol mě láká furt, ale, alkohol je normální, když si člověk dá třeba, já teď nemůžu, ale když si třeba člověk dá pár malejch piv, ale teď i když si dam dvě piva, tak to cítim, že se mi točí hlava.

JAKÉ JSI MĚL KONÍČKY?

Rád jsem hrál fotbal, to jsem byl dobrej. Závodně jsem hrál a hrál jsem za „xy“, protože my máme hřiště asi tak vzdušnou čarou pár metrů od baráku. Hrál jsem florbal. Dělal jsem keramiku a hudbu. Hrál jsem na piáno, na trumpetu a na flétnu. Nehrál jsem v kapele, hudebku mam na piáno asi 8 a na trumpetu taky 8 let. Já byl taky hodně venku, my jsme hráli hodně fotbal. U baráku byl ořechovej sad a tam byl takovej plac, kde byly ořechy a my jsme si ohraničili branky a od jednoho stromu to byla tyčka k botě třeba nebo něco. V „xy“ tam to

všechno začalo a pak ve škole, pak jsem měl kamaráda, kterej to prodával, takže jsem měl docela výhodnou cenu.

JAKÉ JSI MĚL PLÁNY DO BUDOUCNA?

Mě stačila maturita, ale možná někdy bych si dal vejšku, tak by to bylo jiný. Protože já jsem rád pracoval, já mě rád práci rukama, ale když už mám tu školu, tu maturitu obchodní, to by byla škoda, hlavně to je jinak platově ohodnocený.

MĚL JSI PARTNERSKÉ VZTAHY?

Já měl holek habadej, ale teď už dlouho ne. Předtím to jsem měl hodně holek. Všechny byly vážný a ten poslední byl nejvážnější, ten pořád trvá, ona je sice ve „xy“ a nevím kdy se vrátí, tak možná přemýšlím o tom, že si najdu jinou holku, protože říkam bůhví, kdy se vrátí. Tady ve škole samý mladý holky, o dost mladší, než jsem já. My jsme spolu bydleli, já jsem pracoval a ona měla, nebo její táta měl chatu, ale dobrou, asi 3 místnosti velký, nebo 5, takový normální barák, se všim a velký pozemek.

CO SE ZMĚNILO PO ÚRAZU?

Já bych řek že změnilo, protože předtím jsem byl hodně komunikativní, teď taky, ale připadá mi, že mam menší slovní zásobu nebo nevím no a hodně lidí třeba tady se se mnou nebaví, a to je škoda, protože já bych si rád povídal. Jsem přátelskej a předtím jsem byla taky přátelskej, protože v nouzi poznáš přítele a teď mam nouzi a moc kamarádů mi nezbylo, vlastně nikdo.

ÚRAZ

Srazil mě opilý řidič, no já jsem oslavoval narožky a vůbec si to nepamatuju. Já byl na krajnici, on jel nepřiměřenou rychlostí a pod vlivem alkoholu, takže to bylo celkem jasný. Já jsem byl chodec, byl jsem opilý. Prostě jsem oslavoval narožky. Vůbec si nepamatuju, já si to pamatuju až z domu. Já byl asi rok v komatu a pak jsem rehabilitoval a rehabilituju pořád. 2009 nebo 2010 se to stalo. Já měl diagnózu, že budu ležák, takže mě nikdo žádný ústav nechtěl vzít, protože co s takovým člověkem. Moje mamka šla do nemocnice, aby mi změnili diagnózu a v tu ráno jsem začal rehabilitovat. Diagnózu jsem měl že jsem ležák a změnili to na to, že se zlepšuju, protože když se mi to stalo nebo když jsem byl doma, tak jsem taky hodně cvičil. Když si vezmu, kde jsem byl před 2 nebo 4 rokama doma, to je nebe a dudy.

REHABILITACE

Ráno jsem vstal, pak jsem se nasnídal ne, já jsem si vyčistil zuby, pak jsem se nasnídal, pak jsem cvičil. Ale to bylo jiný..na začátku to bylo rychlejší zlepšení než teď. Jo v Malvazinkách jsem byl, v Košumberku, v Kladrubech, na Slapech, Malvazinky, Motol. Na začátku po úraze jsem byl ve Vinohradech. Jak dlouho jsem tam byl? To je přece daný pojišťovnou, jak dlouho tam můžeš být. 3 týdný tam můžeš bejt. V Kladrubech jsem byl 3 měsíce, byl bych tam byl i

děl, ale musel jsem to ukončit, protože jsem soud. Soud dopadl špatně, protože jeho táta je moc moc moc velký zvíře, předseda ODS, tak bylo všechno podplacený i policajti, hlavně soudci. Všechno to je o penězích. Jo dostal jsem nějaký odstupný, to mám na účtě, mam to odložený a na to nešaham.

Před 3 rokama jsem se dostal do JÚŠ, ale už půjdu pracovat. Nejlepší to bylo v Kladrubech, tam jsem makal, fakt makal, od 6 od rána do 6 do večera a vůbec jsem neměl čas se válet, furt jsem tam něco dělal. Fyzio, ergo, logopedie, kognitivní trénink moc ne, nevím o tom.

KOGNITIVNÍ TRÉNINK

Mě to myslí moc dobře, jenom nedokážu, aby mi lidi rozuměli.

Když si vezmu, jak jsem vypadal předtím a jak vypadam teď, to je opravdu nebe a dudy. V pohybu a tak, protože mam dobrej vozík a dokážu hodně věcí. Já nevím jestli je lepší vozík nebo chodit. Já nevím, možná když to člověk ovládá dobře, tak je lepší vozík. Ale já, jelikož mám každou roku jinou, já mám tu pravou stranu dominantní, mam pravou ruku lepší než levou. Já jsem byl vypracovaný, já hodně sportoval, takže mam dobrou fyzickou i duševní, hlavně duševní, protože když mám dobrou duševní rovnost, tak se s tím smíří člověk, že je na vozíku. Myslím, že jsem se s tím vyrovnal dobře že jsem na vozíku. Já nad tím ani nepřemýšlel, ale to víš že mě to štve, že nejsem normální a že nechodim a tak.

Já mam problémy jenom s dopravou, protože já nedojedu daleko, že bych se sbalil a jel třeba na metro. To bych opravdu nedal. Všechno funguje dobře jenom nemůžu, nebo můžu, ale je mi špatně rozumět a nemůžu chodit. Motorika ta se pořád zlepšuje. Já se pořád snažim zlepšovat, ale tady mi to moc nejde, protože nejsem tady sám, je tu hodně lidí, který potřebujou pomoct. Já vlastně nepotřebuju s ničím pomoct. Na logopedii chodim jenom jednou za 2 týdny a to je málo, já bych potřeboval abych dělal logopedii každý den.

NÁVRAT DO BĚŽNÉHO ŽIVOTA

Já žiju normální život, jenom jsem na vozíku, jenom mi to myslí pořád stejně blbě. Hehe. Já bych řek že takovej poustevní život, protože mě žádná holka ani nechce, nebo nevím. Já to ani nepoznam, možná kdyby mi řekla jo nebo ne, tak je to jasný, jinak nikdy nevím, já bych spíš řek že ne. Já hraju teď bocciu, tam jsem byl dneska a atletiku, ta mě baví. Já chodim teď na praktickou školu i když já bych měl spíš chodit někam na vejšku. Jsem ale rád, já byl pořád doma a takhle se aspoň dostanu mezi lidi. A tady je hodně lidí s kym si můžu popovídat, na druhou stranu se se mnou moc lidí nebaví. Já si myslim, že mam jiný názor než ostatní, vlastně nevím proč, já si to jenom myslim že se se mnou nikdo nebaví. Protože já vlastně ani nikoho nepotřebuju, takže já chci být vlastně sám. Jo jsem komunikativní, když se se mnou někdo baví,

ale když se se mnou nikdo nebaví, já nejsem takovej že bych zašel za někým a otravoval ho.

Rozhovor s Romanovo matkou

JAK MOC JE SCHOPNÝ ORIENTOVAL SE V TEXTU, JESTLI SI DOKÁŽE PŘEČÍST ČLÁNEK, KNÍŽKU?

Ne to nedokáže, protože on musí číst třeba 4x a dělá mu to problém zapamatovat si to. On dřív četl, luštil křížovky, v tomhle byl fakt dobrej. Ale jeho to teď nebaví číst. Chodil do školy, ze školy šel na střední školu Manažerskou podnikatelskou, tam jsou ty počítače, takový tam dělali. Tam v pohodě, akorát byl lajdák, ale znáte to, mami, přece nebudu šprt, takže to prolez s vodřenejma ušima.

PO NAROZENÍ?

Byl kříšenej, měl pupeční šňůru omotanou tak ho křísili, ale v pohodě, ale akorát byl odjakživa hyperaktivní. Nemělo to dopad na školu, prospíval s vyznamenáním, byl výborný na matiku, říkali, ale je lajdák, že na to kašle.

JAKÉ MĚL DĚTSTVÍ?

Hodně sportoval, fotbal, florbal, plaval, běhal, při škole dělal ještě hudebku, takže dělal trubku, flétnu a klavír, manžel byl muzikant, celá jeho rodina byla muzikantská. Celých 8 let dělal hudebku, při střední to bylo horší, protože nikdy nevěděli, kdy budou končit, takže pak přestal. Takže ve škole na té střední v pohodě, znáte to, pubertácký roky, chytil se partičky, vyzkoušel si nějaký to. Jako v pohodě. Pak vlastně po škole doma byl pracovitej, to nemůžu říct, že by třeba, ale měl taky někdy náladu že nic. Ale když jsem mu řekla, máš tady na starost byt, tak ho uklidil. Ale taky někdy znáte to, ve svém pokoji, tam hozený, tam hozený, a já jsem ho vždycky mohla vytočit, když jsem přišla a říkám že přemejšlim, že mu asi ten jeho pokoj prodám a on říká to mi sem dáte něco novýho? Já říkám už sem natluču skoby, to by úplně stačilo. A on „papapa“, jednou sem něco položim a už je zle. A dneska je hroznej pedant, že to je až hrozný, takovej on nikdy nebyl. Ale jak říkám, byl jako kluci, žádněj svatoušek nebyl, nebudu zněj dělat ideála, zlobil jako všichni ostatní, ale v těch mezích normy. Má 2 starší bráchy. S nima vychází v pohodě, ale ti tam nebydlí, ten starší bydlí až za „xy“, takže se vidí párkrát do roka. Ale když přijedou, tak se mu věnujou. Ten prostřední ho chce zítra vzít na Bohemku, jinak jako vycházej v pohodě.

Od dětství měli normální vztah se sourozenci. Roman je 85, o 12 let je mladší. Jeho bratr pak už taky chodil na intr, pak byl na vojně a ten prostřední se pak oženil, ale jezdili za nim. Ten starší když se Roman narodil, tak mi ani nechtěl vrátit kočár, pořád ho chtěl vozit. Byl rád že ho mohl vozit. No a vlastně na té střední se seznámil s tou přítelkyní, s tou byl 8 let až do té nehody. S tou už potom bydleli, ale zase ne nějak furt, protože ona studovala, když se učila,

byla doma, nebo byli u nich. Po tý nehodě za ním jezdila do nemocnice, akorát jsem měla špatný s tou její maminkou, protože ona si ho chtěla přivlastnit a všechno by mělo být podle ní. Ona mi tam chodila, já jsem jí řekla že za ním mohli chodit, ale ona začala bez mýho vědomí tam vodit léčitele a ten doktor mi říká, že za něj mají zodpovědnost oni a ona tam někoho pořád vodí. Já říkám no jo, ale to ona mi musí nahlásit, že sem někoho vodí, vždyť je to moje dítě. Nebo jsme tam byli s manželem a oni se schovali za roh až odejdeme. Jednou přijeli, to byl ještě v komatu a on měl nohy samý modřiny, já myslela že mě odvezou, já se bála že mu budou muset uříznout nohy. A přišel primář, že sami na to koukali, že tam byla maminka tý přítelkyně. Tak jsem řekla že zákaz, že tam může jen ta přítelkyně, tý to doma zakázali, tak tam taky přestala chodit. Ta už je plnoletá, tak jsem jí odsoudila, že když jsem plnoletá tak můžu říct, že to je moje věc a budu tam jezdit, no ale ona poslechla a přestala tam jezdit. Přítelkyně byla o rok starší, jí bylo tehdy 25 a Romanovi 24. Roman až po půl roce, jsme tam s manželem přijeli, já jsem na Romana zavolala, a koukam že mě vnímá, že otočil za mnou hlavu, tomu nemohl uvěřit, tak mu říkám, ať na něj zavolá, zavolal a Roman se na něj otočil. No my jsme letěli za primářem, on přilít, to byla hrozná událost. Vůbec tomu nevěřil že se probere. A když jsme odcházeli, tak vždy když nás zdravil, tak mával palcem. Když se probрал, tak ho museli odnaučit těm hadičkám, každý den jsme za ním s manželem jezdili, on ležel ve Vinohradský, pak Na Homolce. Vinohrady tam byl po úraze necelej měsíc, tam ho přivezli poprvý, pak ho chtěli probrat, protože byl v umělým spánku, ale on se nechtěl probrat, tak pan primář řekl, že už jako ho tam mít dyl nemůžou, ani nevědí, jestli se probere nebo ne, pak ho převezli na ARO do Nymburka, tam byl nevím jak dlouho, protože jsme vyjednávali Na Homolce kyslíkové komory, tam byl asi měsíc, pak nám ho vrátili zpátky do Nymburka, on měl asi 20 těch komor, vlastně pak ho odpojili od přístrojů, tak už nemohl být na áru, tak ho museli dát na ten OKRIP, to je takový pro lidi po úraze co jsou v komatu a takový. Takže měl tu péči jako na ARO, ale už nebyl na těch přístrojích a tam byl vlastně skoro rok. On byl na dýchacích přístrojích a měl vývod do žaludku. já jsem mu vozila jídlo, klidně sem vozte jídlo, mi říkali, my ho naučíme, aby jedl, aby nezapomněl ten polykací reflex, takže ho učili znovu polykat, že mu dávali rozmixované jídlo. A to byl ještě v takovym polokomatu. Potom když přišel domu tak už jsem nemusela mít takovej strach, protože jsem se bála, aby mu nezaskočilo. Už trochu vnímal. Až po půl roce začal trochu vnímat. Tak jsme ho měli doma, teďko nic, prostě nic, jen jednou nohou hýbal, tu pravou měl úplně v křeči pod sebou stočenou. Tak jsme požádali jestli by se mu mohl na tu nohu nepodíval nějaký ortoped. Měl jí skrčenou pod sebou. Nemohl jí vůbec natáhnout. Když jsme ho přivezli domů, tak jsme měli známou, která chodila k nám a s nohou mi pomáhala a tu nohu mu rozcvičila. Ne že by jí úplně natáhl, ale bylo to lepší. Pak chodily k nám

pečovatelky, který nám pomáhaly, protože on se neotočil nic, jen ležel. A mě bylo divný, když jsem mu řekla zmačkni mi ruku a on mi jí zmáčk tu pravačku. Do prkýnka tak když vnímá tu ruku, že jí má zmačknout, tak proč s ní nehejbe. Tak mu říkám Romane, zavři oči a soustřed se na tu pravou ruku a teď s ní musíš hejbnout nahoru a naučila jsem ho to, začal hýbat s rukou. Pak jsme byli v Motole, kam jsme jeli na první rehabilitaci, protože nám ho nikde nechtěli vzít, dokud byl v komatu, pak mi to vysvětlil doktor, nikdo vám neveme nikoho v komatu, protože on musí spolupracovat. Tak mu museli napsat novou diagnózu. Původně byl ležák. Takže jsme byli v Motole, tam s ním makali. Byl tam asi měsíc, už si přesně ty datumy nepamatuju. A pak nás z Motola převáželi do Košumberku. On se ještě ani nehejbal, ale cvičili s ním. On ten Košumberk byl dobrej, akorát že tam bylo málo procedur.

INFORMOVALI VÁS, JAK TO BUDE VYPADAT PO ÚRAZE? DAL VÁM NĚKDO NĚJAKÉ INFORMACE?

Oni nám nic neřekli, dali nám cviky, co cvičit, do toho Košumberku jsme přijeli, pak nastupoval ještě na Malvazinky, tam byl asi měsíc, tam říkali, že to nevidí, že by se z toho mohl dostat a pak jsme byli ještě jednou v Motole, ale to už se jakš takš udržel, tak s ním jedna cvičila, tam u dávala do těla, lezla s ním po čtyřech a to on lezl a řekla, že tam ten potenciál je, když leze po čtyřech, ono v tý hlavě něco je. Takže ta ho trénovala, pak ho vzali do velkého střediska a chodili s ním s chodítkem, ale tu pravačku tahal za sebou. Poprvé když jsme byli v Košumberku, já jsem tam byla s ním, manžel byl v nemocnici, to už s ním bylo zlé. Do 8. prosince jsme tam byli a volal doktor, že máme jet za manželem, tak jsme ukončili pobyt, tam nás přemlouvali, ať to nepřerušujeme, že je mladej kluk potřebuje rehabilitovat dál a jel tam syn za ním, já jsem jela za manželem abych byla s ním. První slova si pamatuju, když ho přivezli z nemocnice, jsem se nad ním naklonila a on mi řekl, že mě má moc rád. Hodně se mu věnovaly ty pečovatelky, ho měly moc rády. On byl oblíbenej i dřív, on byl hrozně společenskej, nezkazil žádnou srandu. Na druhou stranu byl strašnej dobrák, on měl auto, tak ho využívali, ve dvě ráno po něm chtěli, aby je odvezl z „xy“. Tak jsem říkala Romane musíš do školy. On se narodil v září, tak šel o rok dýl do školy. Tak byl starší. Tak jsem mu to rozmlouvala, že musí jít do školy, a ten benzín ti neproplatí, ten ti platíme my. A on „přece je tam nenecham, přece si od nich nevezmu na benzín“. Tak říkám, že je moc velkej blbec v tom případě. Musel si projít vším, všechno si vyzkoušel, ale na nikoho nikdy nebyl zlej nebo drzej. My si třeba večer voláme a nekde třeba jsou a on říká mi, že odešel dřív, tak jsem se ptala proč a on říkal, že se s ním nikdo nebaví. Tak mu říkám, že se musí naučit vyslovovat, protože každěj se bojí, že mu nebude rozumět a nechtějí se opakovat, protože se bojí, že mu neporozumí, ale že ho to nemůže odradit, ať to zkouší. On se někdy straní a někdy je s každým kamarád. Ve vlaku se baví s každým jako

kdyby se s každým znal 10 let. On někdy vyjede i na mě, ale to říkala primářka na Albertově, že to je tím úrazem, že ty lidi po úraze takový jsou. Lidi maj různý emoce, a to dělá i doma, „Romane já ti nerozumim, mluv pomalu“ a když to musí říkat potřetí tak vyjede. Já už abych ho nerozčílila, protože vim že je pak vzteklej a položí mi telefon, tak mu řeknu, že nemam čas, mam tu něco rozdělaný, napiš mi to do smsky, „no tak jo mami“. On mi to napíše, takže ho zbytečně nedráždím, protože má takový emoce. Předtím takový vztekloun nebýval, byl společenský, kamarádký, sportovec.

ŽIVOTNÍ PLÁNY?

Chtěl jít na vejšku, jenomže tím jak se v Praze chytil tý party, tak to úplně vypustil. Na střední začal jezdit do Prahy od nás. Jezdil každý den, nebyl na intru. Je velká chyba, že jezdit domu, měl být na intru, byl by víc samostatný. On byl takový že se obstaral, ale byl furt doma. Nevadilo mu dojíždět. „xy“, „ab“, ty jsou vyhlášený v dealování drog, mladí lidi tam berou drogy. Já jsem mu říkala, já se dozzvědět, že si někde vzal nějakou trávu, tak okamžitě končím, necham tě někde na intru. On to ví, já tohle nenávidim. Když začal chodit s tou přítelkyní, dodělával si školu, chodil po brigádách, dělal někde skladníka, co kde bylo brigády. Chtěl jít ještě na vysokou, ale pak se mu naskytla práce kde dělal asistenta logistiky a to ho bavilo. Pak se mu naskytla nabídka do automobilky, nějaký manažer by tam byl a zrovna se mu stal ten úraz. On by šel i teď na vejšku, tak mu říkám Romane přestaň, stejně nic neseženeš, co bys dělal. On to nikdy nepochopí, že tady jsou lidi, který jsou jinak nemocný. On mi říká, tady ten je hrozně rozmazlenej, tak mu říkám, ale on je jinak nemocnej, tak je tak musíš brát, on říká ne, on je rozmazlenej. Že tam jsou lidi jinak postižený, než je on. Pak říká, že už teda zjistil že je jinak nemocnej.

JAK BY POPSALA ZMĚNU V OSOBNOSTI?

Já bych řekla, že se bere až moc dospěle, chce mít všechno dokonalý, ale on ty věci nedovede udělat dokonale, tím, jak má ty ruce. To mu vadí. Jemu vadí, když mu někdo řekne že nebude chodit, to je nepříčetnej. Tak jim říkám „nechte ho bejt, on si na to musí přijít sám“. Kdy bych mu to vymlouvala, tak bych mu vzala motivaci, aby něco dělal se sebou. My jsme se jednou bavili, a říkám Romane, může se stát, že nebudeš chodit, to nikdo neví, jak to bude. Ale podívej se, jsou dneska doktoři na vozíčku, sportovci, co jezdí na různý mistrovství. O na mě kouká a říká tak bych si něco udělal. Třeba někdy se bavíme, až budu chodit, tak ti tady všechno budu dělat, pomáhat ti, ale třeba taky nebudu chodit, tak říkám uvidíš, nech to osudu. Neříkám mu, že nebude. Když byl doma, já s ním denně 3 hodiny makala. Cvičili jsme logopedii, chodit, furt jsme cvičili. Ale teď když v pátek přijedeme, skoro k večeru, v sobotu má úkoly do školy a v neděli je rád že je rád a po obědě razíme. Už nestíháme, co jsme stíhali dřív.

Ve škole mu to jde, má vyznamenání. On udělal přímáčky na sociální vědy i na praktickou. Sociální vědy je obor s maturitou. A na tu sociální nešel, protože jsem nevěděla, jestli to bude pořád zvládat psychicky. Tak jsem radši řekla ať jde na praktickou, protože maturitu má doma. Čtení ho nebaví, ale čte, je schopný psát, napsat i slohovku. Na zdravotědu dělali lidský tělo, kostru, já mu říkám otázku a jenom odpověz jednoslovně a on řekne ne mamí, to se musí rozpovídat. Píše pomalu, ale dokáže napsat. Noviny, když čte, tak se špatně soustředí na to co tam je, něco si pamatuje, ale ne moc. Spíš si zapamatuje, když si povídá, když čte tak si z toho nic moc nepamatuje. Se čtením jsme měli problém od začátku. Má poškozenou levou hemisféru. On má největší problém s mozečkem, s pohybem a řečí, koordinace pohybů. My jsme byli na Axonu, rehabilitační to někde u Ostravy, teď tady mají pobočku. Jenže ono to stojí 70 000. známá mi zařídila, že ho vzali na magnetickou rezonanci a říkala že má jinak ten mozek v pohodě.

CO VZTAHY?

On by strašně rád měl holku, já říkám Romane já nevím co mam už dělat, jak ti najít holku. Romane patnáctky šestnáctky se chtěj bavit, ty se nebudou vázat na vozíčkáře, ty se chtěj bavit. Ty potřebuješ někoho, klidně i staršího, ne holky, co chtěj chodit tamhle. Vztahy mu hodně chybí. On by chtěl mít sex, ale nemůže najít holku. On je takovej, já bych tak potřeboval holku, aby ti tady pomohla. Tak mu říkám, že mladý holky ty by ti to taky nedělaly, nestaraly by se o tebe, třeba kdyby byla o tři roky starší, ta by ti už pomohla a měla by tě ráda. Jinak my se od nás nikam nedostaneme, někam kde by se mohl seznámit

CHODIL NA KOGNITIVNÍ TRÉNINK?

My jsme jezdili po těch rehabilitacích a tam nám říkali, že máme trénovat pexeso, různý takovýhle hry, takže když jsme byli v lázních, já jezdila jako doprovod, tak jsme hráli, psali, cvičili slovíčka, doplňovačky, já jsem s ním byla furt, ani jsem nevařila, nechávali jsme si vozit jídlo, já jsem byla jenom s ním. Pak jsme byli v Darkově, tam měl výbornou logopedku, v Kladrubech, tam chodil k psycholožce a dělal různý testy a prý říkala že jí u něj zaráží, že věc, kterou by měl automaticky vědět, tak u toho se zarazí, ale věc, kterou já bych dávala na vejšku, těm, vysokoškolákům zvládl úplně bez problémů. Měl takový výkyvy. Doplnovačky, na paměť, obrázky, musel z nich složit větu, to dělal celkem dobře. Tu krátkodobu paměť má špatnou, když se ho zeptáte za hodinu tak už neví. Nepřipustí si, že má problém s pamětí, nebo že by mohl spadnout, kvůli tomu se hádáme denně. V koupelně se s ním hádám, ať se drží oběma rukama, drží se jen jednou, tak říkám že to se může stát i mě, že to uklouzne. On ne, že to zvládá. Nepřipustí si, že něco nezvládne. Na Albertově ta se s ním nemazlila a dala mu hodně co se týče pohybu. Ona říkala, já tvůj názor budu poslouchat, až budeme mít po hodině cvičení

a budeš dělat to co řeknu já, ne co chceš dělat ty a nemazlila se s ním. Dala nám cviky, plán, jak často máme co dělat. Kladruby, Slapy, v tom Darkově, tam dostával do těla. Ten Košumberk nebyl špatnej a tam byli odkázáni na pojišťovnu a ta jim moc nepovolovala. U něho je nejhorší ta koordinace, jinak je všechno docela v pohodě. On má za sebou hrozně moc. První rok to bylo nejvýživnější. Jsme byli v Motole, Košumberku, Malvazinkách, Motol znova, pak Darkov, Kladruby, Slapy, no my jsme první rok projezdili, Brandýs nad orlicí 2x, pak jsme cvičili tady, pže když jsme byli v Brandýse, tak tam z ničeho nic každý večer měl teploty. Pak jsme se tam po novym roce vraceli a měli jsme kontrolu na Albertově a doktorka říkala, že to je jeho poslední rehabilitace, že už by to pro něj bylo noc, že to je na něj hroznej nápor, tak říkala ať ho necháme. Tak jsme jezdili na Albertov, tak nám dali stacionář na 6 neděl, měl tam všechno. Ten psycholog mu dal hrozný posudek, že jeho inteligence je podprůměrná a že školu vůbec nezvládne. A že prý všichni mají s ním tuhle špatnou zkušenost. Ta jedna paní taky říkala že už by tam k němu nešla. A jinak tam se všema vycházel dobře na tom Albertově, ale taky měl problém s tím, že tvrdil že všechno zvládne, tak mu to vysvětlovali, on řekl že ne, že to dokáže s tím byly furt problémy. Primárka říkala, že ty lidi po úrazech mozku se mění. Ale některý lidi se změni, že se perou, bijou druhý lidi, jsou zlí. Takže nějaký informace nám dali, že tam jsou změny povah, ale že Roman z toho vybruslil úplně perfektně. Tenkrát u soudu chtěli zdravotní stav Romana a ten doktor nám řekl, že ten úraz je neslučitelný se životem, čím si prošel. Nemá poškozenou míchu, je to koordinace, on neudrží tu pánev. Když jde na záchod tak to se udrží, ale musím za ním stát. Když jdeme někde na záchod, kde není bezbariérový, tak stojím za ním a držím ho aspoň za bundu. Jsme chtěli, že by mu dali kmenový buňky, já nevím jak to dělaj, ale není to ještě probádaný. Že je to zatím ještě ve výzkumu. Když jsme leželi v Městci, tak říkal primář, že to nemáme vzdávat, že viděl tolik odepsaných případů a ty lidi pak po 6 letech za mnou přišli, třeba na vozíku, ale byli živí, komunikovali, byli schopný života, takže to nevzdávejte. Jen s ním buďte každý den, mluvte na něj, hlad'te ho. On ví že jste u něj, já jsem tam tenkrát byla a začala na něj mluvit a najednou všechno na těch strojích lítalo, tak jsem letěla pro doktora a ten řekl že se nic neděje, že jen ví, že tam jste a mluvíte na něj. Ta jeho přítelkyně dala snímek Romanova mozku známýmu ve Vojenský nemocnici, tak jí řekl, že tam nic není, že je odepsanej, a teprv ten pan doktor v tom Nymburku, že mozek je tak nevyzpytatelnej a neprozkoumanej, že to nemáme vzdávat. Já jsem mu nedávala žádnou naději, po dvou letech, co byl doma, tak jsme jeli na výlet zpátky do toho Městce, do tý nemocnice, aby Roman viděl, kde ležel. Tak jsme tam jeli, sestřičky si ho hned vzali na oběd a ptaly se co jsem s ním dělala, že nic, že jsme jen cvičili. A pak si stoupl z vozíku před tím doktorem a podal mu ruku. To bylo neskutečný. Pak jsme jeli do Nymburka a to samý, všichni překvapený. Víte, co ty nerváky

vokolo, co si člověk prožije z těch úřadů. Do Košumberku mi přišel dopis, proč jsem nevrátila jeho občanku. Já říkám tak snad je pořád občanem, já jsem z toho byla tak špatná, že jsem sebrala občanku a doporučeně jsem jí poslala do „xy“ na úřad. Přijela jsem domů a šla jsem mu pro důchod a tam mi řekli, že mi ho bez občanky nedají. No tak teď jsem byla jak v Kocourkově, tam sem měla odebrat legitimaci, tady mi zas bez toho nedáte důchod. No já jsem z toho na palici, tak jsem jela do „xy“, tak jsem jim to tam řekla, tak mi řekli že mi jí vystaví a dozadu napíšeme že jsem zákonný zástupce. No to jste mi mohli udělat rovnou ne? No víte, co tohle mi ty úřady, až jsem říkala že bych mohla napsat román. Strašný. Některý lidi jsou v pohodě, teď máme u soudu, protože já jsem opatrovník a v lednu je ještě soud, ten soudce je mladej, šikovnej, po 3 letech jsme museli jak je ten nový zákon na psychiatrii na vyšetření. Tak ten soudce říkal že mu to je líto, že ví, jak to máme těžký.

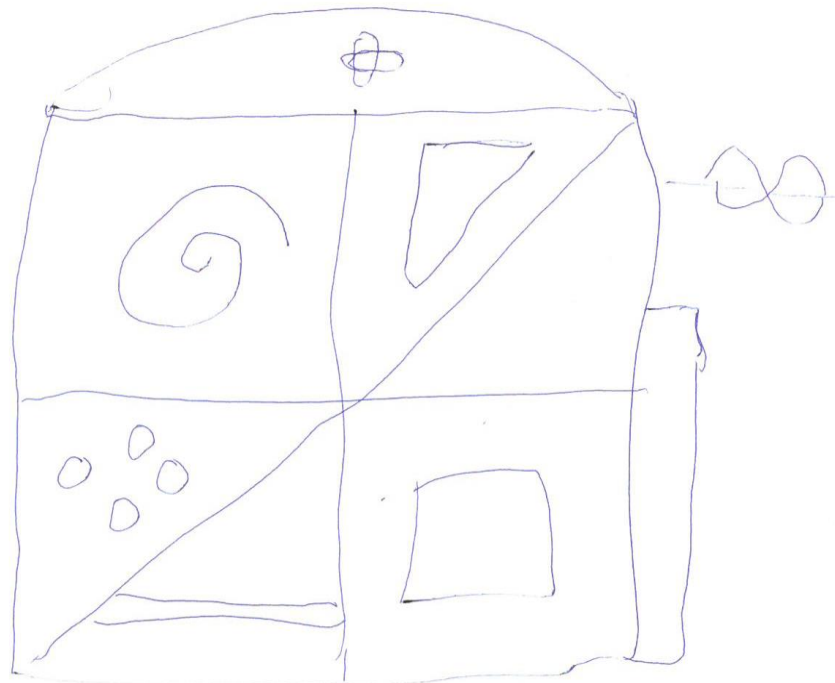
Záznamové archy KONB

Respondent Petr

Forma A

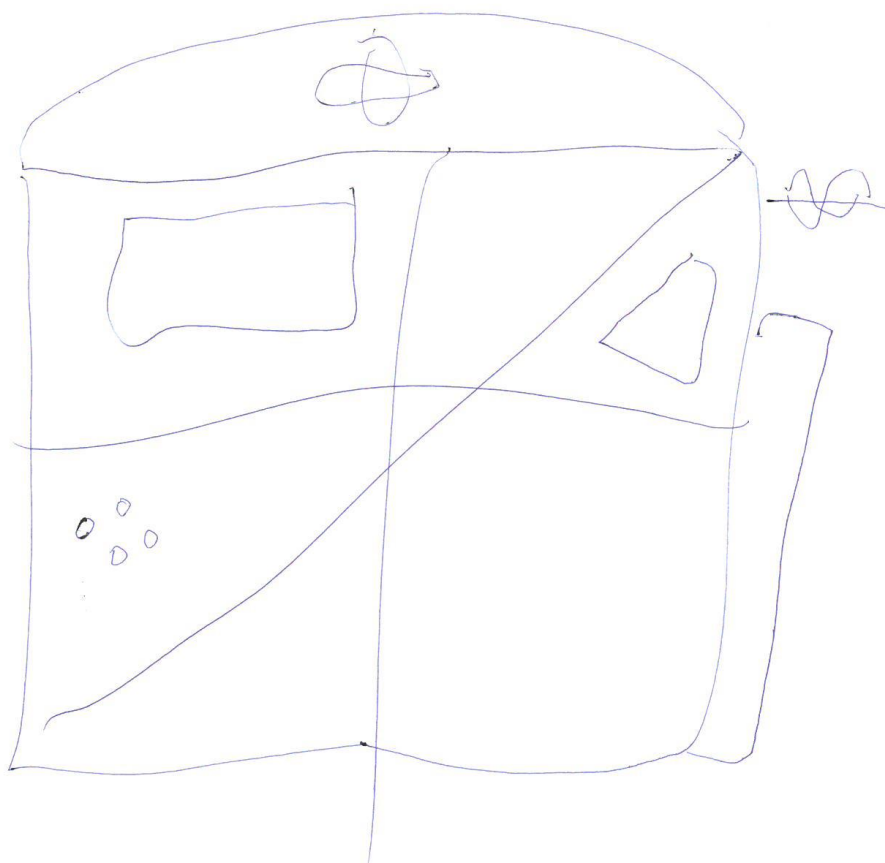
KONB Forma A

Kopie figury – záznamový list

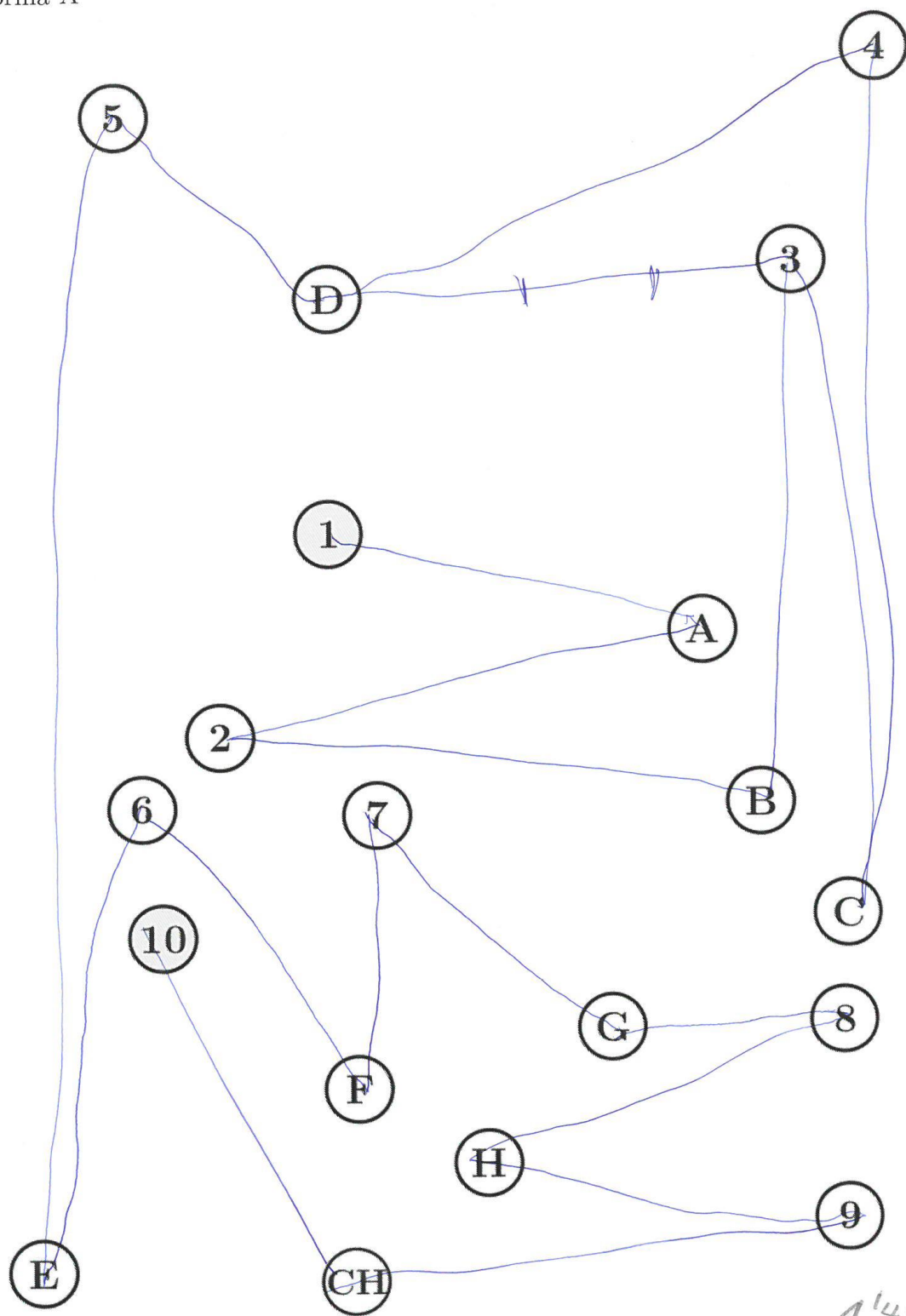
□ 01 ✓ = 01
X 11 ✓ 0 01
/ 11 ✓ □ 01 ✓
^ 11 ✓ ⊕ 01 ~
□ 07 ✓ ——— 18
~~00~~ 11 ✓
© 01 ✓
▷ 11 ✓

Vybavení figury - záznamový list

01 ✓	41
01 ✓	00
10 ✓	11 ✓
11 ✓	<u>11</u>
01	15
11 ✓	
00 ✓	
00	
00 ✓	

Forma A

1'43

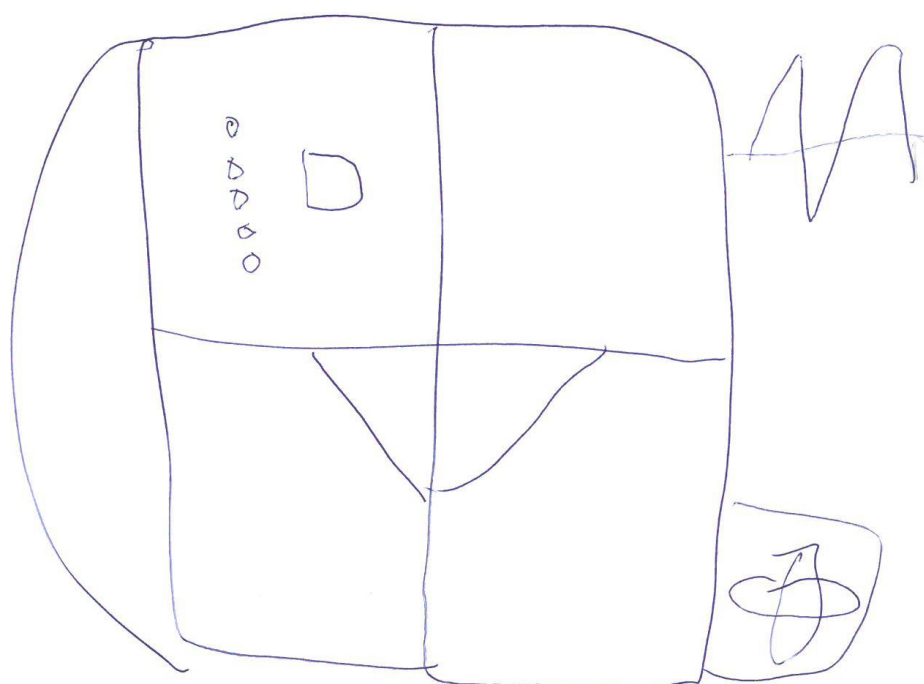
Varianta B

Kopie figury – záznamový list

□	1	△	2
X	1	○	2
	2	□	1
C	2	⊕	1
⊠	1		
⋈	2		
~	1		
		<hr/>	
		17	

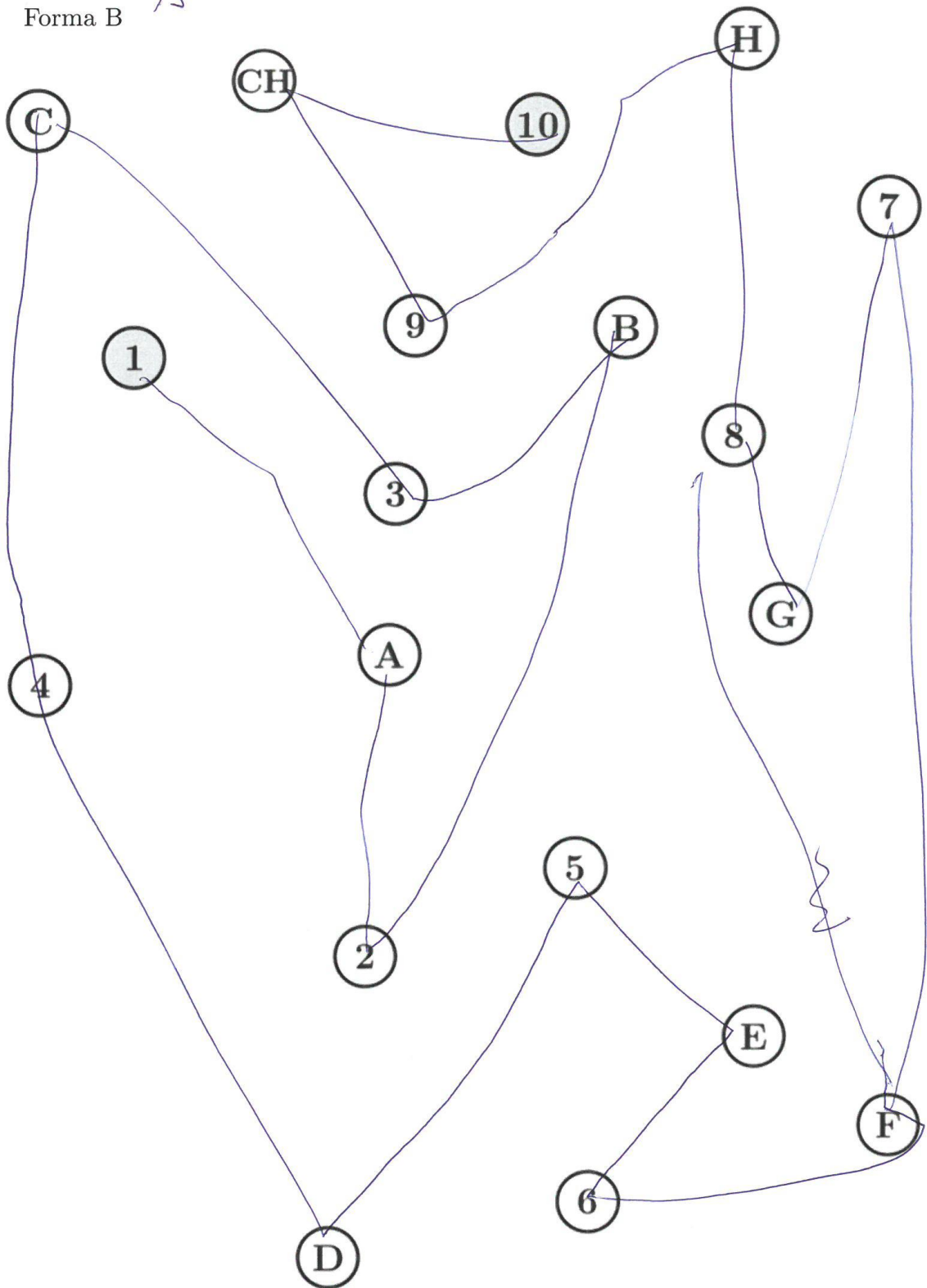
Vybavení figury – záznamový list

2, 1, 0, 2, 2, 2, 0, 0, 1, 1, 1, 2 / 14

Forma B

53⁹

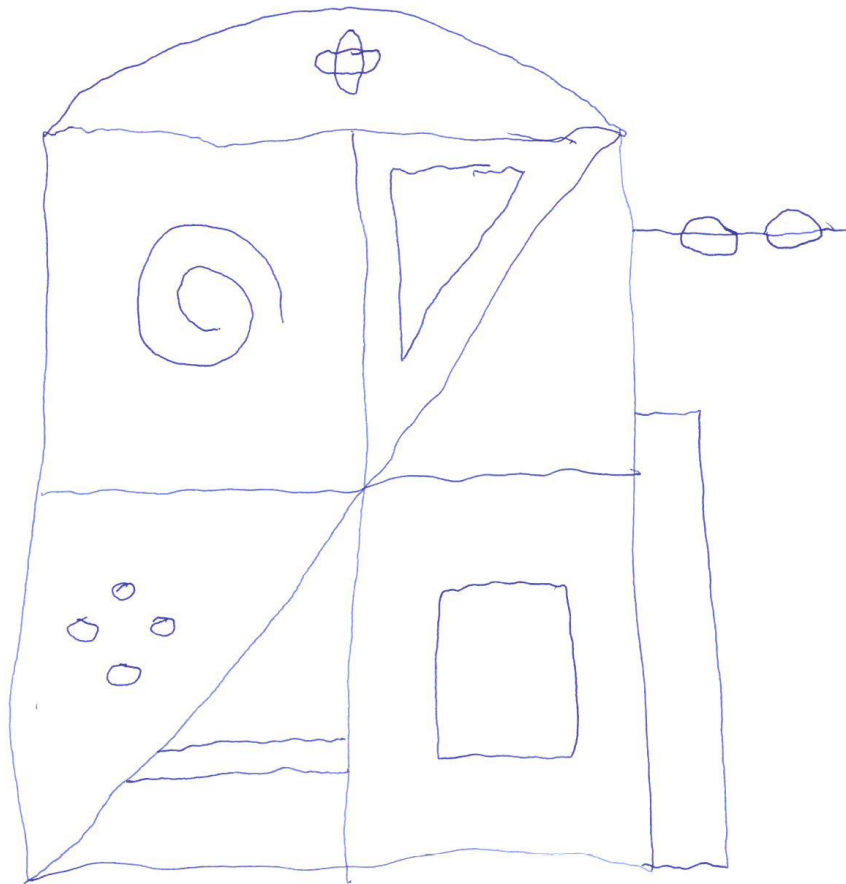
Respondent Matěj

Forma A

KONB Forma A

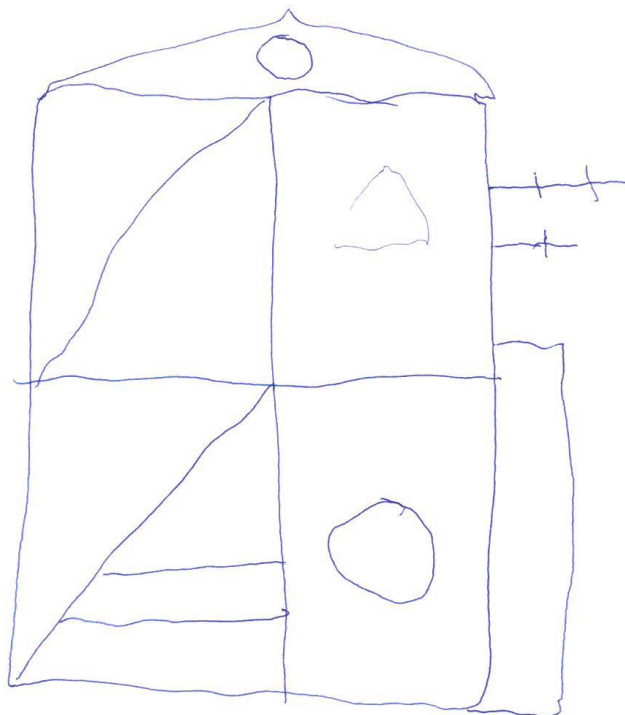
Kopie figury – záznamový list

24. 11. 2016

□	11	o	01
X	11	□	01
/	11	⊕	11
∧	11	<hr/>	
□	11	28 20	
⊕	01		
⊙	11		
▽	11		
=	11		

Vybavení figury - záznamový list

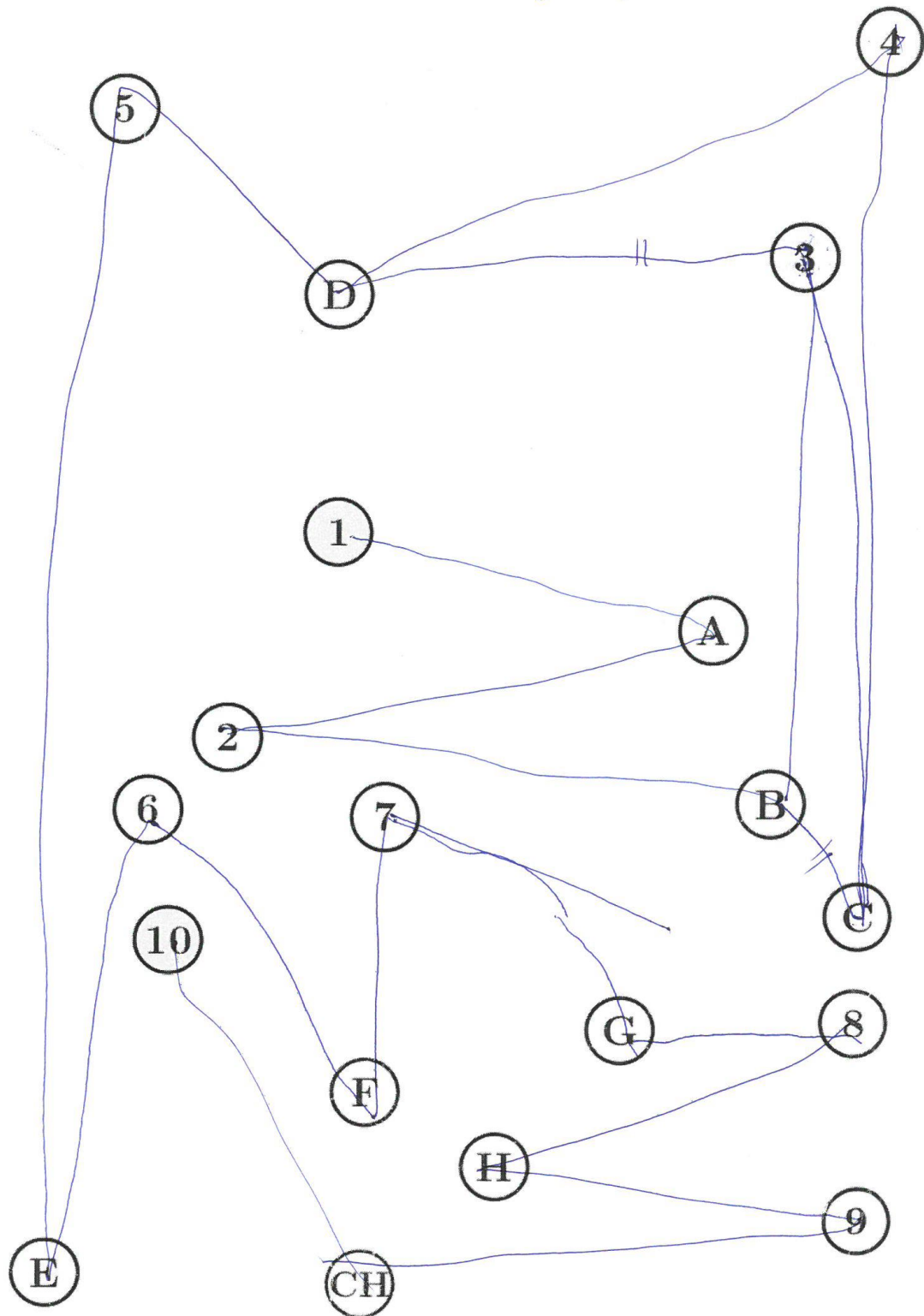

□ 0 1 2 □ 0 0 1
 X 1 1 2 ⊕ 0 4 1
 / 0 0 1
 ∩ 0 1 1 9 14
 □ 9 1 2
 ⊕ 0 0 1
 © 0 0 0
 ∇ 0 0 1
 = 1 1 2
 ○ 0 0 0

Forma A

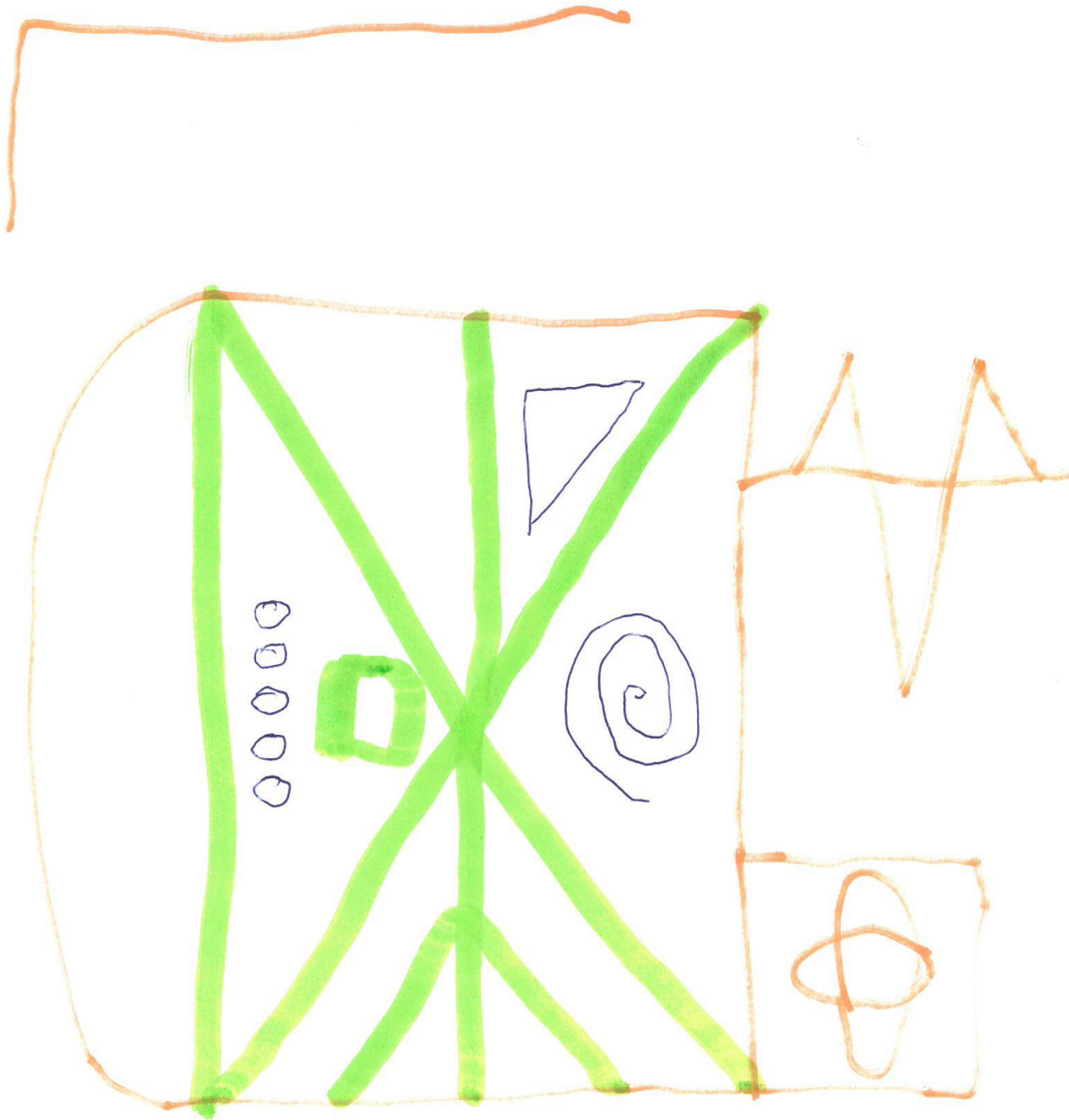
21:09⁴

1.12.2016

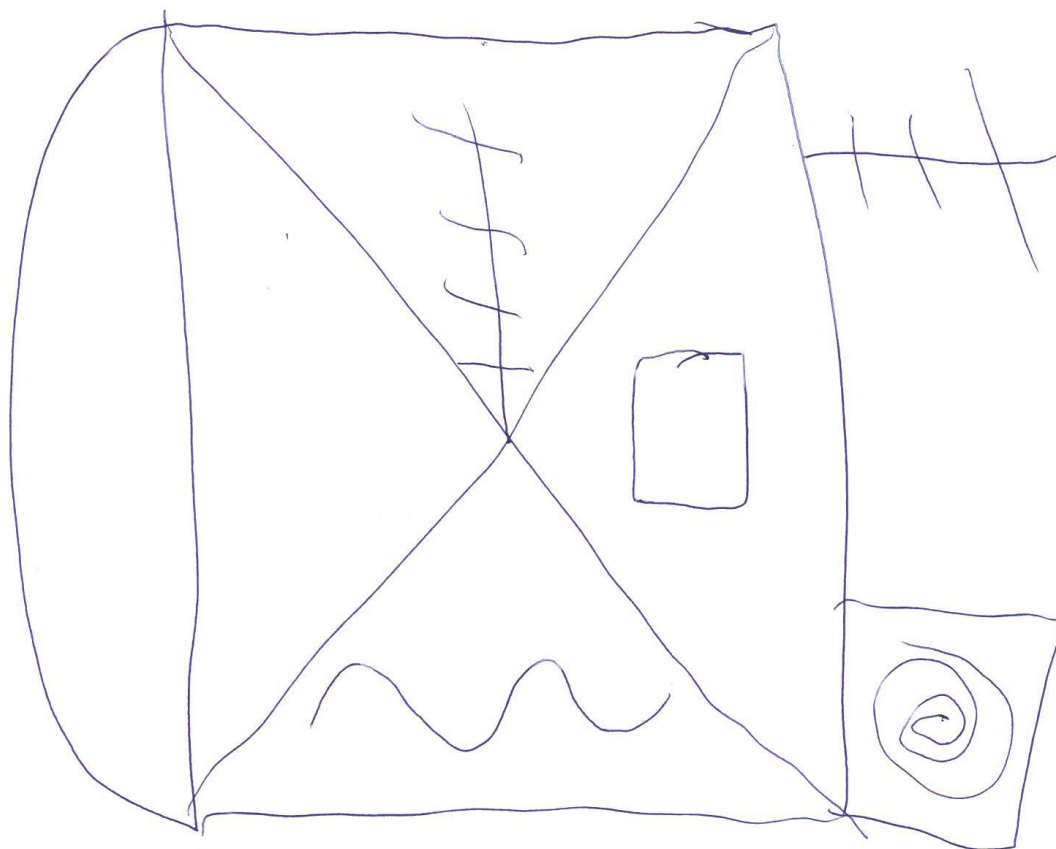

Forma B

Kopie figury – záznamový list

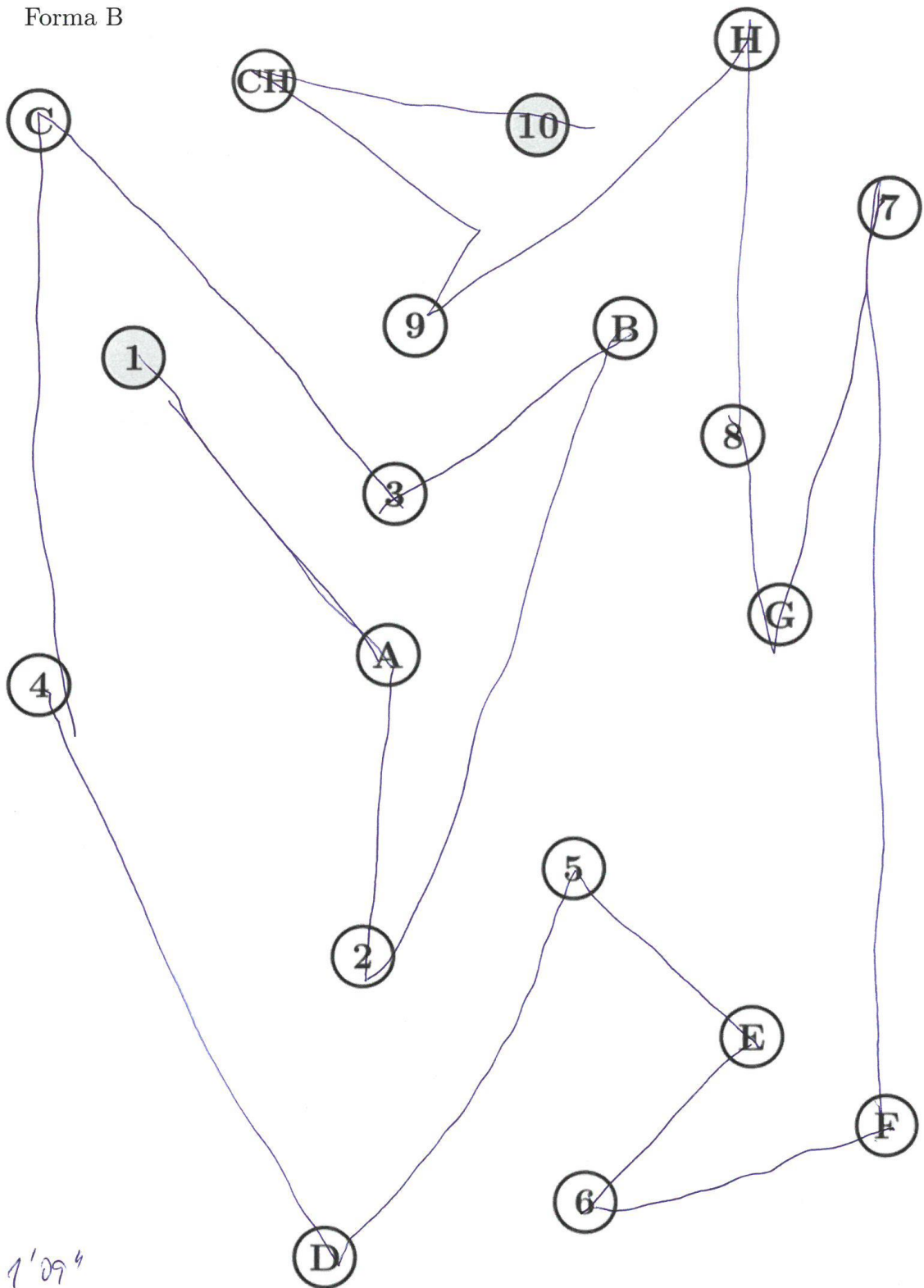
Vybavení figury – záznamový list

přímě, se mi a malou výměst'

2,2,1,2,2,1,1,0,0,0,1,0 / 12

Forma B

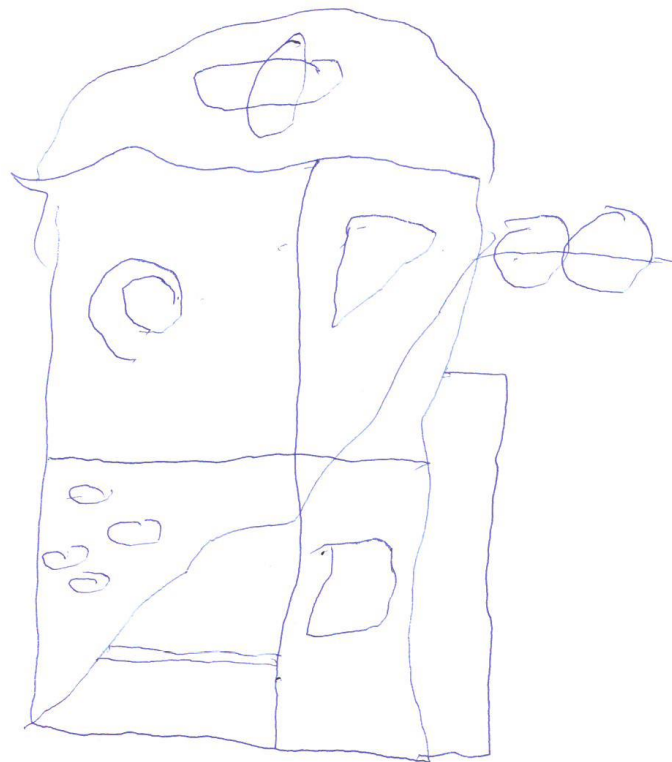

Respondent Roman

Forma A

KONB Forma A

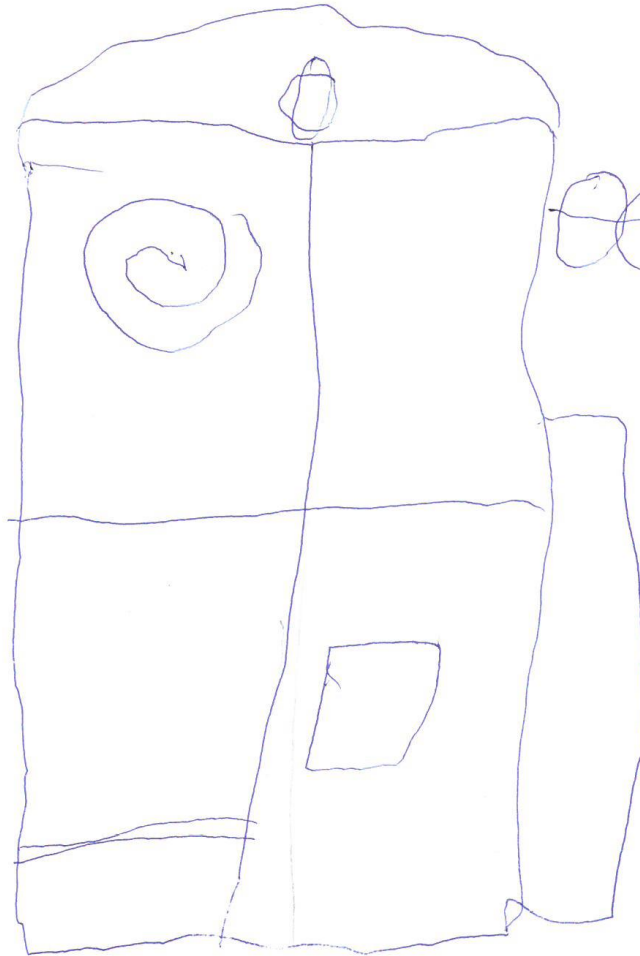
Kopie figury – záznamový list

□	0	1	✓	▽	0	1	✓
X	1	0	✓	=	0	1	✓
/	0	0	✓	o	0	1	✓
^	1	1	✓	□	o	1	✓
□	1	1	✓	Φ	0	1	✓
⊗	1	1	✓				
⊗	0	1	✓				

19

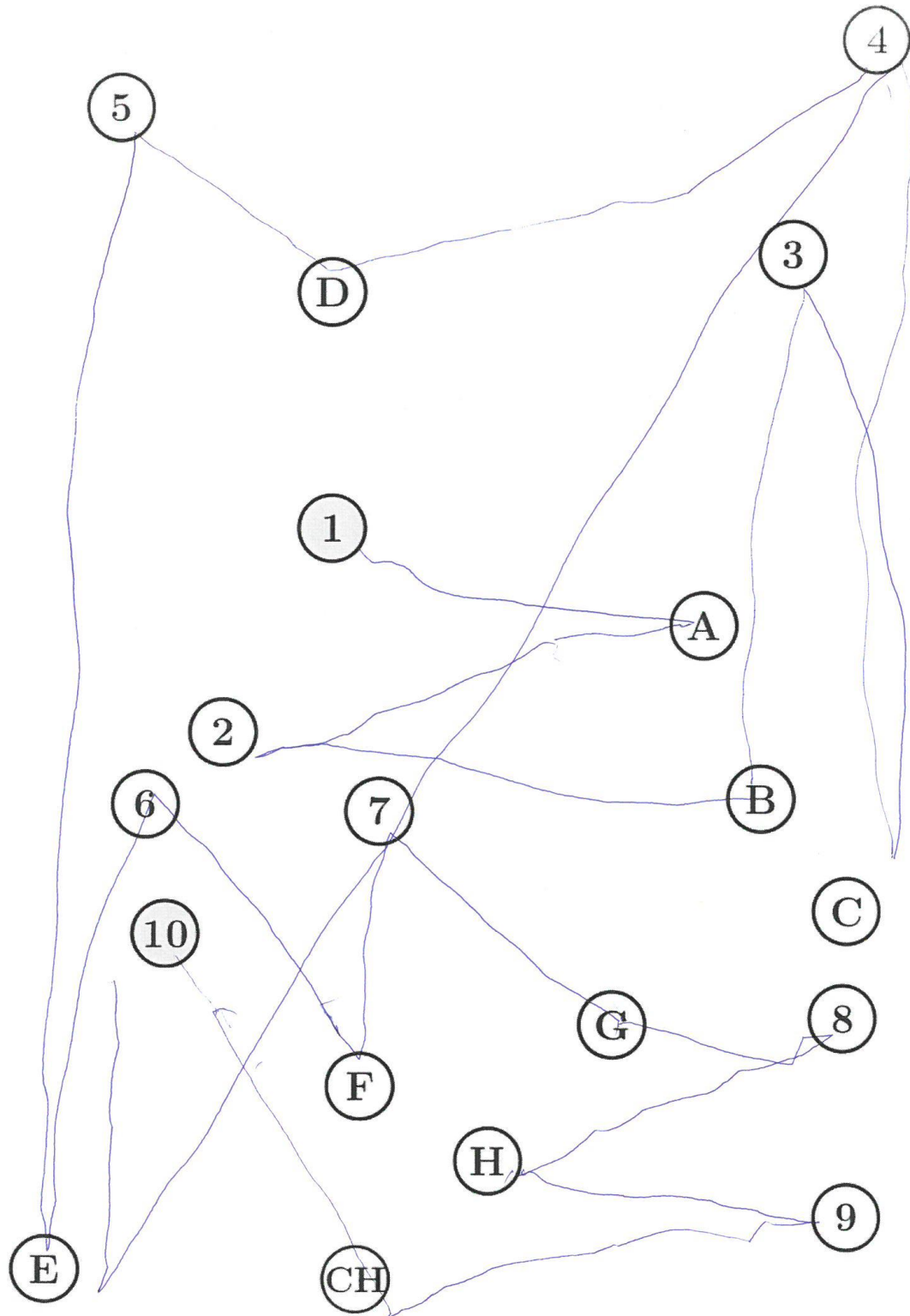
Vybavení figury – záznamový list

Kotonek nepřímá, ale m'ci m'ci k jede kofe
 jde v m'ade m' r'ban' element m' op'v'v'v' podobě m'
 op'v'v'v'v' m'ide

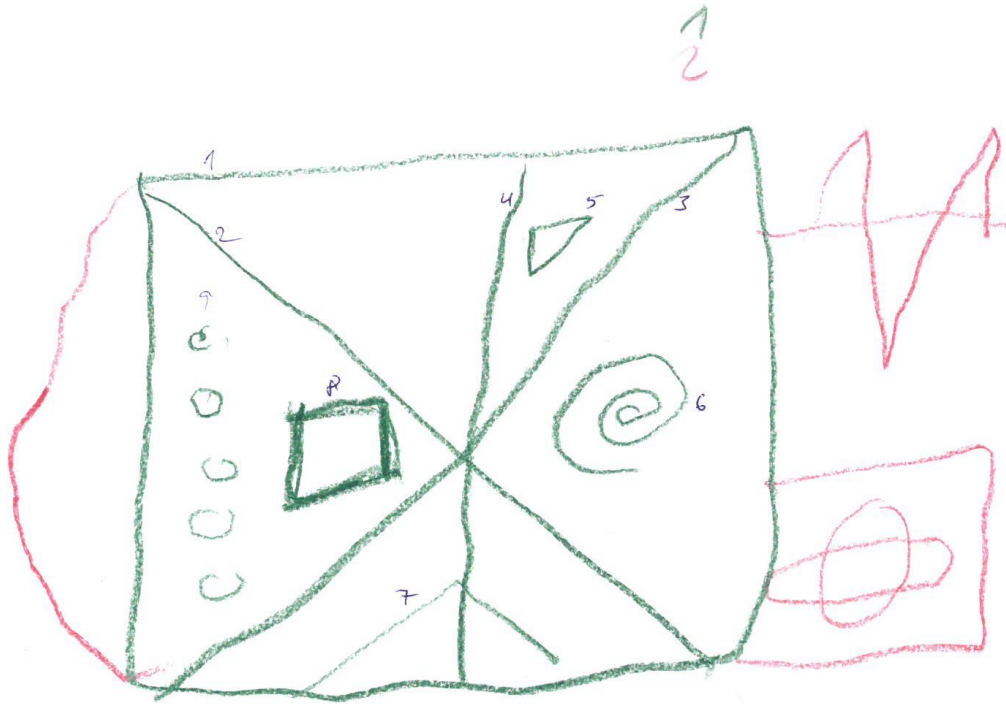
□	01	⊙	11
X	00	▽	00
/	00	-	10
∩	11	0	00
□	00	□	11
⊙	11	⊙	11
⊙	11	<hr/>	
		17	

Qpsn b! B

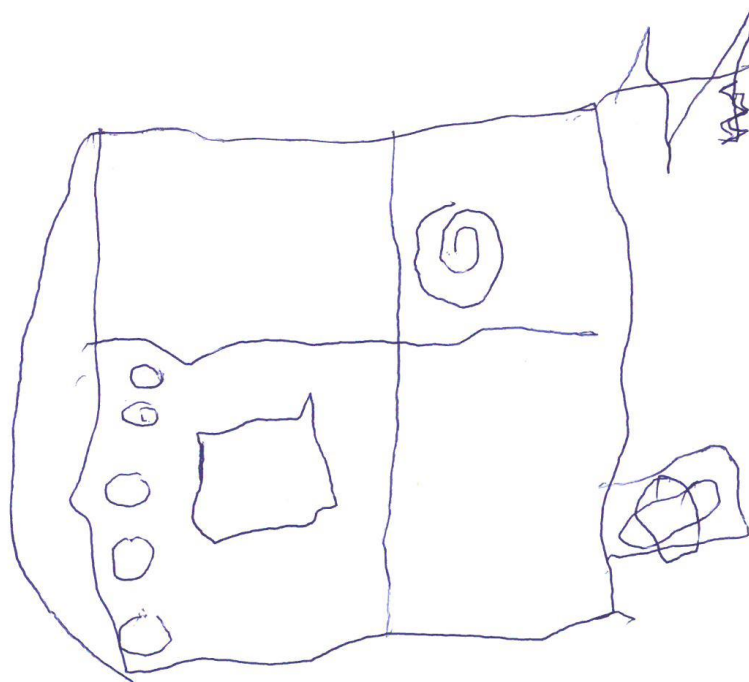

Forma B

Kopie figury – záznamový list

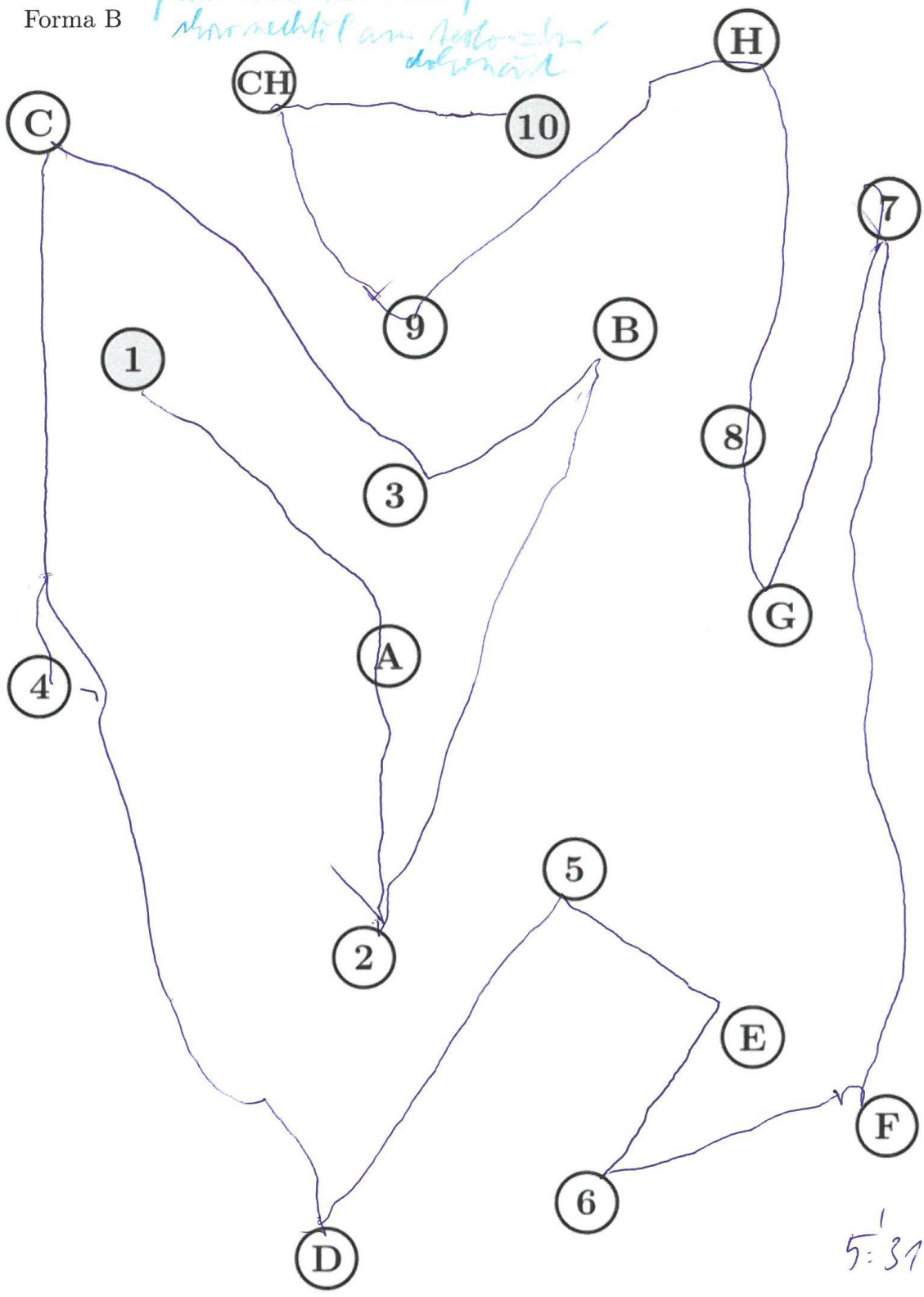
Vybavení figury – záznamový list

1,1,0,2,1,1,1,0,0,1,1,2 / 11

Forma B

*primärer Abfluss,
abnehmend am Abfluss
abnehmend*

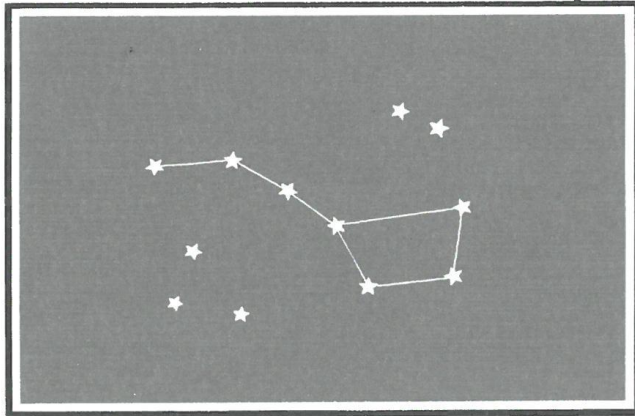

5:37^h

Instrument Uspořádání bodů

Úvodní strana

USPOŘÁDÁNÍ BODŮ

**NECHTE MĚ CHVILKU
JÁ SI TO ROZMYSLÍM!**

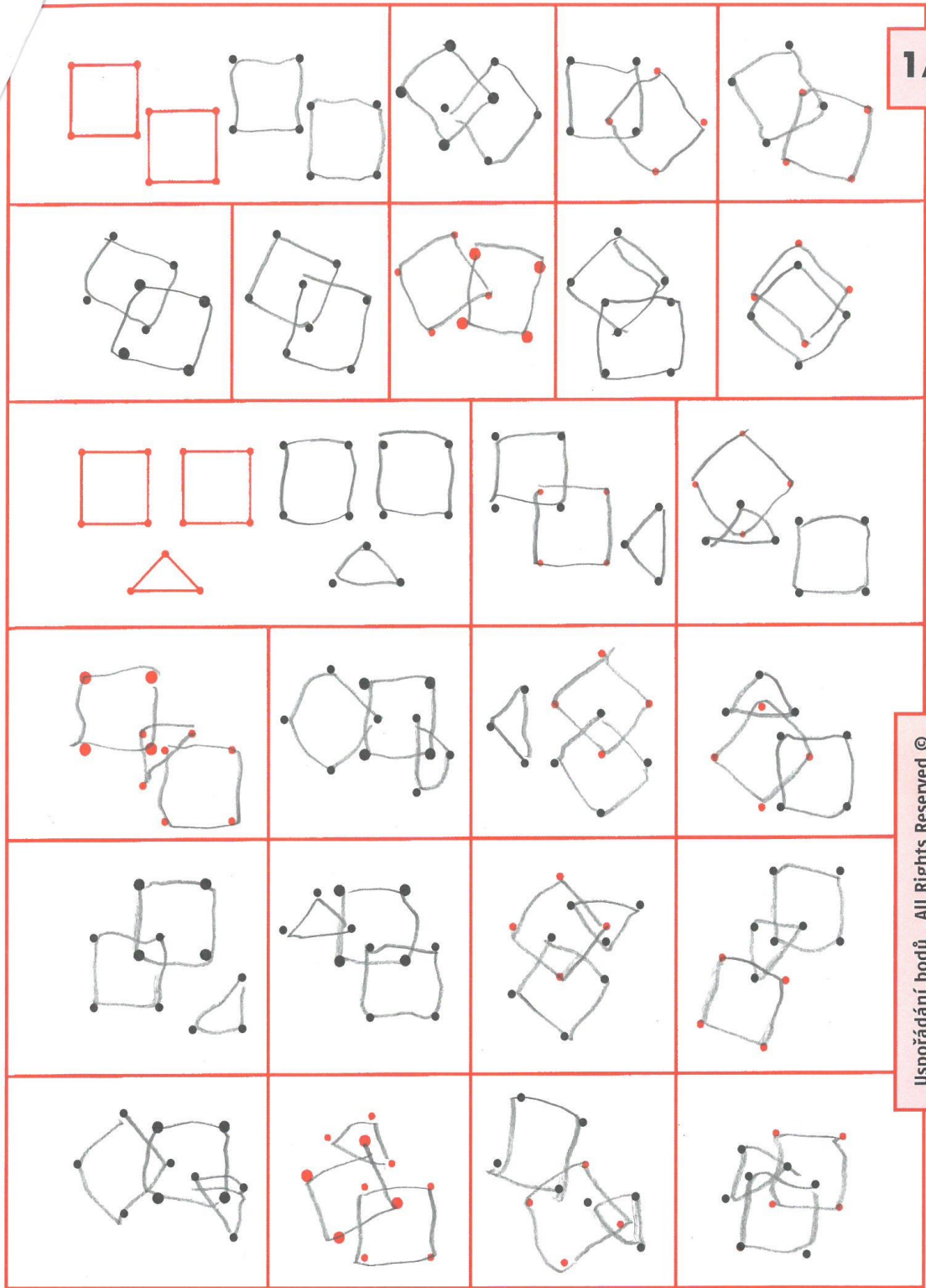
© -1995 ירושלים JERUSALEM	כל הזכויות שמורות ל-ד"ר ר. פוירשטיין. והמכון למחקר-ע"ש-הדסה ויצו קנדה. All rights reserved to the authors Dr. R.FEUERSTEIN HADASSAH-WIZO-CANADA-RESEARCH INSTITUTE
---------------------------------	--

Přeložila Věra Pokorná

Respondent Petr

					1

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

1A

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

$1 \text{ bod} = 1$

1B

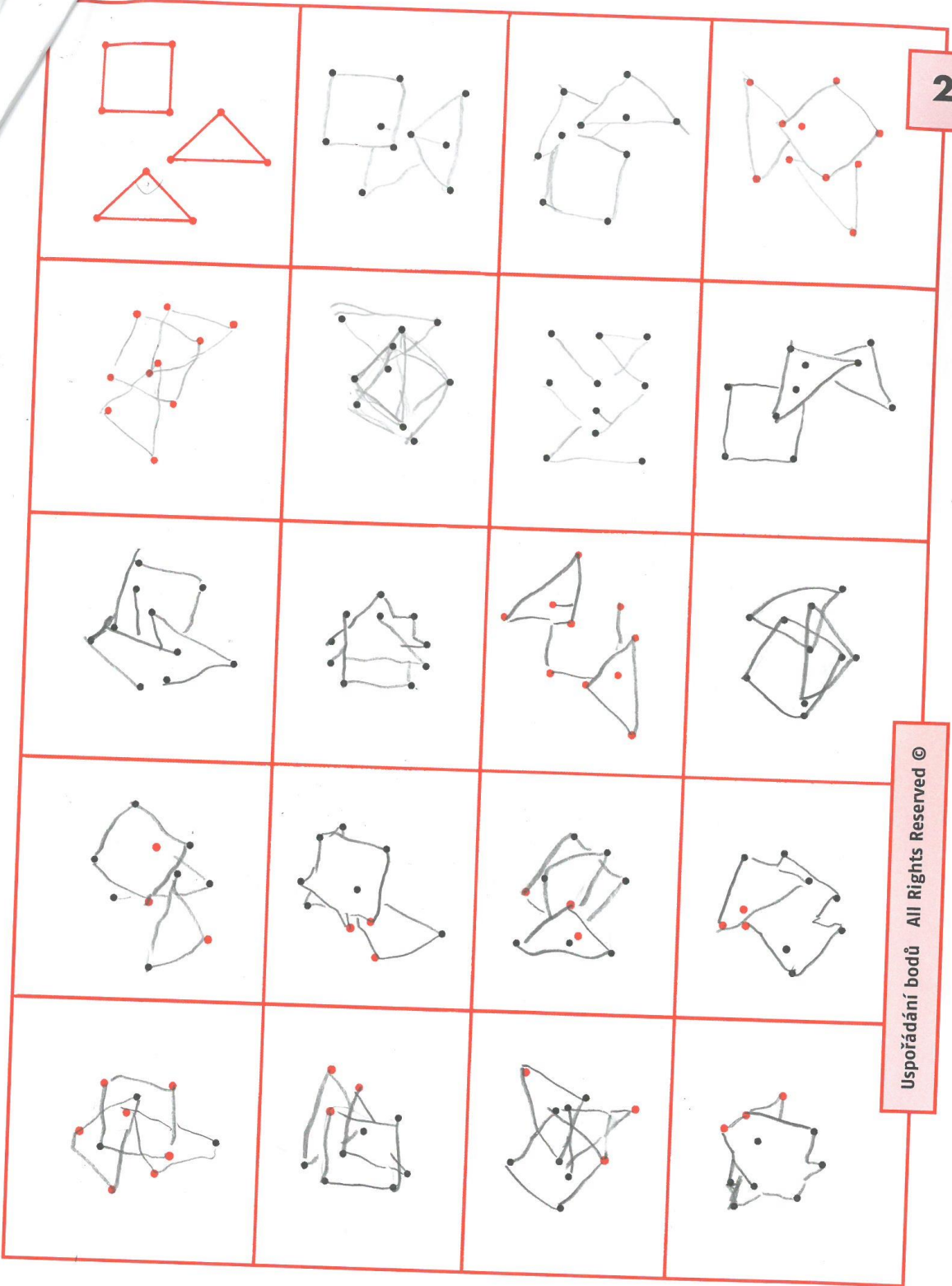
Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

NAJDI CHYBU

Popiš druh chyby, která se objevuje v jednotlivých rámečcích, podle následujícího klíče:
 N = nadbytečná tečka CH = chybějící tečka M = menší obrazec V = větší obrazec

E-1

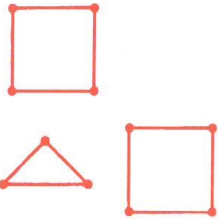
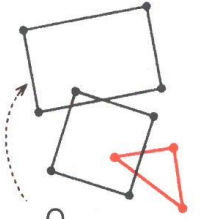
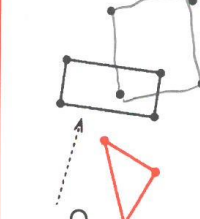
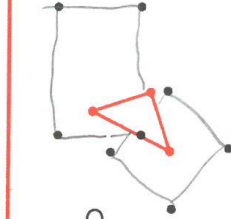
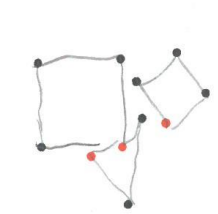
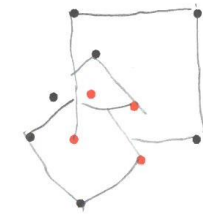
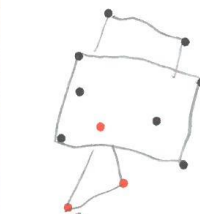
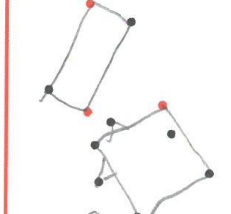
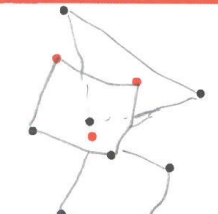
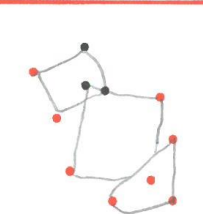
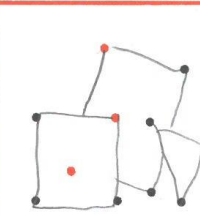
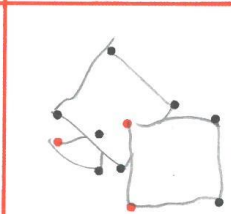
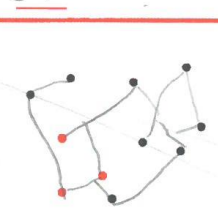
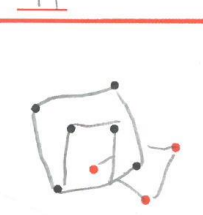
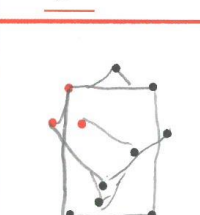
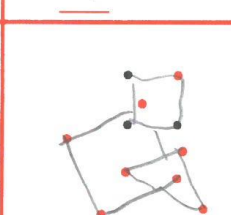
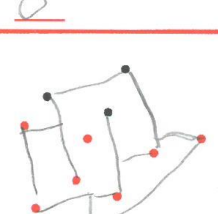
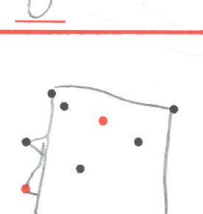
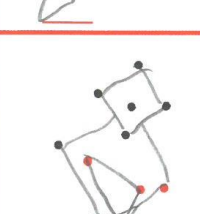
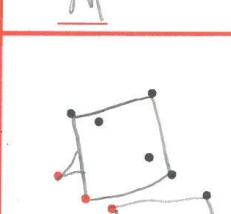
Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

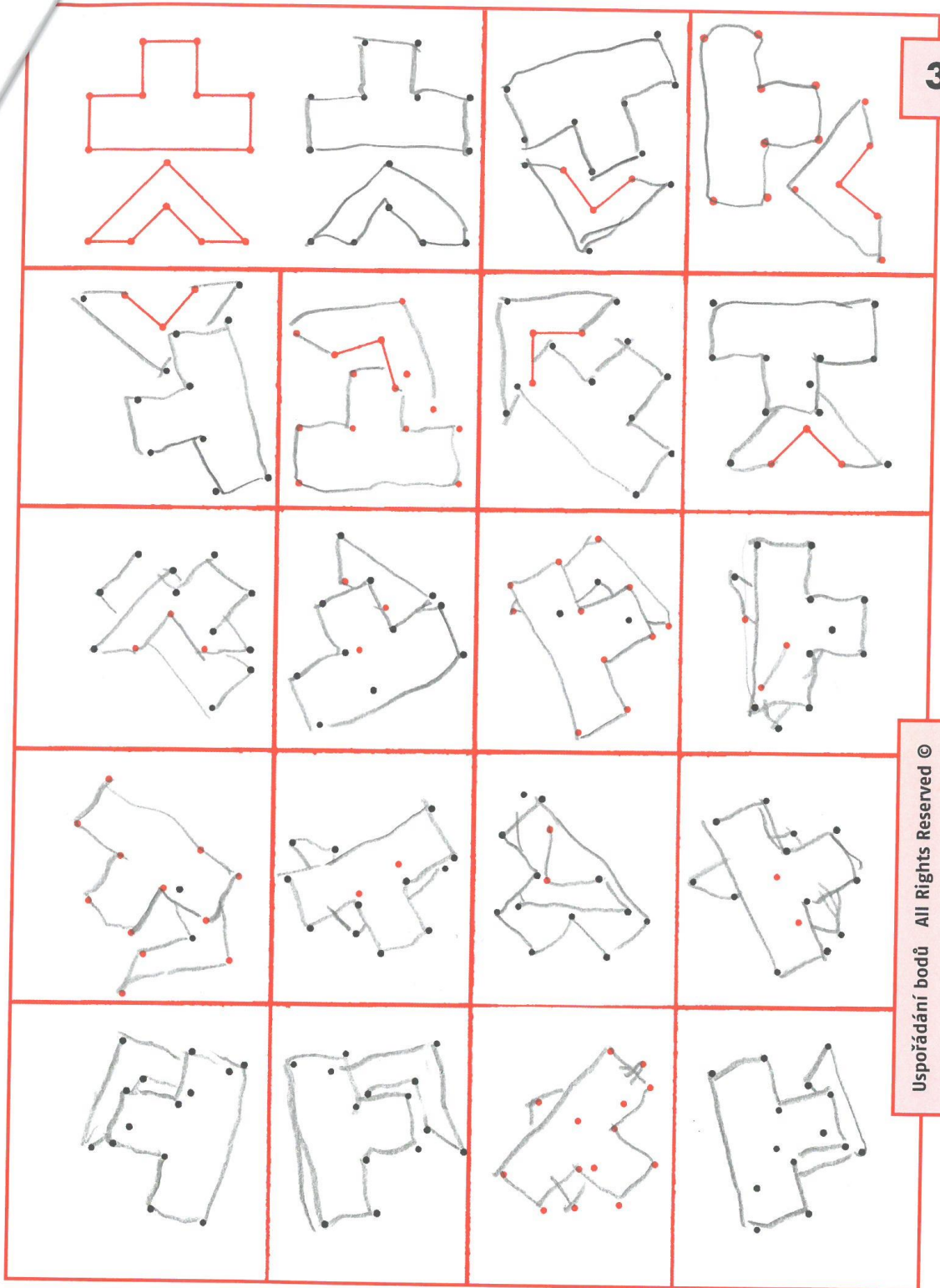
NAJDI CHYBU

Popiš chybu, kterou najdeš v jednotlivých rámečcích, podle následujícího klíče:
 M = menší obrazec V = větší obrazec O = obdélník

E-2

	 <p><u>O</u></p>	 <p><u>O</u></p>	 <p><u>O</u></p>
 <p><u>M</u></p>	 <p><u>V</u></p>	 <p><u>O</u></p>	 <p><u>O</u></p>
 <p><u>OV</u></p>	 <p><u>M</u></p>	 <p><u>O</u></p>	 <p><u>M</u></p>
 <p><u>O</u></p>	 <p><u>O</u></p>	 <p><u>O</u></p>	 <p><u>M</u></p>
 <p><u>V</u></p>	 <p><u>V</u></p>	 <p><u>M</u></p>	 <p><u>O</u></p>

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

3

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

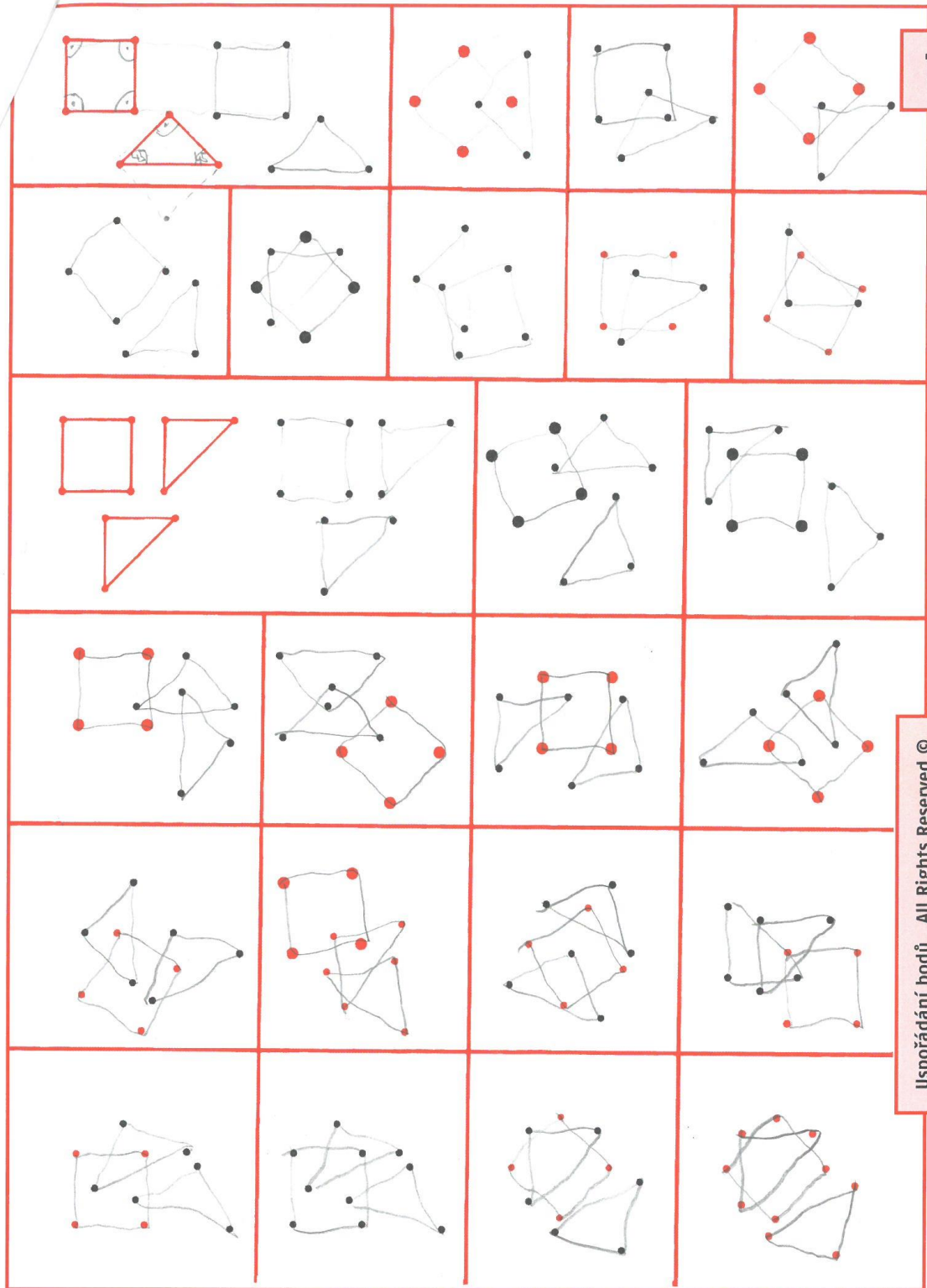
NAJDI CHYBU

E-3

Popiš chybu, kterou najdeš v jednotlivých rámečcích, podle následujícího klíče:
 Z = nesprávný tvar M = menší obrazec N = nadbytečná tečka CH = chybějící tečka

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

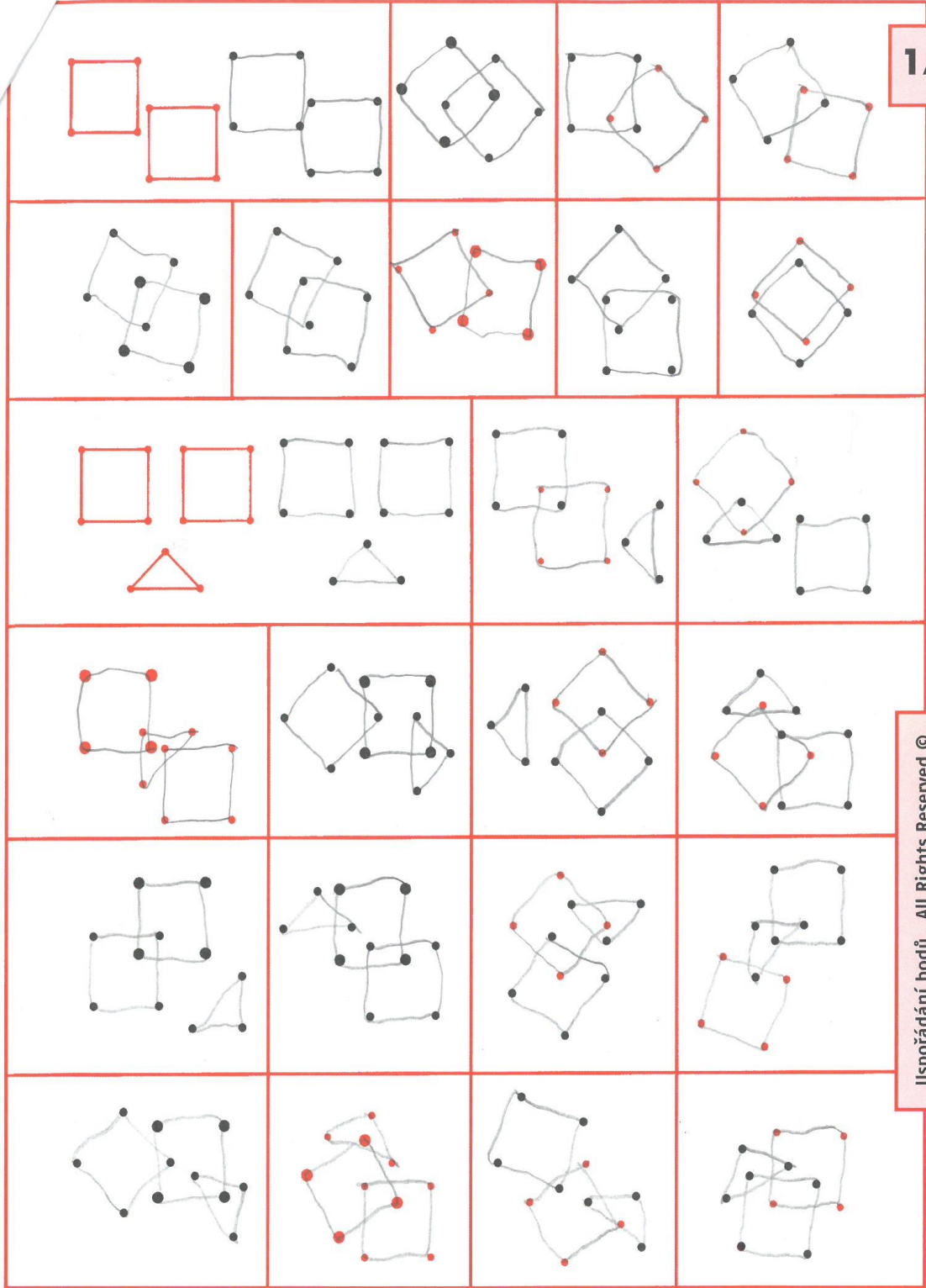
Respondent Matěj

1

9.2.
2017

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

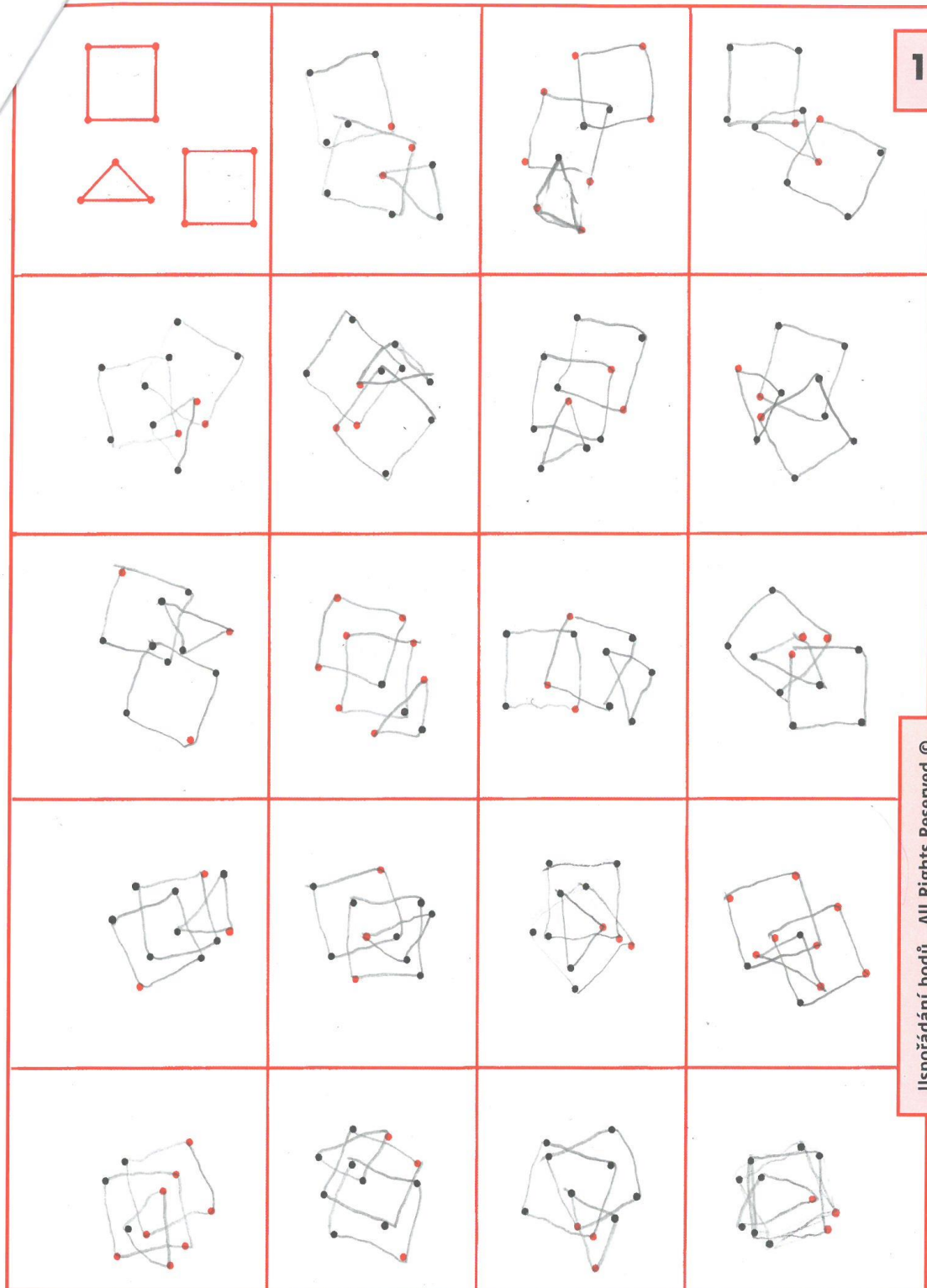

1A

R_2
2017

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

2.3.2017

1B

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

9.3.2017

NAJDI CHYBU

E-1

Popiš druh chyby, která se objevuje v jednotlivých rámečcích, podle následujícího klíče:
N = nadbytečná tečka CH = chybějící tečka M = menší obrazec V = větší obrazec

úspřádání bodů All Rights Reserved ©

30. 3. 2017

2

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©
2017

27.4. 2017

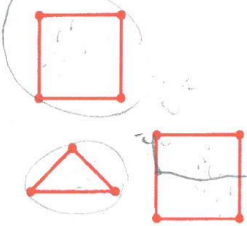
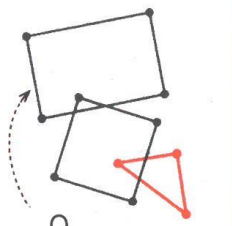
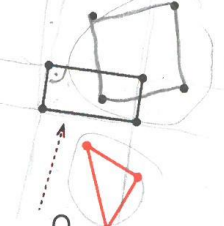
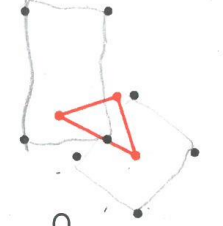
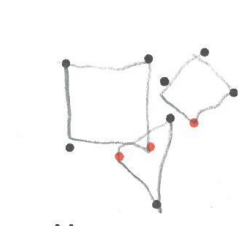
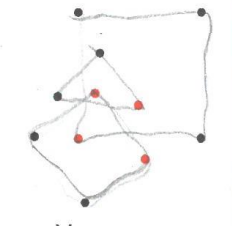
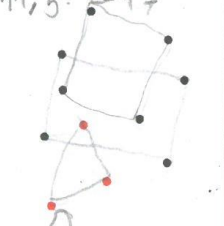
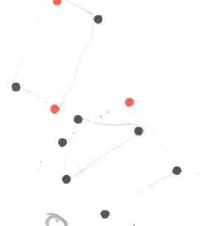
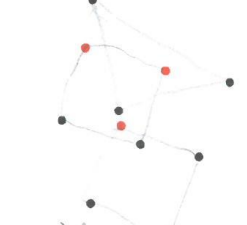
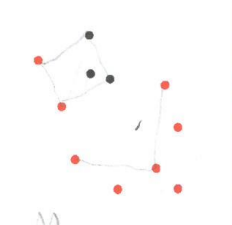
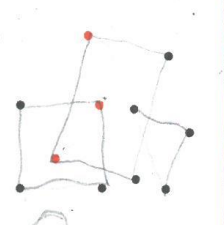
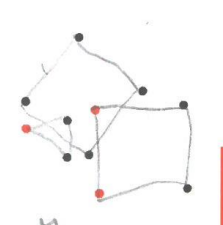
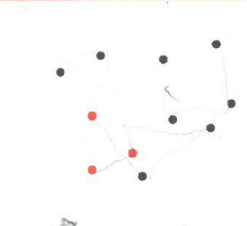

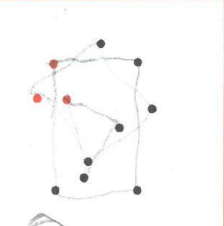
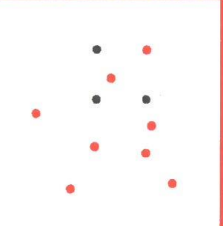
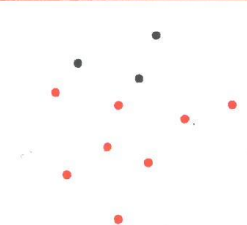
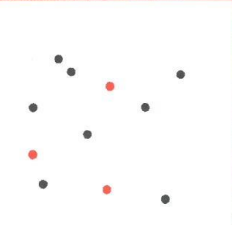
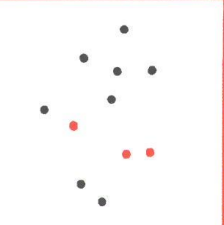

NAJDI CHYBU

Popiš chybu, kterou najdeš v jednotlivých rámečcích, podle následujícího klíče:

M = menší obrazec V = větší obrazec O = obdélník

E-2

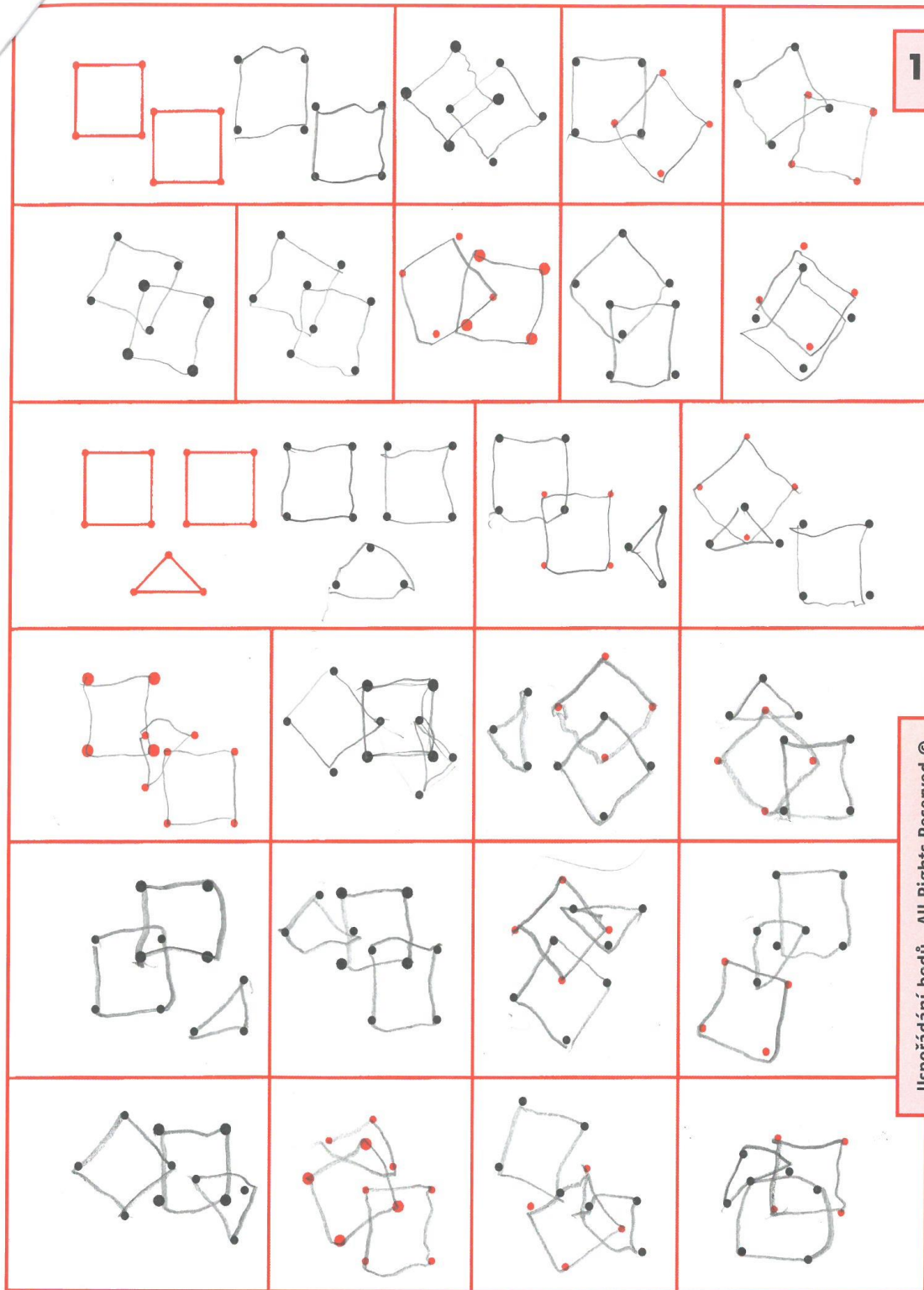
27.4.2017

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

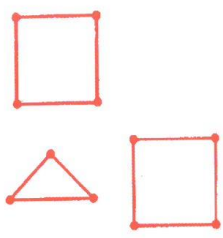
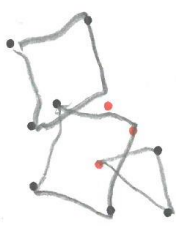
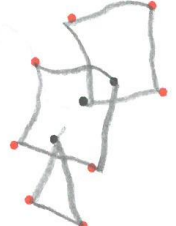

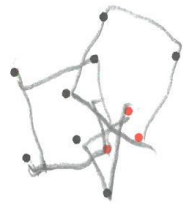
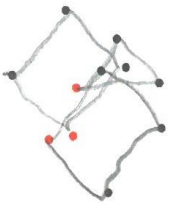

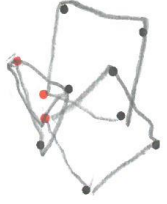
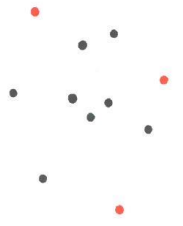

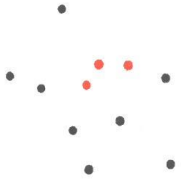

Respondent Roman

					1
					Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

1A

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

1B

Uspořádání bodů All Rights Reserved ©

Informovaný souhlas

Informovaný souhlas s účastí ve výzkumu

Já,, jsem byl/a seznámen/a s podstatou a účelem výzkumu, který je součástí diplomové práce "Kognitivní rehabilitace u osob po traumatickém poškození mozku pomocí metody Feuersteinova instrumentálního obohacování" na katedře psychologie PedF UK. Jsem si vědom/a toho, že mohu od účasti na výzkumu kdykoli odstoupit. Moje účast je dobrovolná.

Výzkumník prohlašuje, že osobní údaje, které by mohly účastníka výzkumu identifikovat, nebudou nikomu předány a nebudou se vyskytovat v diplomové práci ani jiných referencích.

Souhlasím s pořízením audiozáznamu z rozhovoru (ano/ne)

Souhlasím s pořízením videozáznamu z tréninku (ano/ne)

Souhlasím se zveřejněním získaných dat v diplomové práci

Souhlasím s přímým citováním mého projevu v diplomové práci (ano/ne)

.....

Datum

.....

Podpis

Okruhy k rozhovoru – společné pro respondenty i blízké osoby

Před úrazem:

Dětství

Rodiče, sourozenci

Školy

Vztah s vrstevníky

Partnerské vztahy

Zábava, volný čas

Budoucnost (jaké měl plány)

Povaha (obvyklá nálada, afektivní stabilita/labilita, společenskost, řešení problémů)

Úraz:

Jaké jsou tvé vzpomínky na úraz? Pamatuješ si, jak k němu došlo?

Došlo ke kómatu? Jak dlouho trvalo?

Pamatuješ si probuzení z kómatu? Pamatuješ si co se s tebou dělo po probuzení z kómatu?

Pamatuješ si, co se s tebou dělo po úraze? Jak ses zotavoval? Pamatuješ si, kde ses léčil?

Pamatuješ si, jak dlouho trvala rehabilitace?

Pamatuješ si, jak probíhala rehabilitace? Jaká byla náplň rehabilitace?

Byl součástí i kognitivní trénink? Jaký?

Absolvoval jsi od té doby další kognitivní trénink? Např. Cerebrum, Ergoaktiv, ...

Jak hodnotíš rehabilitaci, kterou jsi prošel? Popiš přínosy/nedostatky rehabilitace.

S čím jsi měl největší problémy? Fyzické, psychické, kognitivní, řeč...

Dokázal bys popsat povahu svých problémů bezprostředně po úraze (zhruba 0,5-1 roce po úraze). Fyzické, kognitivní, emoční.

Jak ses vyrovnával se situací po úraze?

Rekonvalescence:

Dokázal bys popsat jak, probíhala celková rekonvalescence od úraze doteď. Jaké problémy se podařilo vyřešit, kde došlo ke zlepšení, jaké problémy přetrvaly?

Jaký byl tvůj návrat do běžného života?

Jak hodnotíš svůj současný život? Osobní život, školu, práci, vztahy s vrstevníky, partnerské vztahy.

Sebehodnocení:

Jaké osobní vlastnosti momentálně považuješ za své silné stránky?

Jaké problémy, pramenící z tvého zranění, stále omezují tvoji schopnost pracovat naplno?

Jaké techniky nebo postupy používáš, abys vyvážil své nedostatky?